

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

STYCZEŃ 2016

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
	Katarzyna Rola	
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
	Magdalea Bodył	
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka,
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: EXPOL Włocławek
Nakład: 240 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. Wg wstępnych danych rynkowe uwarunkowania w 2015 r. poprawiły się w porównaniu z bardzo niekorzystnym pod tym względem rokiem poprzednim, ale trudno je uznać za sprzyjające rolnictwu. Spadki cen skupu podstawowych surowców rolniczych w okresie od grudnia 2014 r. do grudnia 2015 r. (średnio o ponad 4%) były znacznie głębsze niż obniżki cen środków produkcji (średnio o 0,4%). Skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł więc w tym okresie 96,3 punktu, wobec 89,7 punktu w roku poprzednim.

Środki produkcji taniały trzeci rok z rzędu przede wszystkim pod wpływem spadków cen bezpośrednich nośników energii oraz materiałów budowlanych. Bezpośrednie nośniki energii po raz drugi z rzędu staniały o około 5% pod wpływem spadków cen na światowych rynkach. Przyspieszeniu w porównaniu z rokiem poprzednim uległy też obniżki cen materiałów budowlanych (do 2,4% z 0,7% w 2014 r.). Niższe koszty produkcji oraz ograniczony popyt były przyczyną, że ceny nawozów mineralnych, po dwóch latach znaczących obniżek wzrosły tylko o 0,7%. Pestycydy od lat charakteryzujące się niską dynamiką cen zdrożały w relacji 12-miesięcznej o 1,5%. Jedyne dynamika cen maszyn rolniczych przyspieszyła z 2,2% w 2014 r. do 3,5% w 2015 r. Znaczący wzrost cen środków produkcji w latach 2011-2012 spowodował jednak, że ich ceny w latach 2011-2015 podniosły się nominalnie o 8,9%, a realnie o 2,1%. Wzrost cen środków produkcji w tym czasie wyprzedził dynamikę cen skupu podstawowych surowców rolniczych, która podniosła się nominalnie tylko o 3,5%, a realnie spadła o 3,0%. Należy więc stwierdzić, że rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej w 5-leciu 2011-2015, przy znacznych wahaniami w kolejnych latach, nie sprzyjały rolnictwu, a wzrost cen skupu nie skompensował znaczących podwyżek cen środków produkcji. Skumulowany wskaźnik nożyc cen dla lat 2011-2015 wyniósł 95,0 punktów.

Tab. 1 Skumulowane wskaźniki zmian cen i wynagrodzeń (grudzień roku poprzedniego =100)

Wyszczególnienie	2015	2014	2013	2012	2011	XII 2010 =100	2011-2015 Indeks cen realnych
Wynagrodzenia	103,7	103,8	102,7	102,5	104,1	118,0	110,6
Towary i usługi konsumpcyjne	99,3	99,4	100,8	102,4	104,7	106,7	100,0
Zywność	100,0	97,7	101,3	103,8	104,6	107,5	100,7
Środki produkcji	99,6	98,2	99,7	103,0	108,4	108,9	102,1
w tym nawozy mineralne	100,7	93,2	94,6	104,9	118,6	110,5	103,6
Pestycydy	101,5	101,5	102,2	103,0	100,1	108,6	101,8
Bezp. nośniki energii	94,9	95,1	98,6	100,9	112,0	100,6	94,3
Maszyny	103,5	102,2	103,5	105,0	105,4	121,2	113,6
Materiały budowlane	97,6	99,3	99,7	101,3	106,4	101,1	97,6
Nożyc cen koszyka skupu	96,3	89,7	104,8	96,6	108,7	95,0	*
Koszyk skupu	95,9	88,1	104,5	99,5	117,8	103,5	97,0
w tym pszenica	104,2	88,4	74,8	133,9	97,4	89,9	84,2
Żyto	102,0	92,1	76,0	93,5	129,2	86,2	80,5
Jęczmień	106,7	79,4	88,8	114,2	116,7	100,3	94,0
Kukurydza	128,5	80,6	79,2	118,4	100,8	97,9	91,8
Ziemiaki	115,7	70,9	125,6	122,3	91,9	115,8	108,6
Bydło	108,1	94,3	92,7	103,6	123,1	120,5	113,0
Trzoda chlewna	92,5	78,8	98,5	96,1	143,3	98,9	92,7
Drob	96,0	100,0	98,3	93,6	127,9	113,0	105,9
Ciełeta	101,3	101,0	89,7	108,5	132,6	132,0	123,8
Mleko	94,1	80,2	122,4	97,2	109,3	98,1	92,0

* Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Spadek cen skupu podstawowych surowców rolniczych w 2015 r. był znacznie głębszy (o 4,1%), niż cen detalicznych żywności, które po ich bezwzględny spadek w roku 2014 utrzymały się na poziomie grudnia 2014 r., przy spadku ogólnego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych w tym czasie o 0,7%. Znaczący wzrost cen detalicznych żywności w poprzednich latach sprawił jednak, że w całym 5-leciu 2011-2015 wzrost cen żywności wyprzedził inflację, a realny wzrost cen detalicznych żywności wyniósł 0,7%, przy inflacji wynoszącej 6,7%. Istotne było to, że wzrost cen detalicznych artykułów konsumpcyjnych, w tym żywności zdecydowanie ustępował podwyżkom wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw, które w ciągu 12 miesięcy 2015 r. wzrosły nominalnie o 3,7%, a realnie o 4,4%, a w całym 5-leciu 2011-2015 nominalnie o 18%, a realnie o 10,6%. Niskie ceny żywności, przy poprawiającej się sytuacji dochodowej ludności oraz poprawie sytuacji na rynku pracy skutkowało wzrostem sprzedaży detalicznej żywności, choć jej dynamika w 2015 r. była niższa niż sprzedaży ogółem.

Podobnie jak przed rokiem niskie ceny żywności w 2015 r. miały swoją przyczynę przede wszystkim w obniżkach cen surowców rolniczych wywołanych przede wszystkim wysoką podażą większości produktów w warunkach dekonunktury i spadku cen na światowych rynkach. Dekonunkturę na światowych rynkach pogłębiało embargo rosyjskie na import żywności z UE, w tym z Polski.

W zależności od kierunku specjalizacji gospodarstw wpływ sytuacji rynkowej na ich kondycję finansową był zróżnicowany. Uwarunkowania rynkowe były najmniej korzystne przede wszystkim dla gospodarstw specjalizujących się w produkcji mleka oraz żywca wieprzowego. Poprawiła się natomiast sytuacja gospodarstw specjalizujących się w produkcji żywca wołowego oraz w mniejszym stopniu zbóż.

W ciągu 12 miesięcy 2015 r. ceny zbóż podstawowych wzrosły o 2,7% (żyto) do 7,5% (jęczmień). Jedyne wzrost cen kukurydzy był znaczący (o około 28%). O stosunkowo niewielkiej skali wzrostu cen zbóż, mimo wyraźnej obniżki cen, zdecydowały niskie ceny na światowym rynku oraz mniejsza niż przed rokiem konkurencyjność cenowa i jakościowa polskiej pszenicy, a także ograniczony popyt krajowy. Znaczące spadki cen zbóż w latach 2013-2014 spowodowały jednak, że ceny pszenicy i żyta nominalnie spadły w latach 2011-2015 o 10-14%. Ceny jęczmienia prawie nie zmieniły się w tym czasie, a kukurydzy podniosły się o prawie 2%. Realnie kukurydza i jęczmień staniały w analizowanym 5-leciu o 4,5-6%, a pszenica i kukurydza o 16-19%. W 2015 r. zboża zdrożały przede wszystkim w stosunku do żywca wieprzowego i drobiu a także mleka, których ceny w tym czasie spadły odpowiednio o 7,5, 4,0 i 5,9%. Zawężenie relacji cen żywca wieprzowego : zboża w 2015 r. pogorszyło i tak niską opłacalność tej produkcji, co skutkowało będzie ograniczeniem pogłowia i produkcji żywca wieprzowego w drugiej połowie 2016 r. W całym 5-leciu 2011-2015 spadek cen żyta (o 10%) znacząco wyprzedził spadek cen żywca wieprzowego (o 1,1%), podczas gdy ceny kukurydzy i jęczmienia nieznacznie wzrosły. Wyraźnie więc poprawiła się w tym czasie relacja cen żywca wieprzowego do żyta, podczas gdy relacje cen żywca wieprzowego do jęczmienia i kukurydzy pogorszyły się. Mimo poprawy opłacalności chowu trzody chlewniej mierzonych relacjami cen żywca do żyta powierzchnia uprawy i zużycia paszowego żyta wyraźnie zmalały w wyniku wycofywania się najmniejszych gospodarstw z chowu trzody chlewniej. Natomiast pogłowia i produkcja żywca wieprzowego w spółkach rosną, co może zapowiadać przyspieszenie

zmian strukturalnych w sektorze trzodowym. Wskazuje na to także utrzymujący się wysoki import prosiat i warchlaków.

Pogorszenie opłacalności produkcji drobiarskiej w ciągu 12 miesięcy 2015 r. spowodowane wzrostem cen zbóż było znacznie mniejsze, bowiem obniżki cen żywca drobiowego wyniosły tylko 4%, a po ich stabilizacji w roku poprzednim ceny drobiu podniosły się nominalnie w latach 2011-2015 o 13%, a realnie o 5,9%. Było to równoznaczne ze znaczącą poprawą opłacalności produkcji drobiarskiej mierzoną relacjami cen drobiu do zbóż. Tłumaczy to utrzymującą się wysoką dynamikę rozwoju produkcji drobiarskiej, która systematycznie rozwija się (o około 10% w 2015 r. i o ponad 56% do prawie 2,5 mln t wbc w latach 2011-2015).

Wzrost cen skupu zbóż w 2015 r. znacznie ustępował natomiast dynamice cen ziemiaków, które w grudniu 2015 r. były o 15,7% wyższe niż przed rokiem w wyniku znacznie mniejszych zbiorów. Dramatyczny spadek cen przed rokiem (o 29%) spowodował jednak, że ich dynamika w latach 2011-2015 była bardzo zbliżona (15,8% nominalnie i 8,6% realnie). Jednakże mimo, że w porównaniu ze zbożami, była ona znacznie wyższa powierzchnia uprawy ziemiaków skurczyła się do około 300 tys. ha zaledwie i 2,7% w strukturze zasiewów ze względu na systematycznie malejący popyt.

Ceny skupu bydła w ciągu 12 miesięcy 2015 r. podniosły się o ponad 8%, przy wzroście cen cieląt o 1,3%. Jest to równoznaczne ze znaczącą poprawą opłacalności produkcji żywca wołowego, zwłaszcza że w tym czasie zmalały ceny skupu mleka. Jeśli uwzględnić podwyżki cen jakie miały miejsce w latach 2011-2012 to wzrost cen skupu bydła w latach 2011-2015 wyniósł nominalnie 20,5%, a realnie 13,0%. Wzrost ten ustępował dynamice wzrostu cen skupu cieląt (odpowiednio o 32% i prawie 24%), ale wyraźnie wyprzedził podwyżki cen skupu mleka, które w tym czasie spadły o 1,8%, a realnie o 8%. Względna opłacalność produkcji żywca wołowego mierzona relacjami cen bydła do mleka poprawiła się więc zarówno w 2015 r. jak i w 5-leciu 2011-2015. Poprawiła się także opłacalność bezwzględna tej produkcji mierzona relacjami cen bydła do zbóż paszowych.

Utrzymująca się wysoka dynamika skupu w warunkach pogarszającej się koniunktury na światowych rynkach przetworów mlecznych spowodowała, że ceny skupu mleka spadły w ciągu 12 miesięcy 2015 r. o kolejne prawie 6%, przy wzroście cen zbóż paszowych (o 6,7% jęczmień, i o 28,5% kukurydza). Spośród produktów pochodzenia zwierzęcego wyższą dynamiką spadku charakteryzowała się tylko produkcja żywca wieprzowego. Rynkowe uwarunkowania produkcji mleka w 2015 r. pogorszyły się więc znacząco. Znaczący spadek cen jaki nastąpił także w roku poprzednim spowodował, że pomimo ich znacznego wzrostu w 2013 r., a także w 2011 r. ceny mleka w 5-leciu 2011-2015 nominalnie zmalały o 1,9%, a realnie o 8,0%. Spośród produktów pochodzenia zwierzęcego również głęboki spadek cen skupu dotyczył tylko żywca wieprzowego. Wskazuje to, że opłacalność produkcji mleka w ostatnim 5-leciu, przy znaczących wahaniami cen w kolejnych latach, pogorszyła się. Sytuacja na krajowym rynku mleka w latach następnych zależać będzie przede wszystkim od koniunktury na światowych rynkach. Sytuacja gospodarstw mleczarskich w latach 2016-2017 pogarszać jednak będzie konieczność zapłacenia kar za przekroczenie kwot mlecznych w roku 2014/15.

2. W grudniu 2015 r. rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej nieznacznie poprawiły się w porównaniu z poprzednim miesiącem i były znacznie lepsze niż przed rokiem o tej porze. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) wzrósł o 0,1 pkt. proc. do 100,5 punktu. Osiągnął więc najwyższy poziom w ostatnich 6 miesiącach i był o 0,8 pkt. proc. wyższy niż w grudniu 2014 r. Zdecydował o tym wzrost wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu, przy niezmiennym wyrównanym wskaźniku nożyc cen. O niewielkiej poprawie wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu (o 0,1 pkt. proc.) zdecydowała poprawa indeksu obrotów handlowych produktami rolno-spożywczymi z zagranicą (o 1,3 pkt. proc.) oraz wzrost wyrównanego indeksu zmian wynagrodzeń i cen żywności (o 0,8 pkt. proc.). Skompensowały one z niewielką nadwyżką spadek wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego (o 0,6 pkt. proc. do 101,4 punktu).

Wyrównany wskaźnik nożyc cen utrzymał się na poziomie poprzedniego miesiąca wynoszącego 99,8 punktu. Był on nie tylko najniższy w ciągu ostatnich 6 miesięcy, ale także o 0,9 pkt. proc. przewyższał bardzo niski poziom ubiegłoroczny (98,7 punktu). W analizowanym miesiącu nie uległ bowiem zmianie zarówno wyrównany wskaźnik zmian cen skupu (99,7 punktu) jak i wyrównany wskaźnik zmian cen środków produkcji (99,9 punktu). Pogłębienie listopadowych spadków cen skupu (głównie wieprzowiny o 10,6%) zostało bowiem zniwelowane podwyżkami cen innych surowców rolniczych oraz przeniesieniem skutków czerwcowego wzrostu.

Zmiany cen jakie dokonały się w ciągu 11 miesięcy 2014 r. (w porównaniu z grudniem 2014 r.) nie były korzystne dla rolnictwa, bowiem ceny koszyka skupu mały szybciej niż ceny środków produkcji. W rezultacie skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł w listopadzie 2014 r. 95,3 punktów, był jednak znacznie lepszy niż przed rokiem, kiedy wynosił tylko 89,8 punktu. W najbliższym miesiącu uwarunkowania rynkowe rolnictwa mogą się nieco poprawić i będą wyraźnie lepsze niż w grudniu 2014 r., choć zdecydowanie gorsze niż przed dwoma laty.

miesiąca wynoszącego 99,8 punktu. Był on nie tylko najniższy w ciągu ostatnich 6 miesięcy, ale także o 0,9 pkt. proc. przewyższał bardzo niski poziom ubiegłoroczny (98,7 punktu). W analizowanym miesiącu nie uległ bowiem zmianie zarówno wyrównany wskaźnik zmian cen skupu (99,7 punktu) jak i wyrównany wskaźnik zmian cen środków produkcji (99,9 punktu). Pogłębienie listopadowych spadków cen skupu (głównie wieprzowiny o 10,6%) zostało bowiem zniwelowane podwyżkami cen innych surowców rolniczych oraz przeniesieniem skutków czerwcowego wzrostu.

Zmiany cen jakie dokonały się w ciągu 11 miesięcy 2014 r. (w porównaniu z grudniem 2014 r.) nie były korzystne dla rolnictwa, bowiem ceny koszyka skupu mały szybciej niż ceny środków produkcji. W rezultacie skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł w listopadzie 2014 r. 95,3 punktów, był jednak znacznie lepszy niż przed rokiem, kiedy wynosił tylko 89,8 punktu. W najbliższym miesiącu uwarunkowania rynkowe rolnictwa mogą się nieco poprawić i będą wyraźnie lepsze niż w grudniu 2014 r., choć zdecydowanie gorsze niż przed dwoma laty.

Jadwiga Seremak-Bulge

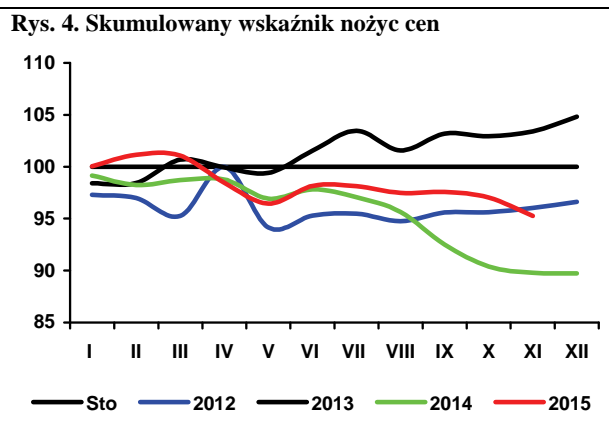
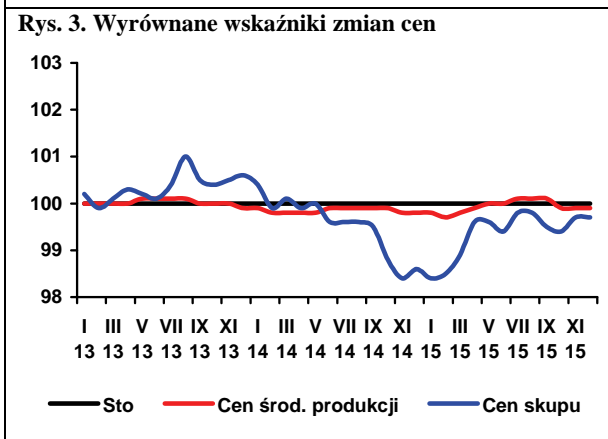
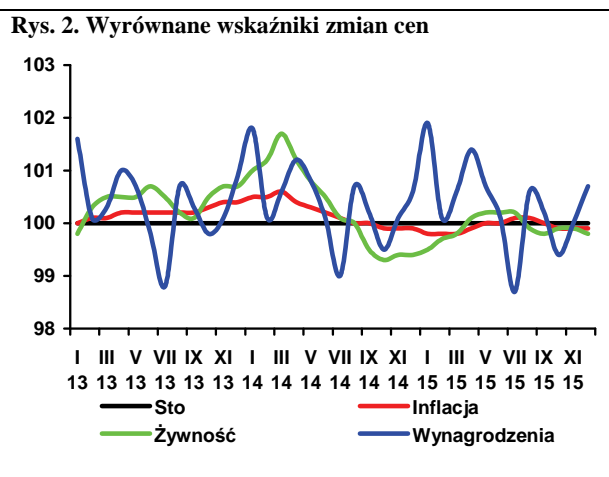
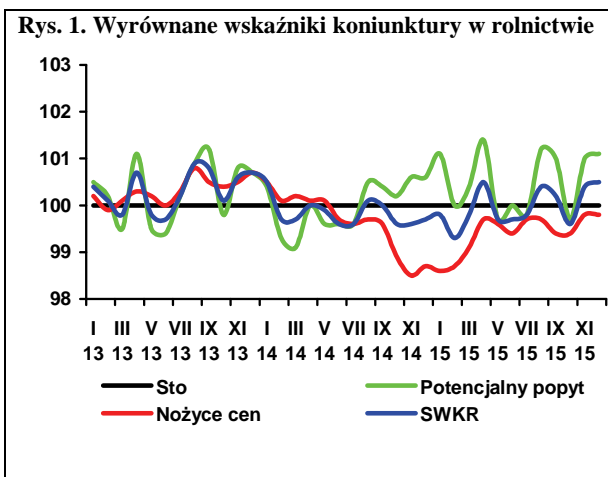
Tab. 2. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	XII 15	XI 15	X 15	IX 15	VIII 15	VII 15	XII 14
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,5	100,4	99,6	100,2	100,4	99,8	99,7
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,1	101,0	99,7	101,0	101,2	99,8	100,6
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	99,8	99,8	99,4	99,4	99,7	99,7	98,7
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	99,7	99,7	99,4	99,5	99,8	99,8	98,6
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	99,9	99,9	99,9	100,1	100,1	100,1	99,8
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	100,0	100,0	100,1	100,3	100,2	99,9	100,4
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	100,9	100,1	99,5	100,4	100,7	98,5	101,2
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	101,4	102,0	99,4	102,3	101,9	100,6	99,5

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

W sezonie 2015/16 dojdzie do znacznego pogorszenia relacji rynkowych. Według GUS¹ zbiory zbóż w 2015 r. w Polsce były o 12% mniejsze od rekordowych z poprzedniego roku. Uwzględniając mniejsze niż przed rokiem zapasy początkowe, ocenia się, że podaż krajowa² w sezonie 2015/16 zmalała o ponad 13% do 30,5 mln ton. Podaż całkowita (po uwzględnieniu przewidywanych obrotów handlu zagranicznego) może być mniejsza o 12%. Zużycie krajowe w sezonie 2015/16 przewidywane jest na poziomie nieznacznie wyższym niż w poprzednim sezonie (27,4 wobec 27,3 mln ton). Eksport zmniejszy się o blisko 40% i dlatego rozchody zbóż zmaleją o 8%. Pomimo tego zapasy końcowe będą o 0,9 mln ton mniejsze, co stanowiłoby 3,3% rozchodów w sezonie 2015/16.

W okresie pięciu pierwszych miesięcy bieżącego sezonu (lipiec-listopad 2015 r.) do skupu trafiło 4,5 mln ton zbóż, tj. o 9% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Skupiono 3,0 mln ton pszenicy (3,3 mln ton w porównywalnym okresie poprzedniego sezonu), 389 tys. ton żyta (444 tys. ton), 533 tys. ton jęczmienia (562 tys. ton) oraz 987 tys. ton kukurydzy (1107 tys. ton).

Ograniczenia dostaw zbóż podstawowych przyczyniły się do wzrostu ich cen. W listopadzie 2015 r., w porównaniu z październikiem 2015 r., w skupie za pszenicę płacono 672,3 zł/t (o 1,7% więcej), za żyto 541,8 zł/t (o 0,2%), za kukurydzę 592,6 zł/t (o 9,4%) i za jęczmień 643,5 zł/t (2,5%). Na targowiskach pszenica kosztowała 760,7 zł/t (758,9 zł/t w październiku 2015 r.), żyto 593,6 zł/t (603,5 zł/t) a jęczmień (710,0 zł/t).

W okresie lipiec-październik 2015 r. z kraju wywieziono 1,7 mln ton ziarna zbóż, o 277,5 tys. ton mniej niż rok wcześniej. Z tego w październiku 2015 r. z Polski wyeksportowano 394,4 tys. ton ziarna zbóż wobec 525,8 tys. ton w październiku 2014 r., w tym 192,8 tys. ton pszenicy, 45,2 tys. ton żyta, 6,5 tys. ton jęczmienia i 77,0 tys. ton kukurydzy. Import ziarna wyniósł w tym czasie 349,4 tys. ton i w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego sezonu był mniejszy o 25%. W październiku 2015 r. więcej przywieziono tylko kukurydzy. Z tego w październiku 2015 r., w porównaniu z wrześniem 2015 r., zwiększył się także wywóz słodu, ciasta makaronowego i pasz dla zwierząt domowych. W tym czasie mniej sprowadzono mąki pszennej, ziarna obrobionego inaczej, słodu i wyrobów spożywczych.

**Wiesław
Łopaciuk**

**Katarzyna
Rola**

Ceny większości zbóż w krajach członkowskich UE w listopadzie 2015 r. wzrosły w relacji do poprzedniego miesiąca. W Niemczech za pszenicę płacono 180 EUR/t (o 1%), we Francji 173 EUR/t (o 2%). Przeciętna cena jęczmienia paszowego w UE-28 była wyższa o 2%, w tym w Niemczech o 2%. Średnia cena kukurydzy nie zmieniła się i wyniosła 160 EUR/t. W porównaniu z listopadem 2014 r. ceny większości zbóż w Unii Europejskiej były wyższe. Wyjątkiem była pszenica.

Zmiany cen mieszanek przemysłowych w analizowanym okresie były niewielkie. W porównaniu z listopadem 2014 r. ceny wszystkich monitorowanych pasz były niższe średnio o 1,4%.

1. Wynikowy szacunek głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych w 2015 r., GUS, Warszawa, 21.12.2015 r.

2. Zapasy początkowe plus zbiory.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NRP
		Skup				Targowiska				
2012	I-XII	893,4	742,3	728,5	819,1	946,5	808,5	881,8	745,6	X
2013	I-XII	853,9	622,4	748,6	770,5	975,0	728,9	875,5	774,5	X
2014	I-XII	704,2	551,4	634,0	671,8	849,7	639,1	803,4	669,7	X
2014	X	623,0	513,3	462,1	614,9	775,4	587,4	716,2	608,7	426,0
	XI	645,2	531,2	443,3	602,9	759,9	587,1	713,5	603,5	426,7
	XII	672,3	523,6	509,9	603,1	759,5	570,9	713,5	600,8	427,9
2015	I	709,9	535,6	548,3	631,6	755,6	598,5	717,8	606,5	433,6
	II	706,8	520,0	558,6	618,7	763,8	573,2	713,3	601,7	423,2
	III	693,4	514,9	566,5	606,3	765,7	578,8	731,7	611,6	418,2
	IV	681,9	520,3	566,5	594,8	757,2	582,9	718,8	598,9	408,2
	V	647,2	497,1	551,6	566,4	755,8	573,5	709,1	585,0	413,2
	VI	650,9	525,4	553,1	561,0	729,7	562,0	682,5	571,1	421,4
	VII	666,8	505,5	595,1	608,5	747,0	575,3	693,5	587,8	420,8
	VIII	645,8	503,6	638	631,9	742,0	582,7	686,7	595,8	424,9
	IX	655,8	527,4	574,4	647,2	768,2	609,6	706,1	602,0	427,2
	X	661,0	540,9	541,6	628,0	758,9	603,5	705,8	608,0	430,2
	XI	672,3	541,8	592,6	643,5	760,7	593,6	710,0	611,7	430,6
Zmiana w %										
	XI 2015 X 2015	1,7	0,2	9,4	2,5	0,2	-1,6	0,6	0,6	X
	XI 2015 XI 2014	4,2	2,0	33,7	6,7	0,1	1,1	-0,5	1,4	X

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy		Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszennyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
VII 2012-VI 2013		4320,1	1495,2	829,3	1014,8	632,0	539,4	6802,6	3127,3	2358,2
VII 2013-VI 2014		5049,1	1701,4	1055,3	643,4	319,8	648,2	7473,4	3426,4	2052,0
VII 2014-VI 2015		6025,5	2079,2	683,1	749,3	376,4	1062,0	8611,2	3864,7	1946,1
2014	X	541,7	185,8	59,8	43,6	21,5	68,2	718,3	302,7	507,7
	XI	420,6	120,5	43,1	37,9	25,1	57,4	562,7	227,0	480,3
	XII	472,4	134,4	30,6	27,7	17,2	57,2	592,4	222,3	140,4
2015	I	421,3	132,3	32,4	22,8	14,3	57,6	537,4	212,3	81,2
	II	462,9	147,9	36,8	24,1	17,2	58,9	589,9	239,4	86,4
	III	357,6	129,5	33,1	27,6	22,2	57,6	484,6	227,4	125,7
	IV	370,6	124,6	41,5	32,4	24,6	67,8	517,1	246,6	118,6
	V	329,2	128,7	31,2	25,7	20,5	58,6	448,0	227,8	143,5
	VI	314,3	122,7	33,2	26,6	20,6	52,9	431,9	215,9	143,3
	VII	365,1	108,2	33,5	224,0	91,0	52,9	677,8	270,4	97,0
	VIII	1158,5	421,4	168,5	170,9	56,7	280,1	1805,9	821,9	54,5
	IX	493,2	149,2	72,2	59,8	20,8	106,9	740,6	325,4	178,4
	X	441,2	132,9	59,0	46,5	25,5	92,6	644,3	291,0	480,1
	XI	499,9	176,7	55,7	32,0	17,8	73,9	665,3	302,6	177,1
Zmiana w %										
	XI 2015 X 2015	13,3	33,0	-5,6	-31,2	-30,1	-20,2	3,3	4,0	-63,1
	XI 2015 XI 2014	18,8	46,7	29,3	-15,5	-28,9	28,7	18,2	33,3	-63,1

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2013 ^b	I-XII	2769,1	2229,6	220,6	1744,6	175,8	8565,8
2014 ^b	I-XII	2741,0	2261,9	232,3	1613,3	167,7	8865,4
2014 ^a	X	180,6	141,6	12,2	85,9	12,8	679,1
	XI	157,3	124,1	10,3	78,3	9,0	565,8
	XII	164,8	130,4	11,8	83,2	11,2	599,4
2015 ^a	I	172,7	133,6	13,0	82,1	12,9	611,7
	II	159,6	123,5	11,4	74,5	11,6	549,5
	III	171,2	134,1	12,6	82,6	13,9	620,7
	IV	154,3	118,8	12,6	81,1	11,5	658,0
	V	154,2	120,2	11,3	81,5	12,1	627,2
	VI	157,4	121,9	11,7	83,8	12,6	641,6
	VII	175,8	137,7	12,3	86,0	13,0	646,7
	VIII	156,7	123,7	11,0	83,1	11,2	615,6
	IX	175,7	141,5	11,9	85,6	13,9	640,1
	X	178,4	140,3	12,4	88,3	13,6	678,7
Zmiana w %							
<u>X 2015</u> <u>IX 2015</u>		1,5	-0,9	4,4	3,2	-1,6	6,0
<u>X 2015</u> <u>X 2014</u>		-1,2	-1,0	2,1	2,8	6,9	-0,1

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2012	I-XII	1060,6	312,4	312,4	1047,8	2896,3	735,1	69,9	197,0	495,4	1524,0
2013	I-XII	1692,9	904,6	292,9	922,8	4094,9	581,8	6,5	159,8	286,6	1077,2
2014	I-XII	3199,8	825,9	151,6	788,9	5475,5	547,5	17,0	257,1	350,9	1232,5
2014	IX	474,2	79,4	3,0	17,1	655,1	58,1	1,8	6,3	30,8	102,2
	X	319,4	73,0	1,7	73,0	523,4	43,7	0,1	11,6	47,9	110,7
	XI	469,0	82,5	30,4	99,6	734,9	33,4	3,7	5,9	29,1	78,7
	XII	317,2	41,0	29,2	56,1	517,3	34,1	0,7	6,7	35,2	83,6
2015	I	290,8	26,4	3,3	52,1	424,7	28,4	0,1	5,6	30,8	72,5
	II	628,2	28,2	8,1	47,5	768,5	35,7	0,2	12,1	20,5	73,4
	III	645,7	33,2	10,9	59,4	810,1	35,8	0,0	6,0	15,3	60,5
	IV	531,8	40,7	3,4	47,7	696,7	55,9	0,03	9,6	12,5	81,0
	V	276,0	27,2	8,4	57,4	409,0	22,1	0,0	13,2	30,3	67,7
	VI	156,2	34,9	13,0	62,8	303,6	23,3	0,2	17,9	8,8	53,6
	VII	255,8	27,2	84,1	65,6	456,9	54,9	0,1	10,6	7,9	75,7
	VIII	143,6	103,3	33,0	66,0	456,6	39,8	1,8	7,0	27,2	78,8
	IX	158,6	63,6	3,6	48,7	364,6	66,2	1,2	10,4	10,2	97,3
	X	192,8	45,2	6,5	77,0	394,4	29,6	0,0	8,8	47,2	97,7
Zmiana w %											
<u>X 2015</u> <u>IX 2015</u>		21,6	-28,9	79,3	58,0	8,2	-55,2	-97,3	-15,2	361,5	0,4
<u>X 2015</u> <u>X 2014</u>		-39,9	-38,6	293,0	7,0	-25,0	-34,6	-71,0	-21,3	-1,0	-12,4

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem,

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysyki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysyki granulki	ziarno obrobione inaczej	Słód
2012	I-XII	75,1	12,3	30,0	19,1	49,8	56,0	20,4	30,2	30,1	211,6
2013	I-XII	80,0	18,8	57,6	22,7	28,0	55,1	13,0	25,4	36,9	122,8
2014	I-XII	90,4	20,5	45,4	27,6	61,1	44,5	12,0	27,4	30,2	114,9
2014	IX	9,5	1,6	2,4	3,0	6,7	3,6	1,1	2,5	3,7	9,2
	X	7,4	1,5	4,2	4,2	6,8	3,9	1,3	3,2	3,6	9,1
	XI	8,7	1,7	3,7	3,3	7,2	4,2	1,0	2,3	2,6	9,1
	XII	8,7	1,3	4,4	2,1	3,9	3,7	0,7	1,9	2,8	3,5
2015	I	7,2	1,5	3,9	2,9	4,5	4,3	1,2	1,8	2,7	9,8
	II	7,6	1,8	3,6	2,1	4,6	4,2	1,2	2,2	4,1	9,4
	III	8,6	1,7	3,9	2,3	6,4	4,3	1,0	2,8	3,7	12,4
	IV	8,3	1,2	3,3	2,5	4,0	4,3	1,2	2,2	3,4	19,6
	V	7,4	1,4	3,3	1,9	4,7	3,7	1,2	2,3	2,7	19,0
	VI	8,8	1,5	3,3	2,4	4,8	4,6	1,2	2,3	2,8	18,8
	VII	9,0	1,6	3,5	2,1	5,3	4,2	1,2	2,6	3,0	22,3
	VIII	8,3	1,5	3,3	1,8	6,2	4,2	0,8	2,1	3,4	16,5
	IX	9,7	1,4	3,1	2,2	4,6	4,7	1,2	2,6	4,1	16,7
	X	8,8	1,1	3,0	1,8	5,5	4,6	1,6	2,7	4,1	12,4
Zmiana w %											
$\frac{X\ 2015}{IX\ 2015}$		-8,5	-22,9	-4,8	-18,4	19,7	-2,4	37,8	2,9	-0,2	-25,4
$\frac{X\ 2015}{X\ 2014}$		20,5	-22,4	-29,3	-57,2	-18,4	20,0	-12,0	-16,8	14,4	34,9

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych
2012	I-XII	31,5	82,8	287,5	128,3	191,1	66,2	20,3	120,1	384,3	152,7
2013	I-XII	27,4	87,5	329,7	148,5	226,6	70,7	20,2	141,3	401,8	168,1
2014	I-XII	27,0	93,9	344,1	166,6	247,9	64,7	21,6	134,7	430,5	169,6
2014	IX	2,4	9,0	33,5	15,8	20,8	5,4	2,0	13,2	39,8	15,9
	X	2,5	8,8	33,9	17,4	23,0	6,4	2,0	12,3	29,4	15,1
	XI	2,1	8,1	32,5	13,4	21,3	6,7	1,9	11,8	30,6	14,8
	XII	2,3	7,0	30,0	12,5	20,7	5,2	1,8	10,9	31,4	15,1
2015	I	2,7	7,8	31,6	10,9	23,1	4,3	1,6	10,0	26,8	14,8
	II	2,4	8,5	32,0	11,3	21,0	5,4	1,7	11,2	24,9	15,0
	III	2,9	9,3	36,0	11,1	22,9	6,0	2,3	11,2	29,9	14,9
	IV	2,4	8,9	32,4	12,8	20,5	5,8	2,3	10,8	27,9	13,5
	V	2,2	8,9	31,4	13,7	18,7	4,5	1,8	10,3	26,1	12,9
	VI	2,5	9,5	35,5	13,8	20,0	5,4	2,1	11,0	27,0	13,7
	VII	2,6	10,1	35,4	17,2	23,6	6,0	2,1	11,3	29,5	14,1
	VIII	2,1	8,6	35,5	17,3	20,8	4,6	1,9	11,8	26,5	13,5
	IX	2,4	9,8	36,9	16,3	23,5	5,9	2,1	12,0	31,3	15,3
	X	2,9	9,3	36,7	15,7	24,9	6,8	2,1	14,0	32,1	16,0
Zmiana w %											
$\frac{X\ 2015}{IX\ 2015}$		22,7	-4,6	-0,4	-3,9	6,1	16,8	-2,6	16,1	2,6	4,5
$\frac{X\ 2015}{X\ 2014}$		18,2	5,8	0,3	-10,9	8,1	6,8	3,8	11,6	7,6	5,0

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2013	I-XII	1,30	2,49	2,06	4,49	3,89	4,48	5,00	5,86
2014	I-XII	1,10	2,45	2,13	4,48	3,92	4,41	5,01	5,83
2014	X	1,06	2,44	2,11	4,46	3,92	4,40	5,01	5,82
	XI	1,04	2,41	2,12	4,44	3,92	4,40	5,01	5,82
	XII	1,05	2,39	2,17	4,40	3,92	4,40	5,01	5,85
2015	I	1,08	2,45	2,11	4,36	3,98	4,42	4,99	5,85
	II	1,11	2,45	2,08	4,38	3,97	4,42	4,98	5,81
	III	1,08	2,41	2,14	4,38	3,97	4,40	4,98	5,80
	IV	1,07	2,42	2,11	4,36	3,97	4,42	4,97	5,80
	V	1,08	2,44	2,12	4,36	3,97	4,42	4,97	5,80
	VI	1,07	2,43	2,10	4,38	3,98	4,40	4,94	5,79
	VII	1,08	2,38	2,11	4,40	3,97	4,40	4,95	5,81
	VIII	1,09	2,43	2,07	4,42	3,98	4,40	4,95	5,82
	IX	1,43	2,43	2,09	4,40	3,99	4,38	4,96	5,78
	X	1,04	2,43	2,11	2,20	3,98	4,40	4,95	5,79
	XI	1,03	2,43	2,12	2,19	4,00	4,40	4,94	5,78
Zmiana w %									
	XI 2015 X 2015	-1,0	0,0	0,5	-0,5	0,5	0,0	-0,2	-0,2
	XI 2015 XI 2014	-1,0	0,8	0,0	-50,7	2,0	0,0	-1,4	-0,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2013	I-XII	1734,1	1816,8	2450,8	1520,3	1981,6	1748,2	2744,6
2014	I-XII	1712,3	1797,2	2392,4	1422,2	1919,4	1668,3	2697,3
2014	IX	1718,7	1810,2	2382,4	1402,8	1906,7	1661,2	2674,4
	X	1704,6	1785,7	2356,9	1390,3	1893,3	1647,9	2661,9
	XI	1700,8	1769,6	2344,3	1382,3	1884,2	1636,7	2651,3
	XII	1692,4	1767,0	2336,6	1379,3	1880,4	1630,5	2649,8
2015	I	1671,1	1755,4	2326,3	1374,6	1886,0	1627,3	2642,4
	II	1665,3	1762,7	2323,5	1371,2	1878,2	1618,7	2641,3
	III	1671,0	1759,5	2327,3	1369,5	1868,2	1613,4	2641,9
	IV	1666,0	1756,8	2347,2	1364,9	1866,6	1612,9	2645,7
	V	1665,8	1778,6	2336,4	1361,4	1861,8	1611,2	2638,5
	VI	1609,0	1793,1	2327,8	1359,6	1865,4	1609,0	2633,4
	VII	1653,3	1784,8	2318,1	1351,8	1865,4	1609,0	2630,0
	VIII	1652,8	1783,2	2308,3	1349,1	1863,1	1611,9	2627,6
	IX	1649,4	1777,9	2314,1	1354,1	1866,1	1612,6	2626,4
	X	1654,9	1766,1	2312,6	1357,1	1865,4	1608,9	2618,4
	XI	1658,2	1757,5	2313,3	1365,3	1861,2	1611,4	2612,9
Zmiana w %								
	XI 2015 X 2015	0,2	-0,5	0,0	0,6	-0,2	0,2	-0,2
	XI 2015 XI 2014	-2,5	-0,7	-1,3	-1,2	-1,2	-1,5	-1,4

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2014	VII	2,165	2,166	4,075	0,781	1,967	3,702	2,267
	VIII	2,359	2,361	4,464	0,745	1,923	3,640	2,318
	IX	2,387	2,410	4,551	0,725	1,849	3,525	2,223
	X	2,367	2,442	4,532	0,730	1,732	3,316	2,171
	XI	2,354	2,480	4,516	0,732	1,663	3,190	2,134
	XII	2,416	2,476	4,641	0,779	1,570	3,016	2,122
2015	I	2,297	2,496	4,415	0,731	1,533	2,946	2,073
	II	2,392	2,459	4,608	0,725	1,681	3,238	2,076
	III	2,366	2,440	4,564	0,724	1,658	3,198	2,130
	IV	2,342	2,465	4,539	0,699	1,663	3,224	2,052
	V	2,374	2,463	4,601	0,675	1,603	3,107	2,079
	VI	2,419	2,556	4,686	0,686	1,682	3,258	2,171
	VII	2,350	2,497	4,572	0,656	1,677	3,262	2,252
	VIII	2,315	2,511	4,509	0,652	1,666	3,245	2,255
	IX	2,221	2,429	4,308	0,660	1,756	3,405	2,166
	X	2,249	2,458	4,339	0,677	1,673	3,227	2,134
	XI	2,300	2,447	4,402	0,683	1,481	2,835	2,074

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

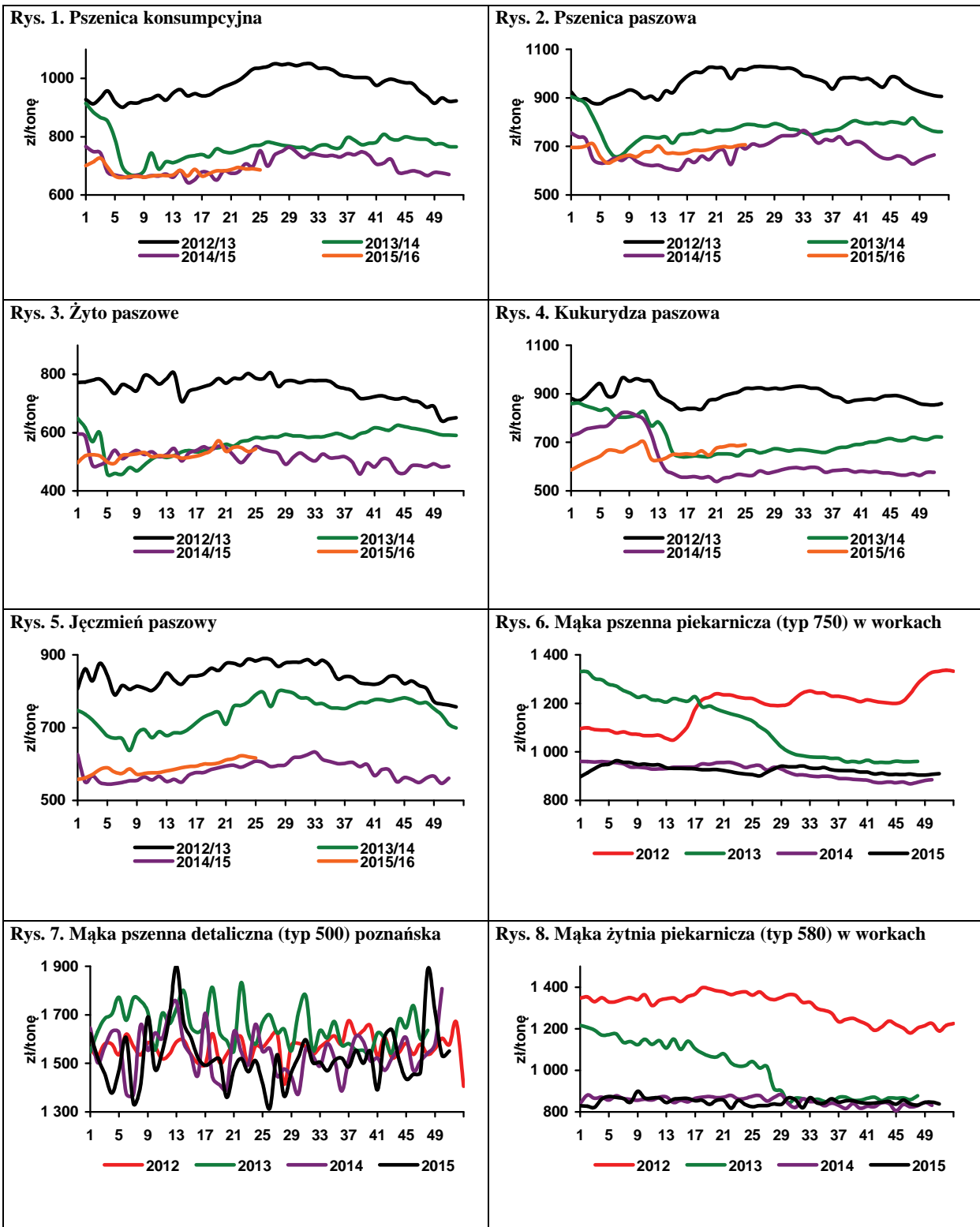
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy	
2014	VII	170	164	150	147	144	144	.	148	164
	VIII	165	157	153	149	144	134	110	139	152
	IX	157	158	158	146	138	124	.	121	142
	X	159	152	160	159	139	119	108	115	129
	XI	177	154	161	169	155	120	108	123	131
	XII	202	159	168	177	173	126	98	133	128
2015	I	198	165	175	181	174	126	109	133	127
	II	194	172	180	178	172	133	113	132	129
	III	193	172	178	181	169	128	115	136	132
	IV	184	174	171	175	164	.	118	138	130
	V	179	171	155	171	160	129	121	133	129
	VI	190	166	157	185	168	125	127	136	135
	VII	191	168	163	166	166	130	128	147	137
	VIII	178	165	161	156	158	131	125	147	140
	IX	173	164	153	155	157	130	135	142	146
	X	178	160	155	162	162	129	146	149	161
	XI	180	160	163	161	162	132	149	150	159
Zmiana w %										
	<u>XI 2015</u> <u>X 2015</u>	1,1	0,0	5,2	-0,6	0,0	2,3	2,1	0,7	-1,2
	<u>XI 2015</u> <u>XI 2014</u>	1,7	3,9	1,2	-4,7	4,5	10,0	38,0	22,0	21,4

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Piotr Szajner

W kampanii 2015/2016 zbiory buraków cukrowych wyniosły ok. 8,9 mln t, co umożliwi produkcję ok. 1350 tys. ton cukru. W okresie wrzesień-listopad br. produkcja wyniosła 952 tys. t i była o 25% mniejsza niż w analogicznym okresie 2014 r. Po raz pierwszy produkcja będzie mniejsza od kwoty krajowej (1405 tys. ton), ale producenci na poczet produkcji kwotowej w sezonie 2015/2016 zaliczyli ok. 321 tys. ton pozakwotowego cukru z kampanii 2014/2015. W rezultacie podaż cukru

pozakwotowego wyniesie ok. 250-270 tys. ton, który będzie przede wszystkim eksportowany do krajów trzecich.

W 2016 r. przewiduje się, że przemysł cukrowniczy zakontraktuje buraki cukrowe z powierzchni ok. 190 tys. ha, tj. o 5-6% więcej niż przed rokiem. Jeżeli plony wyniosą ok. 60 ton/ha, to w 2016 r. zbiory mogą wynieść ok. 11,4 mln ton, a produkcja cukru w kampanii 2016/2017 wzrośnie do ok. 1,7 mln ton.

Rosnąca podaż cukru wyprodukowanego w kampanii 2015/2016 wyhamowała dynamikę cen zbytu. W sierpniu i wrześniu 2015 r. ceny zbytu cukru paczkowanego wynosiły 2,14-2,16 zł/kg, gdyż przed rozpoczęciem kampanii zapasy były małe. W listopadzie 2015 r. średnia cena zbytu cukru w workach 50 kg wyniosła 2,06 zł/kg i była o 1,4% wyższa niż przed miesiącem oraz 14% wyższa niż przed rokiem. Ceny zbytu cukru paczkowanego podniosły się o 0,5% do 2,12 zł/kg i były o 26% wyższe niż przed rokiem. W handlu detalicznym średnia cena wyniosła w listopadzie 2015 r. 2,44 zł/kg i była o 0,4% wyższa niż przed miesiącem oraz o 18% wyższa niż przed rokiem.

W okresie styczeń-październik 2015 r. eksport cukru wyniósł 444 tys. ton, w tym 237 tys. ton do UE. Spośród unijnych odbiorców najczęściej sprzedano do: Niemiec (99 tys. ton), Grecji (19 tys. t), na Litwę (20 tys. ton), do Czech, na Węgry i Łotwę (po 16 tys. ton). W krajach UE eksporterzy uzyskiwali średnio ok. 472 EUR/tonę. Spośród krajów trzecich największe ilości cukru sprzedano do Izraela (48 tys. ton), Kazachstanu (24 tys. ton) i Rosji (13 tys. ton). Ceny eksportowe na rynkach państw trzecich były o 21,7% niższe (ok. 370 EUR/tonę). Import wyniósł 109 tys. ton cukru, w tym 52 tys. ton z krajów członkowskich UE, a głównymi partnerami handlowymi były Niemcy (8 tys. ton), Dania (7 tys. ton) oraz Francja (6 tys. ton). Średnia cena importowała wyniosła 495 EUR/tonę. Cukier do rafinacji importowano tylko w kwietniu z Mozambiku (25 tys. ton), a w sierpniu 2015 r. z Zimbabwe (25 tys. ton) średnio po 360 EUR/t.

Spadek podaży na światowym rynku powoduje, że w grudniu 2015 r. utrwaliła się wzrostowa tendencja cen cukru. Światowe ceny cukru białego wzrosły do ok. 415 USD/tonę, a cukru surowego do 350 USD/t. W kolejnych miesiącach 2016 r. wzrostowa tendencja prawdopodobnie zostanie zahamowana, gdyż notowania w kontraktach terminowych na marzec br. wynoszą dla cukru surowego (320 USD/t), a cukru białego (410 USD/t).

T ab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	Ogółem	UE-28	kraje trzecie	ogółem	UE-28	kraje trzecie	
2013	X	606,47	677,23	386,58	588,59	609,36	467,37
	XI	554,23	684,72	377,35	635,26	635,71	632,82
	XII	504,66	686,98	375,09	595,07	593,72	613,49
2014	I	512,33	635,66	339,30	646,75	647,59	642,80
	II	466,18	624,52	324,75	649,05	634,39	736,22
	III	514,79	634,26	339,30	648,66	650,70	639,44
	IV	468,53	621,06	325,62	648,48	634,58	734,05
	V	505,65	594,74	324,40	578,60	632,15	569,77
	VI	479,49	558,53	332,62	634,52	459,74	725,24
	VII	487,05	535,07	345,12	492,43	521,74	480,69
	VIII	486,75	518,16	340,64	513,07	497,95	1021,08
	IX	467,23	516,43	351,80	516,85	477,55	819,24
	X	430,62	511,35	348,47	529,83	489,77	822,48
	XI	402,76	468,45	420,67	494,64	478,84	809,97
	XII	407,79	481,26	345,79	534,23	520,71	591,49
2015	I	418,23	449,93	363,18	497,83	481,41	690,99
	II	432,52	458,84	377,32	558,15	580,54	498,67
	III	418,88	448,83	377,79	587,24	579,84	624,72
	IV	418,65	447,31	357,69	402,81	463,29	394,23
	V	431,56	467,14	369,83	562,91	537,05	873,91
	VI	456,64	487,82	384,08	539,13	499,07	796,0,
	VII	467,22	492,98	398,91	399,14	468,33	370,65
	VIII	489,97	506,89	371,80	526,93	510,64	796,97
	IX	507,03	510,43	360,53	518,72	498,14	720,85
	X	436,04	492,24	341,48	498,48	559,02	787,88

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

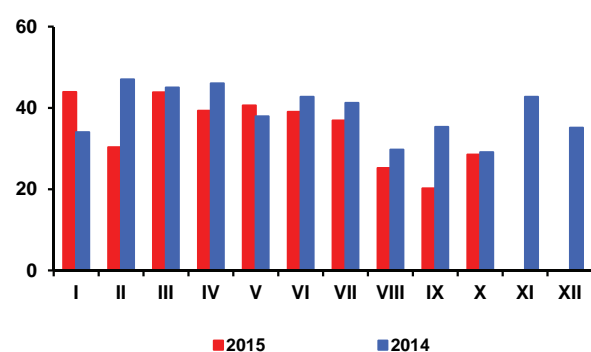
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna	
	workowany	paczkowany			
2013	X	2,94	2,74	1,71	3,35
	XI	2,82	2,70	1,69	3,28
	XII	2,72	2,53	1,69	3,17
2014	I	2,54	2,36	1,69	3,11
	II	2,44	2,33	1,69	2,99
	III	2,32	2,15	1,70	2,87
	IV	2,13	1,94	1,69	2,65
	V	2,08	1,98	1,69	2,58
	VI	2,05	1,95	1,68	2,48
	VII	2,02	1,85	1,70	2,39
	VIII	1,97	1,85	1,70	2,30
	IX	1,94	1,83	1,69	2,23
	X	1,88	1,76	1,70	2,19
	XI	1,80	1,68	1,71	2,12
	XII	1,78	1,67	1,71	2,07
2015	I	1,81	1,74	1,69	2,04
	II	1,83	1,86	1,67	2,06
	III	1,81	1,88	1,67	2,10
	IV	1,81	1,84	1,63	2,12
	V	1,80	1,81	1,70	2,13
	VI	1,85	1,88	1,68	2,10
	VII	1,91	2,04	1,71	2,19
	VIII	1,97	2,14	1,71	2,29
	IX	1,99	2,16	1,72	2,39
	X	2,03	2,11	1,73	2,43
	XI	2,06	2,12	1,72	2,44

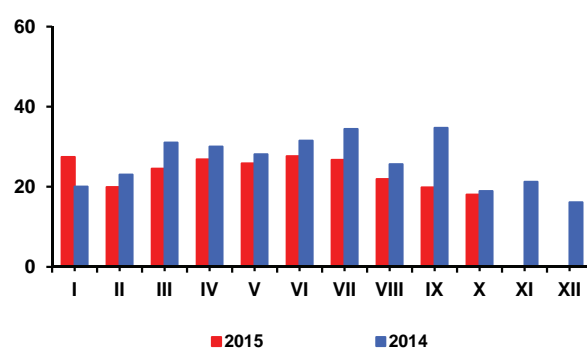
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

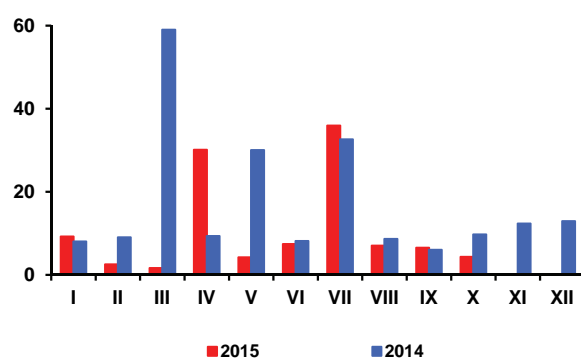
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

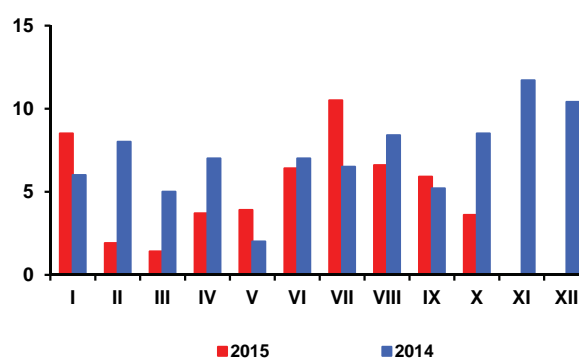
Rys. 2. Eksport do UE-28 (tys. ton)

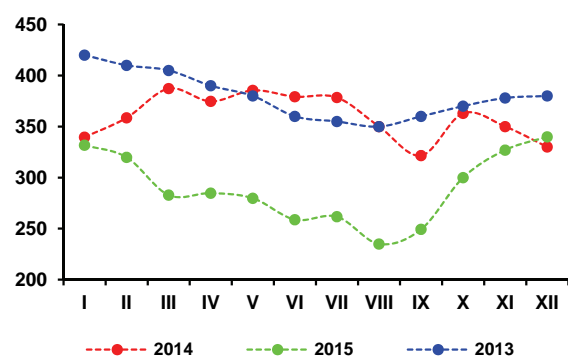
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

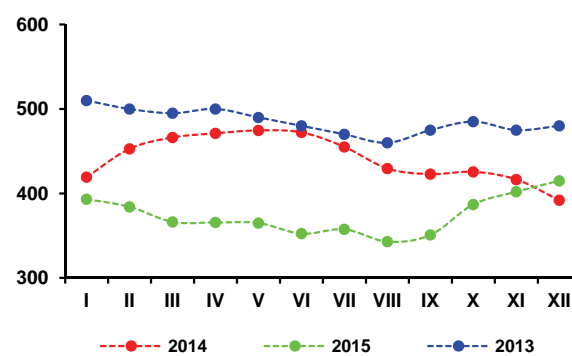
Rys. 4. Import z UE-28 (tys. ton)

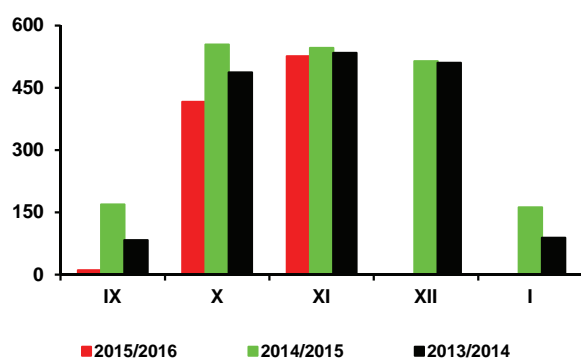
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's, ERS USDA, CAAC, GUS.

Amerykański Departament Rolnictwa (USDA) w grudniowym raporcie obniżył szacunki światowych zbiorów nasion 7 najważniejszych roślin oleistych w sezonie 2015/16 do 529,0 mln ton (o 2,0 mln ton wobec listopada). Ostatnie szacunki zmniejszono w wyniku obniżenia prognoz zbiorów soi (o 0,9 mln ton do 320,1 mln ton), bawełny (o 0,9 mln ton do 38,9 mln ton), ziaren palmowych (o 0,6 mln ton do 16,5 mln ton) i nasion słonecznika (poniżej 0,1 mln ton do 39,7 mln ton). Jednocześnie zwiększono prognozy zbiorów rzepaku (o 0,5 mln ton do 67,5 mln ton), a bez zmian pozostały dla orzeszków ziemnych (40,8 mln ton) i kopry (5,5 mln ton). Szacunki światowego przerobu nasion oleistych obniżono do 445,0 mln ton (o 2,2 mln ton wobec listopada). W rezultacie zapasy nasion oleistych na koniec sezonu mogą wzrosnąć do 95,1 mln ton (o 1,0 mln ton więcej niż zakładano przed miesiącem), z 91,9 mln ton przed rokiem, a relacja zapasów do zużycia może zwiększyć się do 21,4%, z 20,9% przed rokiem.

Francuska firma analityczna Strategie Grains w grudniowym raporcie nieznacznie zwiększyła szacunki zbiorów rzepaku w UE w sezonie 2015/16 i oceniła je na 21,72 mln ton (o 0,03 mln ton więcej niż przed miesiącem). Zbiory nasion słonecznika oceniła na 7,7 mln ton (o 0,1 mln ton mniej niż przed miesiącem), a zbiory soi na 2,1 mln ton (tyle samo co przed miesiącem). Przedstawiła też wstępną prognozę zbiorów nasion oleistych w UE w sezonie 2016/17. Zbiory rzepaku w nadchodzącym sezonie szacuje na 21,8 mln ton (o 0,2% więcej niż w sezonie poprzednim), nasion słonecznika na 8,4 mln ton (o 9,1% więcej), a nasion soi na 2,4 mln ton (o 18,0% więcej).

Mimo mniejszych zbiorów rzepaku w Europie i na świecie, cena rzepaku i struty rzepakowej w portach europejskich w grudniu była nadal niższa niż przed rokiem, natomiast cena oleju rzepakowego przekroczyła poziom sprzed roku. Za rzepak płacono 413 USD/tonę (cif Hamburg), tj. o 7 USD/tonę (o 2%) więcej niż przed miesiącem, ale o 15 USD/tonę (o 4%) mniej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 818 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 28 USD/tonę (o 4%) droższy niż przed miesiącem i o 4 USD/tonę (o 0,5%) droższy niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej wyniosła 216 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 15 USD/tonę (o 6%) niższa niż przed miesiącem i o 62 USD/tonę (o 22%) niższa niż przed rokiem.

Na rynku krajowym przeciętna cena skupu rzepaku w grudniu wyniosła wg notowań MRiRW 1667 zł/t i była o 18,7% wyższa niż w grudniu poprzedniego roku. Ceny rafinowanego oleju rzepakowego (3144 zł/t) i śruty rzepakowej (847 zł/t) były również wyższe niż przed rokiem, odpowiednio o 7,0% i 6,7%.

W październiku krajowa produkcja surowego oleju rzepakowego (118 tys. ton) była równie wysoka jak w dwóch poprzednich miesiącach, ale w porównaniu z październikiem poprzedniego roku była o 7% mniejsza.

Ewa Rosiak

Magdalena Bodyt

W pierwszych jedenastu miesiącach br. duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały 1044 tys. ton surowego oleju rzepakowego (o 5,0% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku), z tego rafinowały 591 tys. ton (o 0,4% więcej). Produkcja margaryn wyniosła 323 tys. ton i była o 3,6% mniejsza.

Eksport i import surowców i produktów oleistych w pierwszych dziesięciu miesiącach br. był większy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Mniejszy był tylko wywóz i przywóz olejów roślinnych. Od stycznia do października wywieziono: 903 tys. ton nasion oleistych, w tym 878 tys. ton rzepaku (o 28% więcej niż w analogicznym okresie 2014 r.), 436 tys. ton olejów roślinnych, w tym 426 tys. ton oleju rzepakowego (o 2% mniej), 681 tys. ton śrut oleistych, w tym 642 tys. ton śruty rzepakowej (o 24% więcej) i 109 tys. ton margaryn (o 8% więcej). Przywieziono: 2655 tys. ton śrut oleistych (o 6% więcej niż w pierwszych dziesięciu miesiącach 2014 r.), 436 tys. ton olejów roślinnych (o 13% mniej), w tym 91 tys. ton oleju rzepakowego (o 27% mniej), 393 tys. ton nasion oleistych (o 16% więcej), w tym 201 tys. ton rzepaku (o 8% więcej) oraz 70 tys. ton margaryn (o 6% więcej).

Na rynku tłuszczów roślinnych w pierwszych jedenastu miesiącach br. przeważały spadki cen. Taniały zarówno margaryny, jak i oleje roślinne. Do września kontynuowane były też, występujące w poprzednim roku spadki cen tłuszczów zwierzęcych. W październiku i listopadzie ceny tłuszczów zwierzęcych ponownie wzrastały. Średni poziom cen tłuszczów roślinnych w pierwszych jedenastu miesiącach br. był o 3,4% niższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Margaryny potaniały średnio o 3,8%, a oleje roślinne o 3,4%. W porównywanych okresach ceny tłuszczów zwierzęcych zmniejszyły się przeciętnie o 10,1%, z tego ceny masła spadły o 10,2%, a „pozostałych tłuszczów zwierzęcych o 8,7%. Spadki cen tłuszczów roślinnych i zwierzęcych były głębsze niż stopa inflacji.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2013 I-XII	1 002 336	541 841	408 663	1 135 514	29,49	40,8	88,3
2014 I-XII	1 258 133	584 890	531 584	1 311 439	34,06	42,3	95,9
2014 X	127 726	51 838	54 376	125 188	3,25	42,6	102,0
XI	117 028	45 905	44 899	118 034	3,06	38,4	99,1
XII	107 329	39 068	37 348	109 049	2,83	34,8	98,4
2015 I	113 641	37 456	40 990	110 107	2,86	36,1	103,2
II	106 160	37 473	46 532	97 101	2,52	43,8	109,3
III	119 880	41 763	50 921	110 722	2,87	42,5	108,3
IV	110 359	37 626	50 615	97 370	2,53	45,9	113,3
V	104 168	45 183	49 567	99 784	2,59	47,6	104,4
VI	89 473	51 994	47 538	93 929	2,44	53,1	95,3
VII	45 894	50 447	32 087	64 254	1,67	69,9	71,4
VIII	118 543	42 292	31 340	129 495	3,36	26,4	91,5
IX	117 991	45 170	40 279	122 882	3,19	34,1	96,0
X	118 326	46 737	46 281	118 782	3,08	39,1	99,6
Zmiany w %							
X 2015 IX 2015	0,3	3,5	14,9	-3,3	-3,4	x	x
X 2015 X 2014	-7,4	-9,8	-14,9	-5,1	-5,2	x	x
X 2015 XII 2014	10,2	19,6	23,9	8,9	8,8	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
 Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2013 I-XII	1 002 336	97 638	390 971	709 003	18,41	39,0	141,4
2014 I-XII	1 258 133	138 549	515 708	880 974	22,88	41,0	142,8
2014 X	127 726	11 740	53 586	85 880	2,23	42,0	148,7
XI	117 028	9 747	44 121	82 654	2,15	37,7	141,6
XII	107 329	4 053	36 158	75 224	1,95	33,7	142,7
2015 I	113 641	3 471	40 058	77 054	2,00	35,2	147,5
II	106 160	4 384	45 914	64 630	1,68	43,2	164,3
III	119 880	6 051	49 852	76 079	1,97	41,6	157,6
IV	110 359	5 506	49 805	66 060	1,71	45,1	167,1
V	104 168	13 159	48 504	68 823	1,79	46,6	151,4
VI	89 473	16 931	46 358	60 046	1,56	51,8	149,0
VII	45 894	14 973	30 754	30 113	0,78	67,0	152,4
VIII	118 543	8 886	30 578	96 851	2,51	25,8	122,4
IX	117 991	8 966	38 744	88 213	2,29	32,8	133,8
X	118 326	8 463	45 116	81 673	2,12	38,1	144,9
Zmiany w %							
X 2015 IX 2015	0,3	-5,6	16,4	-7,4	-7,4	x	x
X 2015 X 2014	-7,4	-27,9	-15,8	-4,9	-4,9	x	x
X 2015 XII 2014	10,2	108,8	24,8	8,6	8,7	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
 Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2013 I-XII	1 503 504	2 718 692	714 420	3 507 776	47,5	42,9
2014 I-XII	1 887 200	3 173 980	674 634	4 386 546	35,7	43,0
2014 X	191 589	214 792	71 440	334 941	37,3	57,2
XI	175 542	374 185	68 023	481 704	38,8	36,4
XII	160 994	300 405	62 700	398 699	38,9	40,4
2015 I	170 462	331 454	75 266	426 650	44,2	40,0
II	159 240	205 533	66 558	298 215	41,8	53,4
III	179 820	202 426	75 478	306 768	42,0	58,6
IV	165 539	263 550	82 887	346 202	50,1	47,8
V	156 252	270 554	51 744	375 062	33,1	41,7
VI	134 210	259 787	49 610	344 387	37,0	39,0
VII	68 841	367 468	22 813	413 496	33,1	16,6
VIII	177 815	264 237	78 006	364 046	43,9	48,8
IX	176 987	279 738	113 439	343 286	64,1	51,6
X	177 489	210 491	64 766	323 214	36,5	54,9
Zmiany w %						
X 2015 IX 2015	0,3	-24,8	-42,9	-5,8	x	x
X 2015 X 2014	-7,4	-2,0	-9,3	-3,5	x	x
X 2015 XII 2014	10,2	-29,9	3,3	-18,9	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śrut rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2013 I-XII	1 503 504	61 051	602 377	962 178	40,1	156,3
2014 I-XII	1 887 200	71 267	351 836	1 606 631	18,6	117,5
2014 X	191 589	6 509	68 968	129 130	36,0	148,4
XI	175 542	4 327	63 449	116 420	36,1	150,8
XII	160 994	3 709	61 292	103 411	38,1	155,7
2015 I	170 462	5 053	67 292	108 223	39,5	157,5
II	159 240	5 675	62 532	102 383	39,3	155,5
III	179 820	5 221	71 280	113 761	39,6	158,1
IV	165 539	3 345	78 757	90 127	47,6	183,7
V	156 252	3 473	49 418	110 307	31,6	141,7
VI	134 210	3 096	45 644	91 662	34,0	146,4
VII	68 841	5 061	18 878	55 024	27,4	125,1
VIII	177 815	7 080	74 589	110 306	41,9	161,2
IX	176 987	5 890	110 911	71 966	62,7	245,9
X	177 489	5 280	63 003	119 766	35,5	148,2
Zmiany w %						
X 2015 IX 2015	0,3	-10,4	-43,2	66,4	x	x
X 2015 X 2014	-7,4	-18,9	-8,6	-7,3	x	x
X 2015 XII 2014	10,2	42,4	2,8	15,8	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2013 I-XII	429 975	91 726	130 143	391 558	10,17	30,3	109,8
2014 I-XII	421 390	84 537	121 851	384 076	9,98	28,9	109,7
2014 X	41 462	8 983	15 173	35 272	0,92	36,6	117,5
XI	40 016	10 463	11 275	39 204	1,02	28,2	102,1
XII	25 828	7 744	9 705	23 867	0,62	37,6	108,2
2015 I	31 664	6 542	9 719	28 487	0,74	30,7	111,2
II	31 639	7 179	9 855	28 963	0,75	31,1	109,2
III	36 441	8 616	11 772	33 285	0,86	32,3	109,5
IV	28 599	6 398	10 674	24 323	0,63	37,3	117,6
V	32 576	6 516	11 523	27 569	0,72	35,4	118,2
VI	33 729	6 632	10 928	29 433	0,76	32,4	114,6
VII	26 727	6 198	9 539	23 386	0,61	35,7	114,3
VIII	30 117	6 462	8 721	27 858	0,72	29,0	108,1
IX	32 284	7 236	10 537	28 983	0,75	32,6	111,4
X	39 480	8 414	16 145	31 749	0,82	40,9	124,4
Zmiany w %							
X 2015 IX 2015	22,3	16,3	53,2	9,5	9,3	x	x
X 2015 X 2014	-4,8	-6,3	6,4	-10,0	-10,9	x	x
X 2015 XII 2014	52,9	8,7	66,4	33,0	32,3	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2013 I-XII	1473	797	1,85
2014 I-XII	1320	683	1,93
2014 XI	1376	645	2,13
XII	1404	672	2,09
2015 I	1501	710	2,11
II	1512	707	2,14
III	1544	693	2,23
IV	1536	682	2,25
V	1552	647	2,40
VI	1618	651	2,49
VII	1459	667	2,19
VIII	1462	646	2,26
IX	1526	656	2,33
X	1594	661	2,41
XI	1605	672	2,39
Zmiany w %			
XI 2015 X 2015	0,7	1,7	x
XI 2015 XI 2014	16,6	4,2	x
XI 2015 XII 2014	14,3	0,0	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII, IX dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

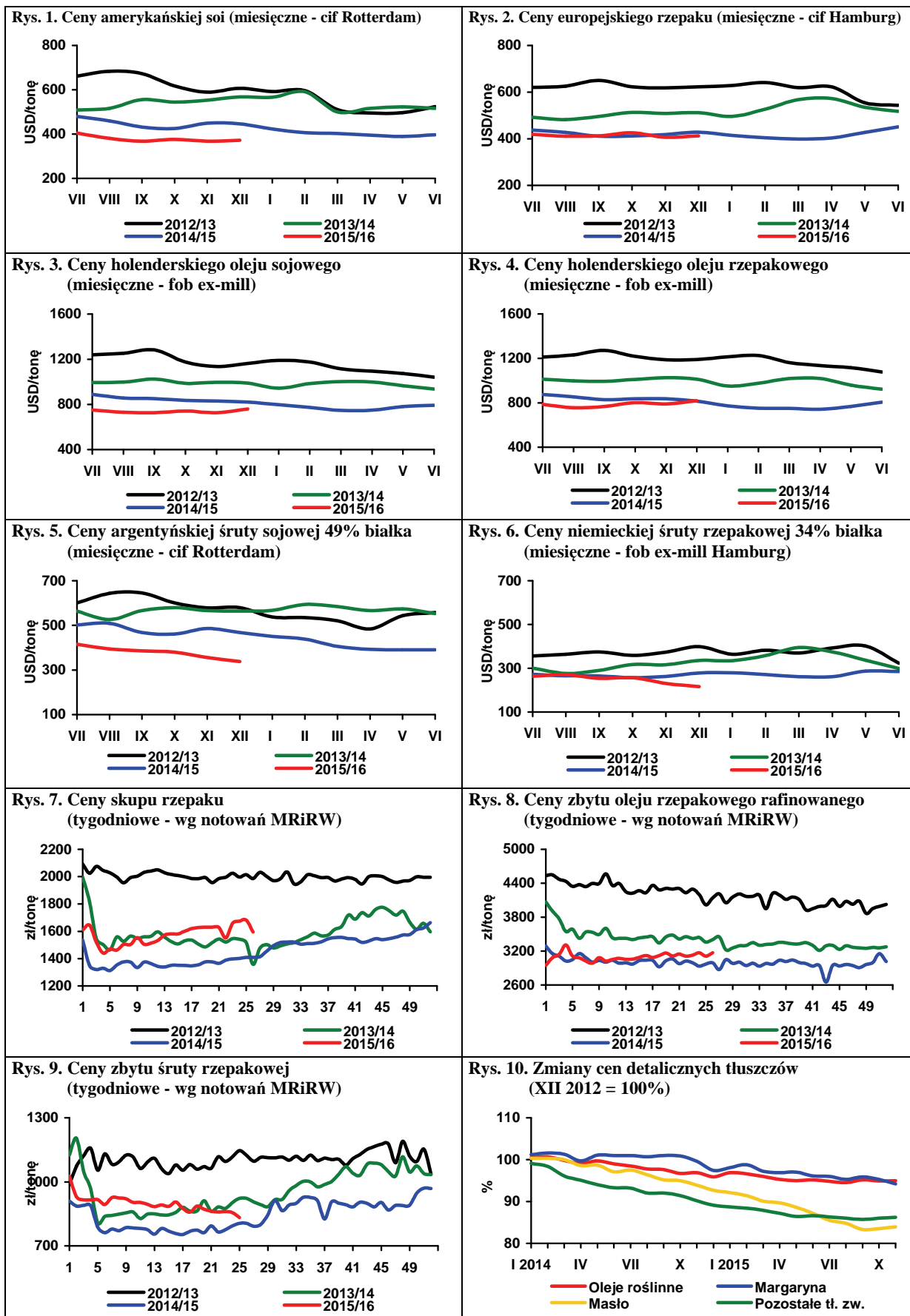
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2013 I-XII	5,21	7,16	17,23	6,35	6,87	14,03	22,40	7,92
2014 I-XII	5,24	6,65	17,05	6,15	6,33	13,80	23,00	7,44
2014 XI	5,19	6,47	16,09	6,08	6,14	13,73	22,10	7,24
XII	5,22	6,33	15,90	5,97	5,94	13,53	21,95	7,08
2015 I	5,23	6,40	15,59	5,86	6,07	13,65	21,75	7,12
II	5,09	6,49	15,53	5,84	6,06	13,63	21,60	6,96
III	5,48	6,37	15,71	5,81	6,02	13,53	21,40	6,96
IV	5,48	6,24	15,44	5,75	5,96	13,48	21,30	6,92
V	5,65	6,33	14,86	5,75	5,85	13,40	21,05	6,92
VI	5,56	6,44	14,85	5,73	8,91	13,05	20,75	6,84
VII	5,48	6,33	14,80	5,69	5,86	12,95	20,35	6,88
VIII	5,51	6,35	14,65	5,7	5,76	12,95	20,15	6,84
IX	5,50	6,41	14,84	5,68	5,86	12,98	19,80	6,84
X	5,52	6,43	15,05	5,65	5,83	12,90	19,85	6,84
XI	5,54	6,42	15,24	5,62	5,84	13,03	19,90	6,80
Zmiany w %								
<u>XI 2015</u> X 2015	0,4	-0,2	1,3	-0,5	0,2	1,0	0,3	-0,6
<u>XI 2015</u> XI 2014	6,7	-0,8	-5,3	-7,6	-4,9	-5,1	-10,0	-6,1
<u>XI 2015</u> XII 2014	6,1	1,4	-4,2	-5,9	-1,7	-3,7	-9,3	-4,0

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

Według najnowszych szacunków GUS¹ powierzchnia uprawy ziemniaków w 2015 r. wyniosła 300 tys. ha i była większa niż w 2014 r. o 24 tys. ha (o 8,5%), ale mniejsza o 225 tys. ha (o 43%) od średniej z lat 2006-2010. Plony ziemniaków wyniosły 210 dt/ha i w porównaniu do roku poprzedniego zmniejszyły się o 68 dt/ha (o 24,5%), a w odniesieniu do średniej z lat 2006-2010 były wyższe o 20 dt/ha (o 10,5%). Najwyższe plony uzyskano w województwach: zachodniopomorskim (306 dt/ha), pomorskim (260 dt/ha), i kujawsko-pomorskim (251 dt/ha), a najniższe w województwie podlaskim (163 dt/ha), śląskim (163 dt/ha), mazowieckim (180 dt/ha), łódzkim (188 dt/ha) i lubuskim (191 dt/ha). Zbiory ziemniaków (łącznie ze zbiorami w ogrodach przydomowych) wyniosły blisko 6,3 mln t i były niższe o 1,4 mln t (o 17,9%) niż w 2014 r. W odniesieniu do średnich zbiorów z lat 2006-2010 zbiory były mniejsze o 37,1%.

Rynek ziemniaków w Polsce i w innych krajach UE znajduje się pod silną presją popytu, co znajduje odzwierciedlenie w wysokim poziomie cen. W pierwszej połowie sezonu 2015/16, z wyjątkiem lipca, ceny ziemniaków w obrocie targowiskowym były od kilkunastu do kilkudziesięciu procent wyższe niż przed rokiem, a w obrocie hurtowym wzrosły prawie dwukrotnie. W sierpniu i we wrześniu nastąpił ich wzrost do 72 i 76 zł/dt, wobec odpowiednio 52 i 41 zł/dt w 2014 r. Wraz ze wzrostem podaży ziemniaków ceny te obniżyły do ok. 72 zł/dt i na tym poziomie utrzymywały się do połowy grudnia. W okresie przedświątecznym średni poziom cen ziemniaków na rynkach hurtowych wzrósł 78 zł/dt, wobec 37 zł/dt w analogicznym okresie 2014 r. Po świętach, m.in. z powodu znacznego spadku temperatury, ziemniaki na rynkach hurtowych podrożały o 5-8%.

W pierwszym tygodniu stycznia w Broniszach ziemniaki oferowano w cenie 0,90-1,35 zł/kg, w Lublinie 0,95 zł/kg, w Poznaniu 0,53-0,67 zł/kg, w Sandomierzu 0,60-0,70 zł/kg, a w Łodzi 0,47-0,93 zł/kg.

Z dużym prawdopodobieństwem można przewidywać, że ceny w najbliższych miesiącach będą rosnąć, ale ich przeciętny poziom do końca bieżącego sezonu nie powinien przekroczyć 85-90 zł/dt. Średni poziom cen hurtowych może wynieść ok. 75 zł/dt, wobec 42 zł/dt w sezonie poprzednim i 70 zł/dt średnio w ostatnim pięcioleciu. Powyższe ceny dotyczą notowań na rynkach hurtowych. W tzw. dużym hurcie, tj. płacone bezpośrednio producentom oscylują obecnie w przedziale 45-60 zł/dt.

Sytuacja cenowa jest zróżnicowana w poszczególnych rejonach Polski. Tradycyjnie najdroższe ziemniaki są w zachodnich i południowo-zachodnich województwach, zaś najtańsze w centralnej i południowo-wschodniej Polsce. W bieżącym sezonie układ ten częściowo został zaburzony przez suszę, która z różnym natężeniem wy-

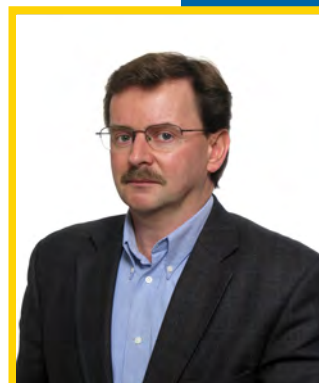
stępowała w poszczególnych regionach kraju. W pierwszej połowie bieżącego sezonu najniższe ceny na targowiskach notowane były w województwach: świętokrzyskim i małopolskim, a najwyższe w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim. W okresie przedświątecznym było to odpowiednio: 0,50 i 0,63 zł/kg w województwie świętokrzyskim i małopolskim oraz 1,16 i 1,03 zł/kg w podlaskim i warmińsko-mazurskim.

Z powodu spadku zbiorów niezbędny będzie import ziemniaków, aby uzupełnić niedobory na rynku i zapewnić zaopatrzenie zakładów produkujących frytki i chipsy w surowiec. W sezonie 2015/16 może on osiągnąć rekordowy poziom ok. 280 tys. ton. Eksport ziemniaków będzie marginalny i nie przekroczy 20-25 tys. ton.

W pierwszych czterech miesiącach bieżącego sezonu, tj. w okresie lipiec – październik 2015 r. import ziemniaków wyniósł 22,8 tys. ton i był o 72% większy niż przed rokiem. W tym czasie wyeksportowano zaledwie 3,4 tys. ton ziemniaków, wobec 4,7 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego sezonu.

Ceny ziemniaków na zachodnioeuropejskich rynkach w pierwszym tygodniu stycznia były nieznacznie wyższe niż przed miesiącem, a bardziej znaczący ich wzrost jest spodziewany w ciągu najbliższych 3-4 tygodni. W Niemczech ceny ziemniaków jadalnych w tym okresie wynosiły 187-194 euro/t, wobec 63-66 euro/t w analogicznym okresie ubiegłego roku. We Francji ceny ziemniaków z przeznaczeniem na eksport w ciągu ostatniego miesiąca wzrosły nieznacznie do 190-200 euro/t i były prawie 3-krotnie wyższe niż przed rokiem. Ziemniaki typu premium (odmiany Agata, Charlotta i Various) w opakowaniach 2,5 i 12,5 kg kosztowały od 530 do 640 euro/t i były o 70-80% droższe niż przed rokiem. Jedynie w Belgii, z powodu słabej jakości i małego kalibra bulw, zanotowano spadek cen ziemniaków odmiany Bintje (ze 100 do 90 EUR/t).

1. Wynikowy szacunek produkcji głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych w 2015 r., GUS, 21 grudnia 2015 r.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
I	.	31 700	50 300	64 000	-	777	140	184
II	.	59 000	48 400	59 400	-	-	141	182
III	.	52 200	61 000	75 600	-	-	100	270
IV	45 700	77 400	58 900	74 800	-	-	198	257
V	48 500	68 000	48 300	62 600	-	-	268	160
VI	41 700	42 800	56 700	58 300	-	-	77	187
VII	37 700	43 500	55 900	54 900	-	-	114	100
VIII	88 700	78 100	92 500	86 100	3 520	1 463	2 369	2 673
IX	282 800	225 100	318 100	289 000	36 492	27 800	39 274	36 562
X	324 000	328 200	350 200	328 100	47 238	43 925	46 459	52 406
XI	207 700	172 100	260 800	238 400	32 663	21 775	38 522	
XII	72 400	77 900	113 100		7 513	6 091	8 527	
RAZEM	1 013 300 ^a	924 900 ^a	1 247 300 ^a	1 152 800	127 426	101 831	135 808	92 981

^a okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2011 I-XII	2 914	1 703	69 426	34 546	14 325	46 229	10 374	131 809	22 333	9 297
2012 I-XII	2 023	2 457	46 076	72 333	9 917	41 193	14 989	153 610	30 732	17 989
2013 I-XII	1 990	2 887	41 247	61 186	18 468	41 925	16 318	175 920	31 064	16 390
2014 I-XII	1 247	3 806	36 259	57 730	10 921	41 368	9 555	167 158	30 775	16 736
2014 VII	163	22	408	4 028	1 231	3 190	710	16 243	2 296	1 252
VIII	86	14	186	2 126	302	3 219	883	17 608	2 343	1 011
IX	32	-	1 048	4 364	622	3 909	859	13 681	2 692	1 779
X	29	-	2 976	7 138	401	3 507	826	12 142	1 974	1 444
XI	23	-	4 316	5 597	357	3 827	893	12 534	1 983	1 732
XII	19	23	3 266	7 358	1 035	2 836	814	12 381	2 484	1 236
2015 I	26	235	1 620	7 157	855	3 083	632	10 948	1 810	432
II	97	287	1 401	7 697	845	3 433	635	10 498	2 226	1 096
III	110	350	1 866	5 622	846	3 511	737	13 111	2 669	722
IV	17	311	1 336	5 915	821	4 248	829	12 712	3 067	849
V	24	215	1 039	4 983	1 151	3 527	665	12 691	3 056	553
VI	215	236	308	6 030	1 237	3 495	690	15 105	3 830	351
VII	91	17	542	7 691	1 576	3 508	957	16 891	3 346	299
VIII	83	2	313	7 381	1 688	2 944	812	15 072	2 864	419
IX	73	7	651	8 314	1 427	3 522	911	13 339	2 260	532

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze			
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze	
2007	I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008	I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009	I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010	I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2011	I-XII	49 240	20 173	174 105	11 235	97 528	242 516	77 888	52 352	8 596	3 103
2012	I-XII	35 670	14 719	76 107	11 466	72 918	257 295	90 269	35 304	8 829	2 661
2013	I-XI	32 728	17 802	55 038	11 817	111 666	233 318	85 496	48 370	8 456	2 972
2014	I-XII	55 262	21 373	119 731	10 161	135 560	210 964	76 301	66 083	8 905	3 088
2014	VII	153	356	4 719	666	10 355	27 018	6 724	7 479	884	160
	VIII	3	-	968	914	7 884	14 861	5 999	3 424	805	133
	IX	2	-	2 757	820	10 195	16 379	6 665	4 259	1 119	482
	X	30	-	4 038	1 031	14 596	17 943	6 890	4 933	686	382
	XI	13	445	3 234	915	12 404	15 387	6 019	3 553	631	450
	XII	69	402	4 014	979	12 165	13 293	5 564	2 986	598	510
2015	I	81	296	9 460	914	12 704	12 554	6 678	3 555	636	39
	II	422	45	4 700	910	12 466	15 621	6 387	4 546	517	38
	III	1 564	1 814	8 393	986	11 939	14 423	6 836	4 463	601	50
	IV	5 262	10 575	16 054	1 002	12 247	14 396	7 471	4 338	538	37
	V	16 443	445	21 050	791	11 468	15 976	6 100	4 631	664	38
	VI	2 364	80	10 019	919	12 762	17 913	5 946	5 646	302	55
	VII	4	7	6 424	1 166	12 985	18 588	6 540	5 023	821	29
	VIII	4	10	1 598	1 368	12 577	12 876	5 477	4 692	764	39
	IX	4	3	6 537	1 828	11 849	15 568	6 579	4 430	589	59

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

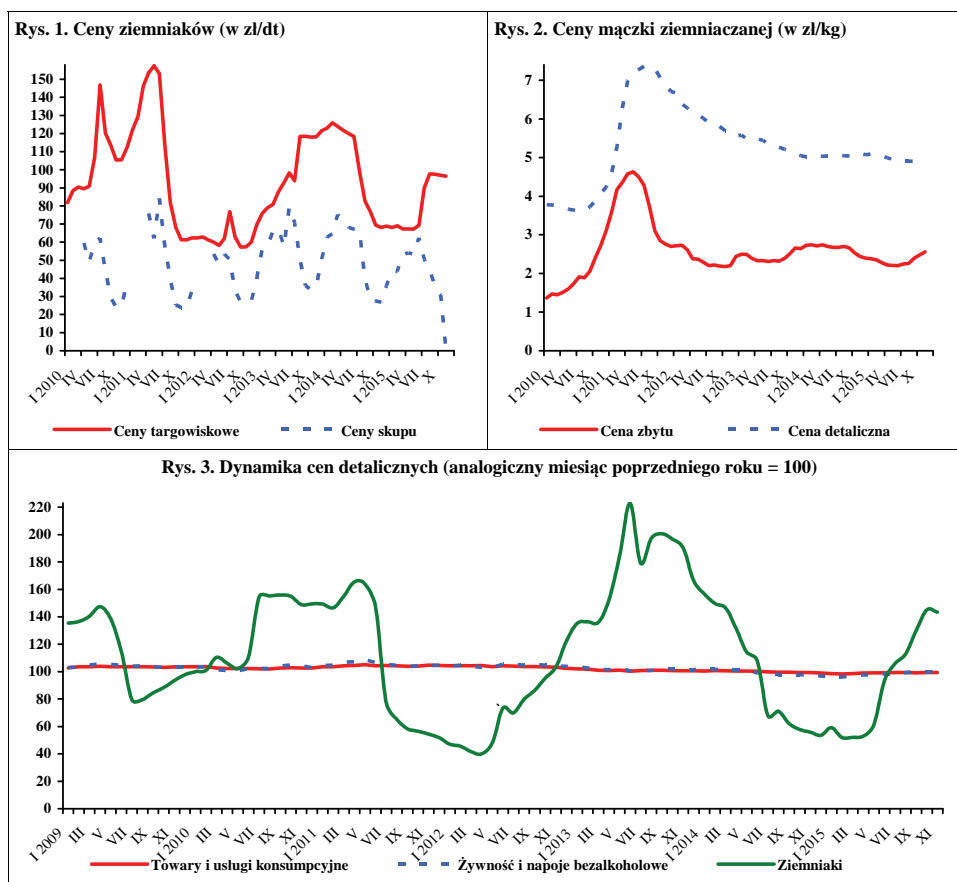
Wyszczególnienie	Rodzaj	XI	IX	X	XI	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2014	2015	2015	2015	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	26,8	35,3	30,8	31,5	117,5	102,3
	targowiskowa	68,0	97,5	96,9	96,5	141,9	99,6
	detaliczna (zł/kg)	0,83	1,17	1,16	1,18	142,2	101,7
	importowa	48,0	79,8	.	.	146,1	.
	eksportowa	42,1	97,5	.	.	227,6	.
Relacje cen	skup / targowisko	0,39	0,36	0,32	0,33	82,8	102,7
	targowisko / detal	0,82	0,83	0,84	0,82	99,8	97,9
	skup / detal	0,32	0,30	0,27	0,27	82,7	100,5
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,44	2,40	2,48	2,56	104,9	103,2
	detaliczna (zł/kg)	5,11	4,91	4,93	4,94	96,7	100,2
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,86	8,68	8,70	8,62	97,3	99,1
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	35,90	35,00	35,02	35,00	97,5	99,9
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	10,12	10,00	10,02	9,98	98,6	99,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2014	2015			wsk. zmian cen	
		listopad	wrzesień	październik	listopad	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	79,8	106,1	103,4	103,3	129,5	99,9
2	Kujawsko-pomorskie	77,2	95,1	94,7	92,9	120,3	98,1
3	Lubelskie	67,4	103,3	98,9	94,9	140,8	95,9
4	Lubuskie	76,5	91,1	96,4	93,2	121,8	96,7
5	Łódzkie	53,4	86,6	85,1	88,7	166,0	104,3
6	Małopolskie	59,1	81,9	82,5	84,1	142,3	102,0
7	Mazowieckie	61,8	109,1	116,1	111,2	179,9	95,8
8	Opolskie	62,1	107,0	107,1	104,1	167,6	97,2
9	Podkarpackie	71,5	92,5	90,9	88,7	124,0	97,5
10	Podlaskie	57,3	116,0	108,0	106,5	185,8	98,6
11	Pomorskie	83,3	97,1	95,7	97,3	116,7	101,6
12	Śląskie	68,6	95,8	94,5	95,4	138,9	100,9
13	Świętokrzyskie	48,8	77,7	78,0	78,2	160,0	100,2
14	Warmińsko-mazurskie	75,6	116,4	114,9	110,6	146,4	96,3
15	Wielkopolskie	74,8	93,0	92,7	95,6	127,7	103,1
16	Zachodniopomorskie	90,4	102,9	97,0	104,9	115,9	108,1
	maksimum	90,4	116,4	116,1	111,2	X	
	minimum	48,8	77,7	78,0	78,2		
	różnica w %	85,2	49,9	48,9	42,3		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W grudniu 2015 r., w porównaniu z listopadem ub.r., w skupie na rynek produktów świeżych, wyższe były ceny cebuli (o 1%), kapusty białej (o 13%), marchwi (o 2%), pomidorów szklarniowych (o 4%), buraków ćwikłowych (o 8%) i pieczarek (o 2%), a obniżyły się ceny kalafiorów gruntowych (o 5%). W zakładach przetwórczych wzrosły ceny skupu kapusty białej (o 4%) i buraków (o 5%). Zmalały ceny skupu cebuli obieranej (o 10%) i marchwi na kostkę (o 3%). W firmach skupujących warzywa na eksport wzrosły ceny skupu ziemniaków (o 38%), kapusty pekińskiej (o 7%), pietruszki (o 6%), buraków czerwonych (o 10%), marchwi (o 2%) i cebuli (o 1%). Obniżyły się natomiast ceny kapusty białej (o 1%). Stabilne były ceny kapusty czerwonej, selerów i porów. W handlu hurtowym podniosły się ceny ogórków spod osłon (o 37%), pomidorów spod osłon (o 26%) i marchwi (o 2%), a spadły ceny skupu kapusty białej (o 3%) i buraków ćwikłowych (o 1%).

W relacji do grudnia 2014 r. na rynku krajowym, w eksporcie i w przetwórstwie (w zależności od kierunku zagospodarowania) wzrosły ceny: cebuli (o 13-98%), buraków (o 38-48%), kapusty białej (o 170-285%) i marchwi (o 12-143%). Na rynkach hurtowych podniosły się ceny kapusty białej (o 169%), buraków ćwikłowych (39%), cebuli (o 88%), marchwi (o 83%) i pomidorów spod osłon (o 13%). Obniżyły się jedynie ceny hurtowe ogórków spod osłon (o 3%).

W listopadzie ub.r., w stosunku października ub.r., wzrosły ceny detaliczne papryki (o 45%), pomidorów (o 2%) i kalafiorów (o 3%). Obniżyły się ceny buraków ćwikłowych, pieczarek, kapusty białej i porów (po 1%) i selerów (o 4%). W relacji do cen detalicznych z listopada 2014 r. wyższe były ceny detaliczne marchwi (o 66%), buraków ćwikłowych (o 37%), papryki (o 18%), kapusty białej (o 91%), kalafiorów (o 17%), selerów (o 43%), porów (o 37%), cebuli (o 44%), pieczarek (o 1%) (o 17%), a staniały jedynie pomidory (o 3%).

W październiku 2015 r., w stosunku do października 2014 r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych wyprodukowano mniejszą ilość soku pomidorowego (o 10%), warzyw mrożonych (o 13%) i konserw warzywnych (o 48%), a jedynie produkcja marynat była większa (o 50%).

Eksport warzyw świeżych w październiku 2015 r. wyniósł 33,9 tys.t o wartości 22,8 mln EUR. W porównaniu z październikiem 2014 r. wolumen sprzedanych warzyw świeżych zmalał o 20%, a jego wartość wzrosła o 5%. Do zmniejszenia eksportu przyczyniło się ograniczenie

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

sprzedaży marchwi (o 47%), kalafiorów (o 55%), pomidorów (o 22%), ogórków (o 10%) i kapusty (o 1%) W tym czasie wyeksportowano 56,2 tys.t przetworów warzywnych o wartości 45,1 mln EUR. W stosunku do października 2014 r. wolumen eksportu przetworów warzywnych obniżył się o 1%. Mniej niż w październiku 2014 r. sprzedano konserw (o 11%), suszy (o 7%), marynat (o 4%), a jedynie wielkość sprzedaży mrożonek wzrosła o 8%.

W październiku 2015 r. zaimportowano 25,9 tys.t warzyw świeżych o wartości 23,6 mln EUR. W relacji do października 2014 r. import warzyw świeżych zwiększył się o 18%, a jego wartość o 31%. Wzrost wolumenu importu spowodowany był zwiększeniem przywozu kapusty (34-krotnie), ogórków (o 40%), pomidorów (o 24%), marchwi (o 7%) i kapusty (o 3%). Import przetworów warzywnych wyniósł 20,8 tys. t, a jego wartość 21,4 mln EUR. Wolumen importu przetworów warzywnych wzrósł o 8%, a jego wartość o 7%. Więcej zaimportowano mrożonek (o 41%), marynat (o 11%) i konserw (o 18%), a jedynie zakup koncentratu pomidorowego zmniejszył się o 18%.

W październiku ub.r., saldo handlu zagranicznego całego sektora warzywniczego było dodatnie i wyniosło 22,9 mln EUR. Ujemne saldo zarejestrowano w obrocie świeżymi warzywami (0,8 mln EUR), a dodatnie w obrocie przetworami warzywnymi (23,7 mln EUR).

W miesiącach I-X 2015 r. ujemne saldo handlu warzywami i ich przetworami wyniosło 9,1 mln euro, wobec dodatniego (58,4 mln euro) w analogicznym okresie roku poprzedniego. Zdecydował o tym wzrost wartości importu o 26% do 679,9 mln euro przy większym o 13% do 670,8 mln euro eksporcie.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szt.)	Pieczarki
2014 XII	0,48	1,23	0,28	0,55	0,53	-	-	-	4,38	-	5,15
2015 I	0,48	1,21	0,40	0,68	0,53	-	-	-	-	-	5,25
II	0,46	1,23	0,55	0,75	0,53	-	-	-	-	-	5,02
III	0,49	1,25	0,75	1,01	0,51	-	-	-	-	-	4,87
IV	0,62	1,28	1,04	1,56	0,54	-	-	-	6,38	-	4,86
V	1,02	1,40	1,23	1,86	0,56	-	-	-	4,25	2,28	4,70
VI	1,31	1,80	1,47	2,09	0,85	-	2,15	-	2,74	1,53	4,68
VII	1,22	2,16	0,40	1,75	0,73	2,01	1,25	1,08	2,06	1,23	4,85
VIII	0,88	2,01	1,00	1,22	0,65	2,30	1,36	1,02	2,01	1,64	5,03
IX	0,89	1,94	0,87	1,20	0,68	2,58	1,85	-	2,11	2,12	5,58
X	0,93	1,83	0,83	1,14	0,71	-	-	-	3,86	2,39	5,13
XI	0,94	1,85	0,77	1,12	0,71	-	-	-	3,76	1,99	4,59
XII	0,95	1,90	0,87	1,14	0,77	-	-	-	3,90	1,89	4,66
2015 I-XII	0,85	1,62	0,85	1,29	0,65	2,30	1,65	1,02	3,93	1,88	4,94
Wskaźnik zmian w %											
<u>XII 2015</u> <u>XI 2015</u>	101	103	113	102	108	x	x	x	104	95	102
<u>XII 2015</u> <u>XII 2014</u>	198	154	311	207	145	x	x	x	89	-	90

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW,

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafiori różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2014 XII	1,08	0,20	0,25	0,31	-	-	1,48	1,13	-	-	-
2015 I	1,09	0,26	0,26	0,37	-	-	-	-	-	-	-
II	0,80	0,41	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,75	0,47	0,26	0,40	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,95	0,51	0,27	0,43	-	-	-	-	-	-	-
V	1,17	0,70	-	0,35	-	-	-	-	-	-	-
VI	1,23	0,80	-	-	1,16	-	1,73	-	-	-	-
VII	0,98	-	-	-	1,13	0,74	1,73	1,08	1,90	-	-
VIII	0,89	-	-	-	-	0,75	1,79	1,16	2,38	0,64	-
IX	1,11	0,45	0,35	0,40	-	0,73	1,68	1,13	-	0,64	0,35
X	1,26	0,76	0,26	0,45	-	-	1,69	1,25	-	0,63	-
XI	1,35	0,74	0,29	0,44	-	-	1,80	1,38	-	-	-
XII	1,22	0,77	0,28	0,46	-	-	-	-	-	-	-
2015 I-XII	1,07	0,59	0,28	0,41	1,15	0,74	1,74	1,20	2,14	0,64	0,35
Wskaźnik zmian w %											
<u>XII 2015</u> <u>XI 2015</u>	90	104	97	105	x	x	x	x	x	x	x
<u>XII 2015</u> <u>XII 2014</u>	113	385	112	148	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2014 XI	-	-	0,69	0,27	-	-	0,44	-	0,60	0,43	1,10	0,41	0,33
XII	-	-	0,63	0,27	-	-	0,44	1,30	0,90	0,48	1,40	0,40	-
2014 I-XII	3,19	0,99	1,09	0,50	0,95	3,30	0,63	1,78	0,94	0,85	1,32	0,59	0,54
2015 I	-	-	0,80	0,48	0,33	-	0,52	1,30	0,88	0,47	1,40	0,41	-
II	-	-	0,93	0,58	0,37	-	0,61	1,30	0,89	0,49	1,40	0,41	-
III	-	-	1,41	0,69	0,53	-	0,85	1,49	0,95	0,53	-	0,42	0,35
IV	-	-	2,30	0,96	0,78	-	1,19	1,91	1,09	0,70	-	0,44	0,35
V	3,61	-	1,27	1,12	0,74	-	1,39	2,15	1,32	0,94	-	0,47	0,35
VI	2,38	1,28	0,94	0,74	0,94	-	1,25	-	-	1,08	-	0,47	0,35
VII	1,35	1,21	1,01	0,49	1,25	4,87	1,40	2,73	1,90	0,86	-	0,60	-
VIII	1,25	1,55	1,39	0,53	-	3,65	1,39	-	2,80	0,74	2,00	0,60	-
IX	3,03	1,60	2,23	0,83	1,12	3,24	1,38	3,60	2,00	0,79	2,00	0,64	-
X	4,04	-	1,10	0,74	1,35	3,50	-	-	1,95	0,78	1,75	0,54	0,50
XI	4,20	-	0,96	0,74	1,30	-	1,05	2,70	1,85	0,77	1,80	0,50	0,40
XII	-	-	1,03	0,73	1,30	-	1,07	2,87	1,85	0,78	1,80	0,55	0,55
2014 I-XII	2,84	1,41	1,28	0,72	0,91	3,82	1,10	2,23	1,59	0,74	1,74	0,50	0,41
Wskaźnik zmian w %													
<u>XII 2015</u> <u>XI 2015</u>	x	x	107	99	100	x	102	106	100	101	100	110	138
<u>XII 2015</u> <u>XII 2014</u>	x	x	163	270	x	x	243	221	206	163	129	138	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne*	Marynaty
2014 X	3 442	82 721	53 735	4 313
XI	2 527	55 008	28 815	3 163
XII	3 796	38 144	21 590	2 301
2014 I-XII	37 542	583 873	309 190	49 807
2015 I	3 046	39 202	17 613	2 367
II	3 305	43 360	16 742	2 349
III	3 746	41 414	18 266	3 219
IV	3 142	31 305	14 872	2 250
V	3 596	30 087	13 366	2 440
VI	2 857	37 002	16 327	2 462
VII	2 494	52 695	22 197	10 576
VIII	4 019	53 020	22 154	12 469
IX	3 519	64 516	32 915	9 331
X	3 082	72 137	27 156	6 487
Wskaźnik zmian w %				
<u>X 2015</u> <u>X 2014</u>	90	87	51	150

*/ w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2014												2015												$\frac{X_{2015}}{X_{2014}}$ (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X									
Warzywa ogółem	36715	36766	42580	29624	29315	526093	40263	35813	41201	38738	40089	40201	41539	42435	39302	33879	80								
Cebula	7420	8059	8154	7401	6985	124889	10346	11325	15007	14375	10152	6359	6503	8440	9007	8672	106								
Kapusta	1616	1751	2946	3642	5634	75298	9629	9580	10511	10865	4697	2475	2960	2140	1594	2929	99								
Marchew	1642	1986	2606	3761	4366	42339	5686	4120	3080	2022	2396	2047	2198	1643	1293	1384	53								
Ogórki	1194	870	362	148	361	10139	488	65	291	560	803	912	1274	1623	913	328	90								
Pomidory	11919	8139	11514	2990	1111	99337	377	502	700	4181	12200	15550	15042	13131	12997	8966	78								
Kalafiory	3923	4455	5875	1666	477	30693	508	511	499	278	825	5307	6056	4611	2479	2667	45								
Przetwory ogółem	38726	51423	56519	51962	50356	613174	55252	57876	64215	54816	50508	50019	50792	47505	58489	56181	99								
Susze	1736	2503	2555	2488	2148	28592	2697	2915	2822	2114	2653	2532	2837	2362	4976	2380	93								
Marynaty	3911	4614	4459	4499	4057	44529	3146	3120	4442	3487	3623	3222	3726	3351	4480	4287	96								
Konserwy	5701	6042	7350	6154	5667	63568	4219	5006	5383	4227	3484	4186	4404	4362	6174	6524	89								
-kapusta kwasz.	449	779	920	901	1242	8759	1021	858	1140	938	712	711	570	367	618	921	100								
Mrożonki	21109	30414	34596	32714	32146	390127	38129	39121	42336	37511	32948	33374	31216	30850	36462	37520	108								
Pieczarki i ich przetwory ogółem	18687	21563	24769	24505	23174	277707	24172	23187	28614	22827	24391	22716	22025	19972	22909	23575	95								
Warzywa ogółem	17615	19714	21831	12788	11079	258283	12624	11801	14868	17908	27657	26155	21351	24630	29771	22840	105								
Cebula	2920	3106	3086	2962	2987	46950	3394	3696	4544	4219	3948	3112	2979	3441	3713	3820	124								
Kapusta	302	302	402	524	749	13856	1402	1476	1980	2331	1437	722	666	541	544	877	218								
Marchew	354	448	510	806	927	9813	1257	1079	966	894	1004	830	963	593	476	545	107								
Ogórki	620	557	394	120	322	7830	384	76	393	628	747	609	842	1242	794	326	83								
Pomidory	5631	5903	8749	2418	1095	75324	444	468	702	4700	11268	10443	7828	7639	13242	9318	107								
Kalafiory	2082	2796	2835	922	294	17408	322	269	330	180	558	2608	3020	2684	1631	1826	64								
Przetwory ogółem	29846	37381	40704	36997	35055	452030	37387	39940	46223	37998	38726	38617	38568	35194	42385	45115	111								
Susze	3192	4170	4332	4115	3408	49420	4662	5159	5035	3498	4549	4799	4524	4335	5233	5923	137								
Marynaty	3276	3873	4007	4093	3703	39678	2684	2825	3878	3024	3330	2917	3890	3031	4289	4275	107								
Konserwy	5484	5989	6958	5943	5390	64496	3987	4791	5566	4273	4194	4788	4818	4527	6258	6780	97								
-kapusta kwasz.	291	478	575	558	724	5545	558	525	688	547	536	487	370	260	443	717	125								
Mrożonki	11795	16165	18110	17038	16209	213160	19247	19592	22392	19583	18256	18854	16722	16397	19603	21801	120								
Pieczarki i ich przetwory	27663	31083	34967	34017	32909	397933	34512	31970	40514	32699	36479	33483	31962	30363	34799	35680	102								

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2014		2015												X 2015 X 2014 (%)		
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Warzywa ogółem	13 515	12911	21955	42393	53559	536315	54068	55035	72048	61847	48751	35553	25497	15 391	16845	25932	118
Cebula	4 541	5066	6712	6296	6873	101302	5386	5479	7492	6131	8847	7927	5931	2 748	3544	6946	103
Kapusta	13	10	7	21	25	14744	1566	222	1655	5318	1186	273	20	382	3560	2543	34441
Marchew	96	109	116	149	290	20081	578	1495	3411	4115	6697	8275	1571	41	115	125	107
Ogórki	1 674	1369	2304	6378	7554	47244	8249	5106	5917	1762	717	2376	5158	4 946	2211	3220	140
Pomidory	3 922	2515	3236	11964	18161	148339	16112	18712	21635	16754	11509	7498	6291	2 953	2575	4023	124
Papryka	644	976	3535	5319	5274	54003	6073	6091	6774	4924	5252	4308	4150	646	489	2211	63
Czosnek	264	373	426	404	461	5890	408	473	461	1600	539	262	205	174	499	350	82
Przetwory ogółem	13 695	17989	19231	20340	20769	219510	15856	17939	20139	18401	17409	16313	18466	16 978	21775	20840	108
Mrożonki	2 819	2807	3393	3904	4052	44324	3021	3319	3303	3289	3502	3114	3462	3 229	4933	4781	141
Susze	1 324	1690	1731	2817	2858	25007	897	1147	1248	1176	1228	1195	1664	1 686	1938	1575	91
Marynaty	873	1096	1572	1516	1499	15077	1034	1288	1472	1126	1169	906	1096	1 127	1364	1746	111
Konserwy	3 012	3824	3693	4262	4558	43144	2716	3529	5755	3335	2628	2499	3346	2 665	3979	4341	118
-kukurydza konserw.	1 353	2264	1435	1663	1990	16930	862	1448	2590	994	615	759	1373	839	1724	1751	122
Koncentrat pomid.	3 715	5322	6100	5001	5051	61869	5563	6151	5343	6701	6087	5304	4964	4 634	5444	5016	82
Warzywa ogółem	8 298	8828	18041	36139	47119	61168	56151	55757	70347	63544	47624	26907	18170	9 865	10962	23618	131
Cebula	763	671	731	858	884	2773	710	967	1626	1285	2131	2057	1525	627	781	1359	186
Kapusta	7	4	5	13	25	2548	298	81	559	2922	531	113	7	117	449	250	5323
Marchew	94	104	100	150	206	936	298	509	1280	1926	3287	3203	668	58	112	74	74
Ogórki	684	644	2175	4155	4929	1402	6136	5691	5998	1670	497	1077	2354	1 907	1012	2447	113
Pomidory	2 926	3255	5006	12891	18450	21615	20886	21338	24530	21038	12401	7458	4921	2 568	3262	7828	156
Papryka	667	881	3331	5468	6517	9738	8048	7182	10136	9928	12997	7080	5353	761	450	3192	96
Czosnek	403	450	546	519	639	1168	481	567	674	1991	803	555	418	400	766	612	112
Przetwory ogółem	14 941	17925	19940	19846	21636	20618	16956	19338	23036	21606	19664	18118	19843	17 307	23061	21385	107
Mrożonki	2 198	2228	2688	2993	3142	3454	2334	2667	2497	2402	2425	2476	2602	2 420	3669	3627	135
Susze	2 198	2115	2748	2697	3259	3760	2355	2729	3684	4135	3001	2817	3123	2 539	3097	2980	108
Marynaty	858	1173	1602	1691	1682	1429	1168	1468	1557	1371	1405	1097	1374	1 273	1535	1843	115
Konserwy	3 789	4742	4552	5293	6125	5207	3342	4434	7208	4593	4058	3482	4578	3 669	5496	5292	116
-kukurydza konserw.	1 386	2329	1446	1768	2146	1704	808	1486	2600	1047	641	804	1348	862	1680	1750	121
Koncentrat pomid.	3 747	4715	5945	4620	4742	4370	5346	5581	5170	6426	5989	5152	4541	4 342	5155	4419	74

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafiory	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2014 VIII	0,39	0,19	0,22	0,52	0,47	0,53	1,48	0,80	0,65	0,53
IX	0,39	0,17	0,23	0,64	0,73	0,63	1,45	0,80	0,61	0,56
X	0,38	0,14	0,20	1,09	0,76	0,48	1,42	0,83	0,64	0,51
XI	0,40	0,14	0,21	0,81	0,81	0,55	1,36	0,82	0,63	0,43
XII	0,43	0,13	0,21	0,89	0,99	0,62	1,46	0,82	0,62	0,35
2014 I-XII	0,39	0,19	0,23	0,89	0,85	0,63	1,45	0,84	0,65	0,49
2015 I	0,33	0,15	0,22	0,79	1,18	0,63	1,45	0,81	0,55	0,42
II	0,33	0,15	0,26	1,16	0,93	0,53	1,40	0,87	0,61	0,40
III	0,30	0,19	0,31	1,35	1,00	0,66	1,42	0,83	0,60	0,48
IV	0,29	0,21	0,44	1,12	1,12	0,65	1,42	0,84	0,58	0,47
V	0,39	0,31	0,42	0,93	0,92	0,68	1,51	0,92	0,75	0,51
VI	0,49	0,29	0,41	0,67	0,67	0,49	1,51	0,85	0,68	0,49
VII	0,46	0,22	0,44	0,66	0,52	0,50	1,47	1,09	0,65	0,44
VIII	0,41	0,25	0,36	0,77	0,58	0,58	1,59	0,90	0,71	0,45
IX	0,41	0,34	0,37	0,87	1,02	0,66	1,59	0,93	0,72	0,35
X	0,44	0,30	0,39	0,99	1,04	0,68	1,59	0,93	0,78	0,39
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2015</u> <u>IX 2015</u>	107	88	107	114	102	104	100	100	109	109
<u>X 2015</u> <u>X 2014</u>	112	189	189	69	76	126	112	110	117	94

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych FM

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafiory gruntowe ^a
2014 VIII	1,02	0,50	0,83	0,80	1,75	1,75	1,59	1,31	2,47
IX	0,72	0,51	0,73	0,68	1,78	1,73	1,57	2,97	2,71
X	0,64	0,47	0,69	0,69	4,33	1,88	3,65	2,14	2,03
XI	0,63	0,31	0,69	0,67	5,93	-	5,93	4,33	2,94
XII	0,67	0,35	0,72	0,66	-	-	6,38	4,21	-
2014 I-XII	1,13	0,77	0,86	0,94	3,12	1,73	4,67	4,23	2,35
2015 I	0,70	0,53	0,81	0,67	-	-	10,58	-	-
II	0,71	0,67	0,87	0,66	-	-	10,94	-	-
III	0,77	0,79	1,09	0,69	10,47	-	10,47	12,45	-
IV	0,86	1,13	1,71	0,72	-	-	4,22	7,61	-
V	1,07	1,50	1,97	0,79	-	-	3,00	4,42	-
VI	1,46	1,64	2,13	0,97	2,20	-	1,95	2,94	2,16
VII	1,57	1,57	1,92	1,06	1,94	-	2,05	2,07	1,70
VIII	1,20	0,98	1,37	0,98	2,47	2,00	2,50	1,73	2,44
IX	1,17	1,21	1,39	0,94	2,01	1,35	2,67	3,05	3,05
X	1,24	1,14	1,34	0,92	-	-	3,35	4,32	4,25
XI	1,26	0,97	1,29	0,93	-	-	4,50	3,78	-
XII	1,26	0,94	1,32	0,92	-	-	6,17	4,76	-
2015 I-XII	1,11	1,09	1,43	0,85	3,82	1,68	5,20	4,71	2,72
Wskaźnik zmian w %									
<u>XII 2015</u> <u>XI 2015</u>	100	97	102	99	x	x	137	126	x
<u>XII 2015</u> <u>XII 2014</u>	188	269	183	139	x	x	97	113	x

^{aa} ceny za sztukę Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Ketchup	Sok pomidorowy ^a
2014 XI	3,51	10,30	3,54	3,10	3,36	5,36	1,94
XII	3,49	10,22	3,52	3,11	3,28	5,23	1,96
2014 I-XII	3,62	10,38	3,59	3,18	3,42	5,27	1,96
I	3,50	10,39	3,45	3,09	3,31	5,01	2,09
2015 II	3,47	10,69	3,50	3,01	3,36	4,99	2,11
III	3,42	10,61	3,47	2,95	3,37	5,06	2,09
IV	3,42	10,56	3,46	2,94	3,38	5,05	2,10
V	3,47	10,60	3,45	2,95	3,41	5,04	2,14
VI	3,50	10,63	3,31	2,88	3,31	5,00	2,13
VII	3,52	10,54	3,34	2,92	3,38	4,96	2,15
VIII	3,63	10,31	3,35	2,97	3,43	4,98	2,15
IX	3,76	10,37	3,45	3,04	3,49	4,96	2,17
X	3,73	9,94	3,53	3,06	3,50	4,85	2,14
XI	3,77	9,95	3,51	3,10	3,57	4,84	2,14
Wskaźnik zmian w %							
<u>XI 2015</u> X 2015	101	100	99	101	102	100	100
<u>XI 2015</u> XI 2014	93	104	101	100	94	111	91

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafioły*	Pieczarki
2014 IX	1,84	1,13	1,53	1,56	3,96	4,03	4,98	4,22	3,36	3,86	7,58
X	1,61	0,96	1,43	1,39	3,51	3,94	5,28	4,71	5,07	3,34	7,50
XI	1,52	0,96	1,40	1,32	3,30	3,68	6,98	5,79	-	3,85	7,50
XII	1,54	0,92	1,44	1,31	3,22	3,81	8,64	6,98	-	6,33	7,66
2014 I-XII	2,22	1,34	1,75	1,80	4,06	4,46	8,91	6,09	4,13	4,81	7,63
2015 I	1,51	0,95	1,50	1,33	3,22	4,31	9,61	8,04	-	7,41	7,62
II	1,53	1,14	1,62	1,39	3,22	4,54	9,62	8,13	-	7,63	7,53
III	1,52	1,24	1,88	1,39	3,30	4,85	9,49	7,66	-	6,82	7,46
IV	1,54	1,52	2,47	1,39	3,44	5,30	11,77	8,23	-	6,40	7,37
V	1,87	1,93	3,18	1,45	3,81	5,29	16,00	6,55	6,16	5,36	7,33
VI	2,73	2,16	3,56	2,07	4,42	5,43	11,03	4,66	3,77	3,71	7,43
VII	2,89	2,48*	3,35	2,36	5,55	5,24	9,34	3,64	3,30	2,89	7,48
VIII	2,42	2,65*	2,53	1,99	5,59	5,11	5,71	3,08	3,37	3,09	7,56
IX	2,20	1,94	2,40	1,87	5,37	4,97	5,16	4,14	3,72	4,10	7,79
X	2,19	1,85	2,33	1,83	4,93	5,09	5,69	5,51	4,73	4,36	7,64
XI	2,19	1,83	2,32	1,81	4,72	5,04	8,23	5,62	-	4,51	7,58
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2015</u> X 2015	100	99	100	99	96	99	145	102	x	103	99
<u>XI 2015</u> XI 2014	144	191	166	137	143	137	118	97	x	117	101

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczap	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2014 IX	5,91	15,20	8,58	9,44	8,48	10,30	3,88	6,30	9,18	4,13
X	5,89	15,00	8,60	9,34	8,54	10,30	3,87	6,30	9,20	4,13
XI	5,82	14,90	8,54	9,40	8,46	10,30	3,83	6,35	9,14	4,14
XII	5,72	14,90	8,66	9,34	8,44	10,35	3,81	6,15	8,89	4,14
2014 I-XII	5,86	15,30	8,56	9,42	8,40	10,35	3,87	6,25	9,14	4,20
2015 I	5,66	15,05	8,60	9,40	8,48	10,40	3,78	6,28	9,06	4,11
II	5,54	15,00	8,44	9,40	8,46	10,45	3,80	6,33	9,11	4,13
III	5,50	14,85	8,52	9,32	8,40	10,45	3,76	6,30	9,14	4,11
IV	5,52	14,75	8,48	9,26	8,36	10,50	3,82	6,23	9,00	4,18
V	5,54	14,65	8,54	9,38	8,42	10,45	3,83	6,28	9,00	4,21
VI	5,56	14,60	8,52	9,46	8,44	10,45	3,82	6,33	8,94	4,22
VII	5,59	14,70	8,52	9,42	8,44	10,50	3,80	6,28	9,03	4,22
VIII	5,60	14,55	8,54	9,50	8,48	10,40	3,82	6,23	8,97	4,23
IX	5,57	14,50	8,48	9,40	8,48	10,50	3,79	6,25	9,00	4,22
X	5,61	14,65	8,40	9,50	8,48	10,45	3,80	6,23	9,11	4,21
XI	5,62	14,55	8,48	9,36	8,40	10,45	3,80	6,23	8,97	4,19
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2015</u> X 2015	100	99	101	99	99	100	100	100	98	100
<u>XI 2015</u> XI 2014	97	98	99	100	99	101	99	98	98	101

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

Źródło: Dane GUS.

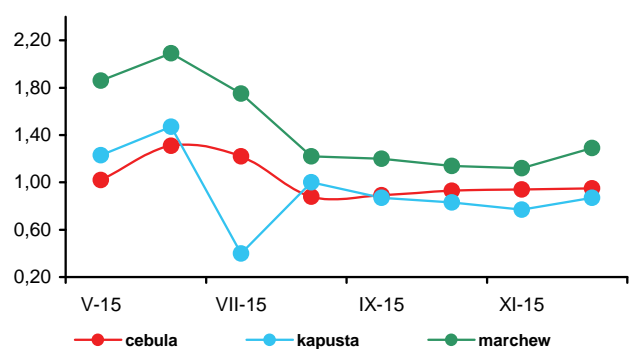
Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafiory
2014 VI	89	91	35	32	49	55
VII	72	69	44	45	43	46
VIII	68	65	46	44	48	44
IX	64	61	48	49	-	-
X	66	60	49	48	-	-
XI	72	58	46	44	-	-
XII	78	55	47	38	-	-
2015 I	65	68	45	46	-	-
II	68	72	55	44	48	52
III	79	85	85	42	-	-
IV	85	89	88	46	59	-
V	87	87	85	44	44	41
VI	85	79	75	45	58	45
VII	88	88	81	49	65	61
VIII	89	86	82	51	-	-
IX	88	91	81	50	-	-
X	81	87	76	53	-	-
XI	79	80	75	48	-	-

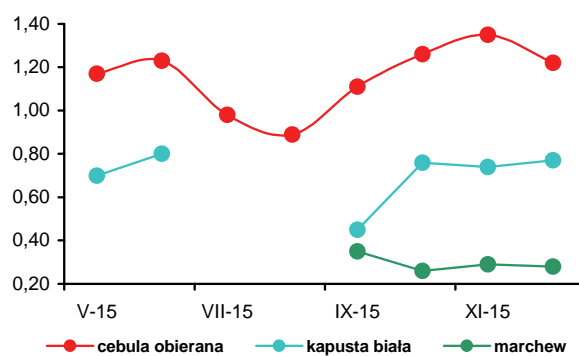
Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy.

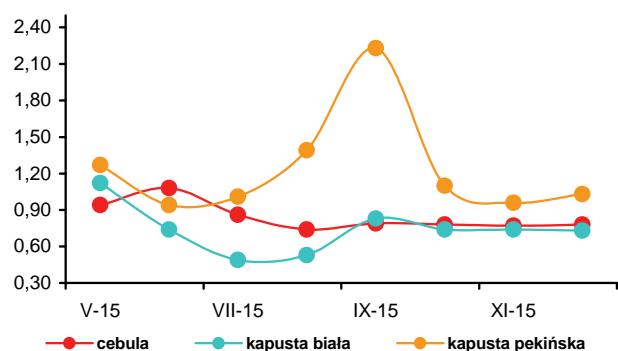
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

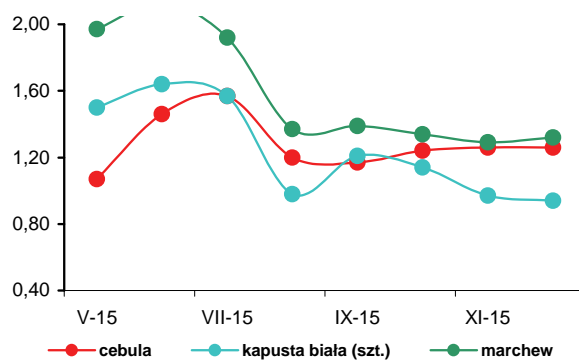
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

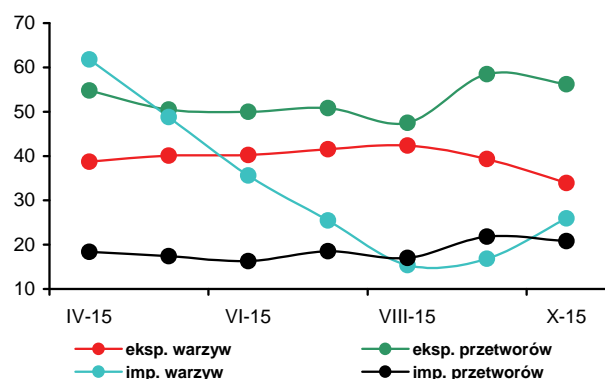
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

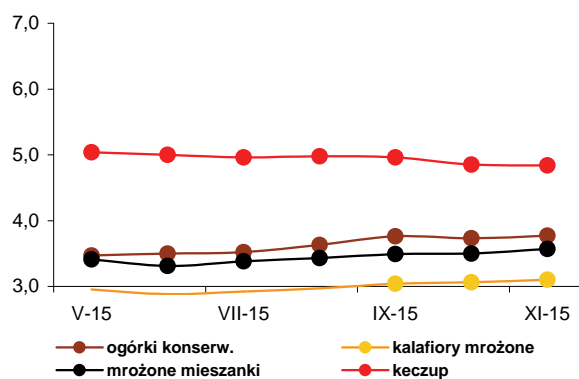
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

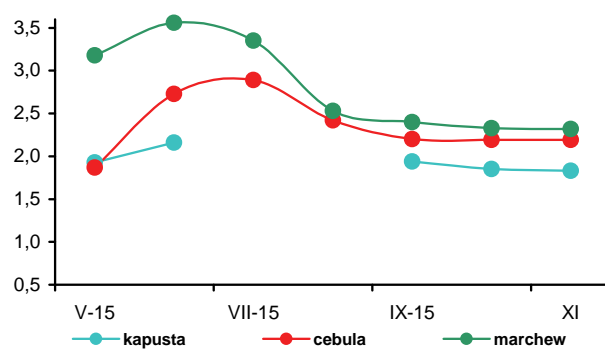
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

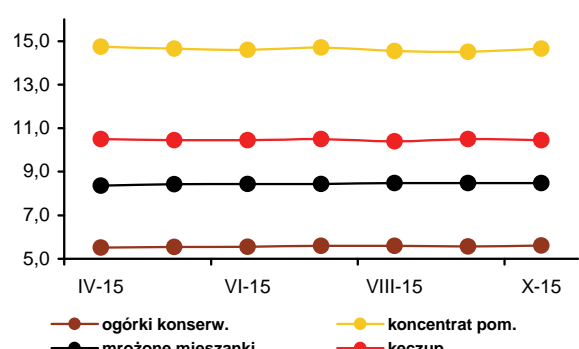
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Irena Strojewska

Zbiory owoców z drzew w 2015 r. były o 2,0% niższe niż w poprzednim roku, a owoców z krzewów i plantacji jagodowych mniejsze o ok. 10% (wg wynikowego szacunku GUS z dn. 21 grudnia 2015 r.). Spadek zbiorów (szczególnie jabłek) i nawiązanie relacji handlowych z nową grupą odbiorców, w Afryce i w Azji, mimo utrzymanego przez Rosję embarga, przyczyniło się do wzrostu cen owoców. W grudniu 2015 r., w porównaniu z grudniem

poprzedniego roku, średnie ceny jabłek na rynkach hurtowych były wyższe o 36%, w spółdzielniach ogrodniczych o 43%, a w firmach eksportujących o 62%. Zakłady przetwórcze za jabłka do tłoczenia oferowały ceny wyższe o 72%. W spółdzielniach ogrodniczych gruszki potaniały o 2%, a w skupie na eksport o 1%, natomiast na rynku hurtowym podrożały o 2%. Na rynkach hurtowych podrożały także cytryny (o 45%), mandarynki (o 22%), winogrona (o 13%) oraz pomarańcze (o 8%). Potaniały jedynie banany (o 4%). W grudniu br. w porównaniu z miesiącem poprzednim jabłka na rynkach hurtowych potaniały o 4%, w spółdzielniach ogrodniczych o 1%, a w skupie do przerobu o 2%. W firmach eksportujących ceny oferowane za jabłka nie zmieniły się. Gruszki w skupie na eksport podrożały o 7%, w spółdzielniach ogrodniczych nie zmieniły się, a na rynkach hurtowych potaniały o 1%. Na rynkach hurtowych wzrosły ceny winogron (o 36%), nie zmieniły się ceny bananów, a potaniały pomarańcze (o 20%), mandarynki (7%) oraz cytryny (o 4%).

W listopadzie 2015 r. w relacji do listopada 2014 r. średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów zwiększyły się o 9,1%, przy stabilnych cenach żywności i napojów bezalkoholowych. Jabłka podrożały o 38,1%, owoce jagodowe o 13,4%, owoce pestkowe o 6,6%, owoce cytrusowe o 7,6%, owoce suszone i orzechy o 4,4%, a przetwory owocowe o 3,1%. Obniżyły się ceny bananów (o 10,6%), a także owoców mrożonych (o 2,3%).

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych w październiku 2015 r. w relacji do października 2014 r. była większa o 36%. Produkcja soków pitnych produkowanych z jabłek zwiększyła się o 120%, wytwarzanych z owoców cytrusowych o 19%, a pozostałych soków pitnych warzywnych i owocowo-warzywnych o 5%. Wzrosła też produkcja owoców mrożonych (o 35%) oraz soków zagęszczonych

(o 16%). Mniejsza była natomiast produkcja dżemów (o 25%), a także kompotów i owoców pasteryzowanych (o 9%). W miesiącach I-X 2015 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych wzrosła w relacji do analogicznego okresu 2014 r. o 14% do 543,6 tys. ton. Produkcja soków pitnych wytwarzanych z jabłek zwiększyła się o 25%, z owoców cytrusowych o 16%, a pozostałych soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych o 9%. Produkcja owoców mrożonych była większa o 18%. Zmniejszyła się produkcja soków zagęszczonych o 2%, kompotów i owoców pasteryzowanych o 15%, a także dżemów o 20%. Średnie ceny zbytu pitnych soków jabłkowych w listopadzie 2015 r. zwiększyły się w porównaniu do listopada 2014 r. o 12%, a pitnych soków pomarańczowych o 5%. Ceny zbytu dżemów produkowanych z czarnych porzeczek były wyższe o 8%, a z truskawek o 1%.

Wolumen eksportu przetworów owocowych w październiku 2015 r. wobec października 2014 r. był mniejszy o 10%, a owoców świeżych o 38%. O zmniejszeniu eksportu owoców świeżych zdecydował głównie spadek zagranicznej sprzedaży jabłek (o 41%). W grupie przetworów owocowych największe znaczenie miało ograniczenie eksportu zagęszczonego soku jabłkowego (o 24%), a także mrożonych owoców (o 3%). W wyniku wzrostu cen eksportowych owoców świeżych wpływ z ich zagranicznej sprzedaży zmniejszyły się mniej niż wolumen (o 5% do 26,9 mln euro). Natomiast wpływ z eksportu przetworów owocowych wzrosły bardziej niż wolumen (o 5% do 107,5 mln euro), z powodu wzrostu większości cen transakcyjnych na światowych rynkach. Import owoców świeżych zmniejszył się o 5% do 94,2 tys. ton, w wyniku spadku przywozu owoców cytrusowych (o 4%) oraz winogron (o 21%), mimo zwiększonego importu bananów (o 15%). Import przetworów owocowych zwiększył się o 4% do 31,8 tys. ton. Ujemne saldo obrotów owocami i ich przetworami pogłębiło się do 24,0 mln euro, z 14,3 mln euro w październiku 2014 r. W miesiącach I-X 2015 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 135,5 mln euro, pod wpływem zmniejszenia eksportu o 4% do 1396,8 mln euro oraz zwiększenia importu o 14% do 1532,3 mln euro. Przed rokiem w tym analogicznym okresie dodatnie saldo wyniosło 115,3 mln euro.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2014 X	0,71	2,10	-	-	-	-	1,62
XI	0,73	2,28	-	-	-	-	-
XII	0,77	2,41	-	-	-	-	-
2014 I-XII	1,13	1,91	3,34	2,2	4,77	1,91	1,39
2015 I	0,73	2,41	-	-	-	-	-
II	0,75	2,79	-	-	-	-	-
III	0,97	3,15	-	-	-	-	-
IV	1,39	3,65	-	-	-	-	-
V	2,01	4,49	9,13	-	-	-	-
VI	2,01	3,50	3,29	-	-	-	-
VII	2,02	-	3,91	2,93	4,55	1,83	2,18
VIII	1,49	1,95	-	1,55	3,48	1,66	1,55
IX	1,38	1,96	-	-	-	1,69	1,72
X	1,13	2,17	-	-	-	-	2,66
XI	1,11	2,37	-	-	-	-	3,03
XII	1,10	2,37	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>XII 2015</u> XI 2015	99	100	x	x	x	x	x
<u>XII 2015</u> XII 2014	143	98	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawk i bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
X	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	0,70
XI	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2014 I-XII	0,28	2,68	1,51	1,48	0,63	4,76	1,33	1,36	1,12	0,68
2015 I	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,39	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	2,72	1,64	1,60	0,80	5,55	-	-	-	-
VII	0,33	2,58	-	1,70	0,62	5,22	-	1,76	1,31	-
VIII	0,35	-	-	-	-	7,72	0,75	1,63	1,03	1,04
IX	0,50	-	-	-	-	9,95	0,92	-	-	1,56
X	0,51	-	-	-	-	10,15	-	-	-	1,73
XI	0,44	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,43	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>XII 2015</u> XI 2015	98	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>XII 2015</u> XII 2014	172	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Śliwki
2014 X	0,52	0,85	0,80	0,40	0,46	0,47	0,47	1,42	1,50	-	-	1,20
XI	0,52	0,94	0,80	0,40	0,45	0,45	0,47	1,69	1,70	-	-	-
XII	0,58	1,04	0,87	0,50	0,54	0,55	0,54	2,16	2,09	-	-	-
2014 I-XII	0,93	1,53	1,37	0,88	0,87	0,88	0,93	1,80	1,94	6,22	4,75	1,00
2015 I	0,61	1,11	0,98	0,50	0,54	0,55	0,57	2,21	2,20	-	-	-
II ^a	0,69	1,20	1,00	0,63	0,61	0,67	0,67	2,45	2,40	-	-	-
III ^a	0,96	1,35	1,20	0,99	0,94	0,97	0,95	-	-	-	-	-
IV ^a	1,47	2,00	1,68	1,57	1,51	1,51	1,51	-	-	-	-	-
V ^a	1,80	2,45	2,05	1,95	1,88	1,89	1,89	-	-	-	-	-
VI ^a	1,68	2,50	2,00	1,79	1,75	1,76	1,77	-	-	4,52	6,50	-
VII ^a	1,80	-	-	1,86	1,87	1,83	1,80	-	-	9,00	6,56	-
VIII	1,33	-	-	1,88	1,88	1,85	-	1,80	-	10,00	7,50	1,38
IX	1,04	1,46	1,30	0,98	0,98	0,98	0,96	1,85	1,83	-	-	1,90
X	0,92	1,35	1,15	0,86	0,86	0,97	0,95	1,83	2,13	-	-	2,38
XI	0,94	1,41	1,26	0,93	0,91	0,98	0,94	2,00	2,50	-	-	-
XII	0,94	1,59	1,35	0,95	0,92	0,97	0,99	2,13	2,50	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>XII 2015</u> <u>XI 2015</u>	100	113	107	102	101	99	105	107	100	x	x	x
<u>XII 2015</u> <u>XII 2014</u>	162	153	155	190	170	176	183	99	120	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2014 IX	8 240	7 258	30 998	44 472	24 461	4 192	4 450
X	12 880	9 123	30 240	72 828	14 255	4 190	5 410
XI	12 446	11 650	28 389	48 489	12 703	3 249	4 987
XII	11 808	13 360	27 416	25 224	12 464	2 959	4 320
2014 I-XII	130 391	116 189	335 171	315 320	350 755	45 120	61 779
2015 I	13 341	10 801	25 716	18 863	16 271	3 155	4 564
II	7 364	7 836	25 107	14 497	17 996	3 372	4 247
III	9 576	12 631	29 288	17 071	18 027	3 695	5 228
IV	9 610	11 510	22 786	9 033	16 573	3 522	4 819
V	13 166	10 110	25 290	5 556	15 282	2 567	4 814
VI	10 346	10 556	26 152	6 621	84 335	3 092	5 003
VII	9 509	9 752	40 985	15 498	106 367	2 836	5 941
VIII	9 993	10 208	40 672	20 519	56 033	2 656	5 153
IX	21 674	11 123	37 539	44 874	32 899	3 285	4 733
X	28 297	10 847	31 794	84 478	19 268	3 140	4 897
Wskaźniki zmian (%)							
<u>X 2015</u> <u>IX 2015</u>	131	98	85	188	59	96	103
<u>X 2015</u> <u>X 2014</u>	220	119	105	116	135	75	91

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2014												2015*						X 2015 X 2014 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X			
Owoce świeże	46 893	40 863	70 698	105 393	89 058	1 370 263	145 269	142 387	152 142	120 213	124 407	81 078	67 752	39 348	36 726	43 672	62		
Jabłka	12 546	18 877	54 253	85 913	66 853	1 096 055	126 237	131 859	141 120	111 206	115 699	57 682	28 489	15 032	18 558	31 966	59		
Gruszki	1 388	5 032	5 935	4 566	2 417	37 015	5 126	1 795	2 819	1 978	859	451	286	496	2 221	3 038	51		
Truskawki	367	128	127	133	114	19 412	232	368	381	364	347	10 029	2 959	359	252	336	263		
Śliwki	4 563	5 215	863	81	3	12 474	5	5	46	63	24	184	347	2 881	2 550	388	45		
Maliny	5 592	3 517	1 187	355	349	18 193	629	263	330	282	203	147	4 703	4 321	4 917	1 001	84		
Wiśnie	411	-	22	-	-	8 323	43	-	-	-	-	851	8 262	3 093	96	32	145		
Przetwory owocowe	71 462	73 969	85 704	88 495	74 648	870 656	75 720	78 379	89 110	76 880	70 113	78 694	82 696	75 594	69 069	77 223	90		
Zagęszczony sok jabłkowy	19 812	19 994	35 310	36 002	28 752	261 931	28 540	27 792	29 895	25 007	21 163	22 381	22 770	16 906	13 652	26 700	76		
Truskawki w puszkach	531	578	618	624	468	6 949	588	614	676	723	653	620	695	895	697	636	103		
Wiśnie w puszkach	497	331	509	349	377	5 107	557	444	531	364	310	433	458	757	352	378	74		
Dżemy	2 812	3 197	2 830	2 640	2 739	32 521	2 047	2 388	2 355	1 987	1 971	2 494	2 858	2 862	3 496	2 552	90		
Mrożonki	26 806	30 500	27 433	24 793	21 234	322 729	28 164	30 889	35 950	30 782	30 220	31 664	33 949	32 861	29 889	26 600	97		
Owoce świeże	45 194	30 342	28 477	36 727	32 690	612 853	41 261	41 403	50 491	48 933	58 087	46 581	56 230	52 486	45 553	26 946	95		
Jabłka	4 078	4 793	13 387	21 160	15 965	351 592	27 780	31 729	39 703	39 929	48 894	25 229	12 693	5 081	6 125	10 805	81		
Gruszki	509	1 669	2 275	1 867	1 012	18 260	2 260	883	1 866	1 337	517	239	195	292	1 162	1 598	70		
Truskawki	838	234	144	107	84	19 363	203	341	428	308	482	9 170	2 714	992	250	331	229		
Śliwki	2 229	1 992	439	52	11	6 152	11	8	94	109	41	156	255	1 656	1 599	305	70		
Maliny	6 674	5 101	2 270	649	724	26 197	1 079	499	614	621	424	497	7 049	8 697	13 385	3 284	145		
Wiśnie	249	-	13	-	-	5 803	30	-	-	-	-	597	4 876	1 843	68	30	222		
Przetwory owocowe	95 523	100 907	102 353	96 881	77 216	1 090 891	84 343	86 476	98 672	85 129	80 764	93 795	95 945	95 583	100 602	107 521	105		
Zagęszczony sok jabłkowy	22 308	20 508	29 951	28 891	23 668	275 911	23 431	22 606	25 065	21 372	18 179	19 104	18 965	14 780	13 588	28 746	96		
Truskawki w puszkach	732	787	794	947	651	9 839	829	875	927	1 106	932	888	945	1 163	917	913	115		
Wiśnie w puszkach	581	444	626	457	476	6 567	779	519	697	440	403	541	543	793	476	447	71		
Dżemy	4 561	5 564	4 936	3 988	3 978	52 796	3 106	3 782	3 871	3 129	3 097	4 094	4 381	5 244	7 657	5 429	110		
Mrożonki	35 614	39 487	35 504	31 620	26 985	413 709	34 888	36 567	43 212	37 023	36 507	36 386	38 166	40 562	39 563	35 820	101		

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych (MF) Ministerstwo Finansów.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2014												2015*												X 2015 X 2014 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X									
Owoce świeże	136 996	92 148	99 141	117 420	146 124	1 417 247	128 111	112 166	121 417	103 286	103 150	102 716	143 690	149 550	97 535	94 165	95								
Banany	25 044	20 162	23 549	30 734	27 318	329 658	31 430	32 707	33 522	31 926	33 046	24 620	31 568	33 601	23 386	27 139	115								
Owoce cytrusowe	11 168	14 147	28 432	51 858	92 421	475 944	73 780	56 206	56 162	39 994	25 995	13 701	14 324	13 511	13 918	27 223	96								
Brzoskwinie i nekt.	37 244	14 708	829	77	49	123 192	9	44	105	175	3 632	16 777	35 349	34 534	15 208	1 317	159								
Winnogrona	14 697	16 226	18 921	9 448	4 574	105 279	3 964	4 948	5 847	6 031	4 198	1 563	5 368	16 085	19 298	14 913	79								
Arbuzy	29 848	4 675	503	255	227	120 414	306	472	1 416	2 560	9 871	27 069	36 401	31 361	7 221	1 163	231								
Jabłka	1 230	3 029	2 226	691	948	20 807	763	965	2 134	2 163	3 096	3 601	3 466	2 184	1 516	3 492	157								
Przetwory razem	23 101	26 940	30 735	31 121	42 402	355 215	33 772	33 587	36 030	27 271	23 611	26 744	34 609	30 253	37 216	31 813	104								
Soki zagęszczone	9 166	11 875	13 708	13 812	25 804	176 696	20 796	19 684	18 853	14 050	10 447	13 455	13 778	12 647	16 148	13 491	98								
-sok pomarańczowy	2 301	2 359	3 672	3 243	3 932	33 545	2 633	2 215	3 163	2 921	2 547	2 528	2 473	2 492	2 341	2 148	58								
Mrożonki	4 783	4 696	3 462	2 764	3 371	42 099	2 427	3 411	2 916	3 085	3 226	3 570	7 825	6 563	8 249	5 052	146								
Susze	1 131	1 278	1 516	1 400	1 267	14 290	1 272	1 102	1 647	946	682	793	590	1 209	1 916	2 155	142								
Dżemy	680	794	763	630	743	8 956	581	893	1 034	910	627	710	851	1 067	1 086	878	115								
Przetwory puszkow.	7 263	8 084	11 088	12 323	11 035	111 066	8 482	8 187	11 463	8 183	8 562	8 084	11 439	8 679	9 640	9 963	90								
-ananasy	962	1 061	1 759	1 558	1 495	16 217	781	1 325	1 982	1 457	1 514	853	1 451	802	1 534	905	51								
-brzoskwinie	1 324	1 844	2 911	3 620	3 571	24 721	1 386	2 141	2 447	1 429	1 348	1 448	1 695	1 627	2 125	2 155	74								
Owoce świeże	90 871	82 998	95 141	98 297	111 132	1 139 803	96 488	95 397	110 599	97 175	100 090	89 387	102 448	106 996	91 983	96 925	102								
Banany	15 486	14 064	16 700	19 771	17 303	219 196	20 707	24 119	27 763	24 786	22 981	17 399	19 266	19 042	14 484	15 959	96								
Owoce cytrusowe	13 760	15 311	22 191	31 931	52 681	312 926	42 135	32 591	33 237	25 171	20 968	12 970	16 091	16 322	15 128	25 889	117								
Brzoskwinie i nekt.	20 056	9 397	653	74	43	79 901	16	48	174	224	4 261	15 772	23 238	22 157	10 238	963	148								
Winnogrona	12 984	13 352	16 339	12 056	8 117	121 178	6 233	7 879	10 102	10 194	7 015	2 971	6 974	13 576	17 413	16 142	99								
Arbuzy	4 610	845	295	299	334	31 198	292	495	1 091	1 963	6 041	8 845	6 849	6 497	1 558	432	146								
Jabłka	730	704	756	477	513	12 841	622	735	1 176	1 191	1 999	2 709	2 154	1 090	870	1 126	149								
Przetwory razem	38 503	43 494	49 984	48 045	47 155	509 718	45 101	42 326	56 583	49 167	49 252	56 080	62 699	54 748	67 361	61 495	123								
Soki zagęszczone	10 571	11 419	14 868	13 477	16 419	160 209	13 818	11 720	14 713	16 290	13 199	16 053	17 209	14 333	17 584	15 399	104								
-sok pomarańczowy	4 050	4 155	6 570	5 799	7 090	58 260	4 612	3 952	5 916	5 373	4 759	4 526	4 316	4 707	4 050	3 825	58								
Mrożonki	8 066	7 558	5 967	5 296	5 507	70 287	4 524	5 546	6 367	6 034	6 453	6 026	14 446	10 944	13 340	8 883	149								
Susze	3 125	4 540	6 139	5 334	4 963	46 279	4 474	4 683	4 591	4 075	2 853	3 097	2 296	3 906	6 376	7 507	122								
Dżemy	1 091	1 104	1 409	1 240	1 188	15 071	1 068	1 384	1 758	1 694	1 031	1 473	1 455	1 802	1 785	1 528	108								
Przetwory puszkow	15 486	18 496	21 091	22 351	18 743	214 023	20 708	18 494	28 869	20 781	25 526	29 123	26 931	23 599	27 874	27 629	131								
-ananasy	948	966	1 575	1 452	1 462	14 569	851	1 376	2 151	1 648	1 663	1 082	1 593	978	1 772	1 110	70								
-brzoskwinie	1 229	1 477	2 309	2 803	2 672	20 446	1 206	1 689	2 024	1 255	1 073	1 248	1 180	1 287	1 742	1 656	72								

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2014 IX	0,25	0,33	1,83	0,47	1,45	-	1,23	0,91	1,03	1,36	1,34
X	0,25	0,38	1,13	0,45	1,91	0,62	1,21	0,86	0,85	1,28	1,23
XI	0,25	0,41	0,80	0,56	1,83	-	1,20	0,81	0,80	1,52	1,31
XII	0,24	0,42	0,74	0,54	2,08	-	1,22	0,72	0,82	1,39	1,26
2014 I-XII	0,32	0,49	1,00	0,46	1,44	0,70	1,22	0,89	1,05	1,42	1,29
2015 I	0,22	0,44	0,87	0,78	1,72	0,69	1,17	0,75	0,82	1,41	1,40
II	0,24	0,49	0,93	0,54	1,90	-	1,11	0,68	0,81	1,43	1,17
III	0,28	0,66	1,12	0,67	1,86	-	1,09	0,74	0,84	1,37	1,31
IV	0,36	0,68	0,84	0,75	2,20	-	1,10	0,80	0,85	1,53	1,21
V	0,42	0,60	1,39	1,05	2,09	-	1,12	0,77	0,86	1,43	1,30
VI	0,44	0,53	0,91	0,66	3,39	0,70	1,07	0,82	0,85	1,43	1,25
VII	0,45	0,68	0,92	0,51	1,50	0,59	1,14	0,71	0,83	1,36	1,19
VIII	0,34	0,59	2,76	0,54	2,01	0,60	1,18	0,79	0,87	1,30	1,05
IX	0,33	0,52	0,99	0,35	2,72	0,71	1,29	0,78	1,00	1,32	1,35
X	0,34	0,53	0,99	-	3,28	0,94	1,18	0,73	1,08	1,44	1,18
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>X 2015</u> <u>IX 2015</u>	103	102	100	x	121	132	91	94	108	109	87
<u>X 2015</u> <u>X 2014</u>	136	139	88	x	172	152	98	85	127	113	96

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2014 XII	1,04	1,03	1,06	1,10	1,05	2,77	-	-	-	-	4,09	4,47	3,77	3,70	7,85
2014 I-XII	1,54	1,48	1,52	1,53	1,52	3,16	7,29	3,57	8,94	2,30	4,22	6,08	5,29	4,05	8,39
2015 I	1,06	1,04	1,07	1,10	1,07	2,73	-	-	-	-	4,20	4,25	4,02	3,71	10,13
II	1,09	1,08	1,09	1,10	1,08	2,79	-	-	-	-	4,89	4,17	4,20	3,67	9,73
III	1,25	1,16	1,23	1,28	1,20	2,83	-	-	-	-	5,15	4,32	4,50	3,60	10,31
IV	1,68	1,70	1,78	1,72	1,77	3,08	-	-	-	-	4,97	4,56	4,57	3,65	10,81
V	2,15	1,95	2,20	2,15	1,95	3,31	11,58	-	-	-	4,59	5,33	4,66	3,75	10,54
VI	2,35	2,30	2,38	2,37	2,36	3,31	3,81	-	6,91	-	4,45	6,48	4,80	3,85	14,82
VII	2,39	-	-	-	-	3,41	5,14	3,61	7,04	2,38	4,26	7,32	5,40	4,56	11,74
VIII	1,92	-	-	-	-	2,79	8,11	3,05	9,04	2,36	3,83	8,38	6,24	4,64	5,17
IX	1,67	1,68	1,74	1,72	1,70	2,87	9,21	-	-	2,27	3,92	8,40	6,85	4,71	5,00
X	1,65	1,64	1,69	1,63	1,64	2,93	12,41	-	-	-	4,18	7,80	6,86	4,80	5,41
XI	1,64	1,62	1,65	1,63	1,62	2,85	-	-	-	4,01	3,91	6,79	5,51	5,01	6,35
XII	1,54	1,52	1,55	1,54	1,55	2,83	-	-	-	-	3,92	6,50	4,60	4,01	8,86
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>XII 2015</u> <u>XI 2015</u>	94	94	94	94	96	99	x	x	x	x	100	96	93	80	136
<u>XII 2015</u> <u>XII 2014</u>	148	148	146	140	148	102	x	x	x	x	96	145	122	108	113

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące		Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2014	IX	7,87	8,87	2,11	2,48
	X	7,70	8,67	1,94	2,50
	XI	7,53	8,60	1,91	2,50
	XII	7,40	8,60	1,85	2,47
2014	I-XII	7,68	8,92	2,08	2,44
2015	I	8,33	8,63	2,03	2,56
	II	8,33	8,77	2,02	2,58
	III	8,37	8,87	2,00	2,57
	IV	8,17	9,10	1,97	2,63
	V	8,13	9,07	2,00	2,67
	VI	8,30	9,07	1,97	2,66
	VII	8,27	9,00	1,99	2,69
	VIII	8,30	9,03	2,00	2,63
	IX	8,27	9,17	1,99	2,61
	X	8,07	8,90	2,08	2,64
	XI	8,10	8,67	2,14	2,62
Wskaźniki zmian cen (%)					
<u>XI 2015</u> X 2015		100	97	103	99
<u>XI 2015</u> XI 2014		108	101	112	105

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki	
2014	IX	2,25	4,36	2,75	-	-	15,16	6,16	4,87	5,58	12,87	7,85
	X	2,00	4,11	3,87	-	-	-	6,54	5,07	5,58	8,16	7,54
	XI	1,96	4,35	-	-	-	-	8,40	5,00	4,96	6,82	5,92
	XII	1,95	4,56	-	-	-	-	11,25	4,84	4,49	6,05	4,80
2014	I-XII	2,60	5,38	5,13	16,57	8,62	15,50	10,55	4,99	4,92	7,63	6,40
2015	I	1,99	4,79	-	-	-	-	12,78	4,86	4,53	5,74	5,04
	II	1,98	4,87	-	-	-	-	11,90	5,38	4,45	5,48	5,45
	III	2,03	5,04	-	-	-	-	12,15	5,53	4,36	5,54	5,70
	IV	2,36	5,49	-	-	-	-	13,13	5,50	4,49	5,77	5,89
	V	3,00	6,24	-	32,57	13,90	-	13,05	5,25	4,64	6,53	5,99
	VI	3,38	6,69	-	13,52	5,73	-	14,36	5,08	4,90	7,59	6,45
	VII	3,56	6,82	5,91	10,54	7,08	17,16	12,66	4,87	5,39	8,46	7,56
	VIII	3,37	6,05	3,98	-	11,16	17,46	7,52	4,44	5,85	9,61	8,58
	IX	2,99	4,97	3,80	-	-	9,41	6,42	4,48	5,87	10,0	8,64
	X	2,81	4,74	4,64	-	-	-	7,04	4,68	5,81	8,52	8,23
	XI	2,70	4,84	-	-	-	-	8,44	4,50	5,50	7,34	6,43
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>XI 2015</u> X 2015		96	102	x	x	x	x	120	96	95	86	78
<u>XI 2015</u> XI 2014		138	111	x	x	x	x	100	90	111	108	109

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2014 IX	13,83	3,78	4,48	16,64	7,34	6,38
X	13,58	3,75	4,47	16,60	7,34	6,38
XI	13,36	3,72	4,44	16,56	7,32	6,36
XII	13,22	3,72	4,38	16,48	7,20	6,25
2014 I-XII	13,83	3,79	4,47	16,60	7,38	6,34
2015 I	13,31	3,68	4,41	16,48	7,34	6,24
II	13,33	3,75	4,40	16,34	7,38	6,31
III	13,31	3,73	4,40	16,30	7,40	6,25
IV	13,53	3,72	4,42	15,82	7,52	6,25
V	13,58	3,74	4,40	15,98	7,54	6,22
VI	13,56	3,66	4,39	15,82	7,76	6,22
VII	13,39	3,70	4,42	15,92	7,88	6,19
VIII	13,42	3,67	4,37	15,86	7,94	6,19
IX	13,31	3,63	4,35	15,84	8,04	6,16
X	13,25	3,67	4,35	15,88	8,14	6,16
XI	13,31	3,67	4,28	16,00	8,26	6,14
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>XI 2015</u> <u>X 2015</u>	100	100	98	101	101	100
<u>XI 2015</u> <u>XI 2014</u>	100	99	96	97	113	97

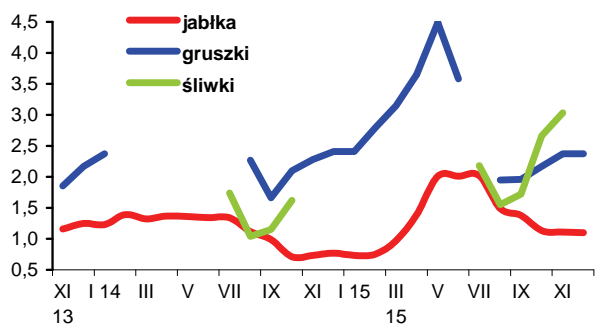
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

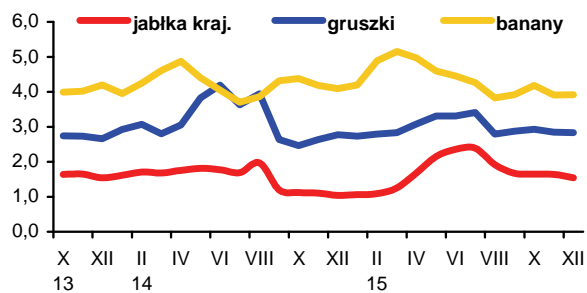
Miesiące	Jabłko odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2014 V	82	74	74	48	49	-
VI	78	69	67	45	46	35
VII	72	66	66	47	52	31
VIII	62	65	-	49	56	26
IX	59	67	-	51	58	29
X	56	68	-	55	54	-
XI	55	72	-	51	48	-
XII	56	66	-	49	47	-
2015 I	49	68	-	57	54	-
II	55	70	-	48	49	-
III	79	75	-	51	50	-
IV	82	76	79	44	46	-
V	88	78	75	46	55	-
VI	79	75	-	48	48	42
VII	-	66	68	45	59	42
VIII	-	68	-	44	55	32
IX	66	74	-	42	53	48
X	73	72	-	45	58	-
XI	68	70	-	40	54	-
XII	65	73	-	43	53	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy.

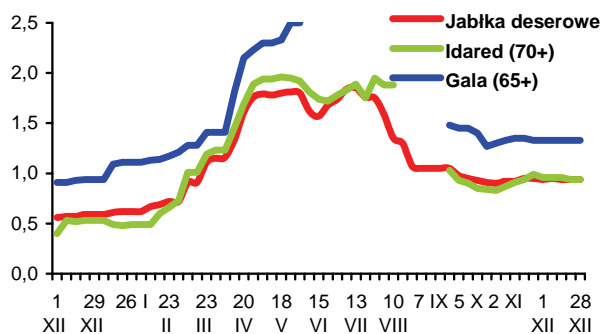
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2013 - 2015 r. (zł/kg)

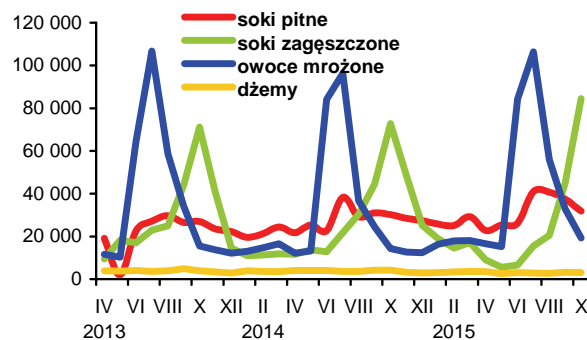
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2013 -2015 (zł/kg)

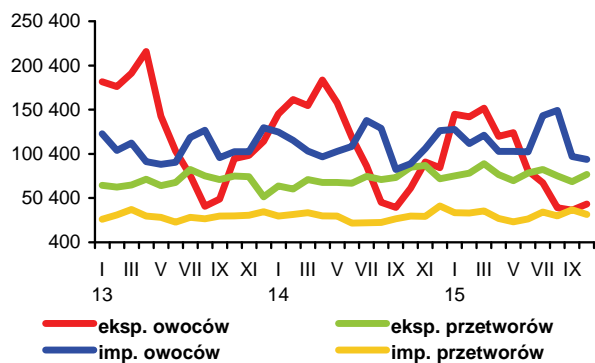
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od XII 2014 r. do XII 2015 r. (zł/kg)

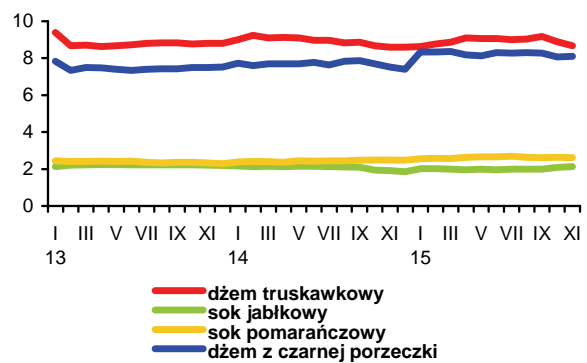
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2013 - 2015 r. (tony)

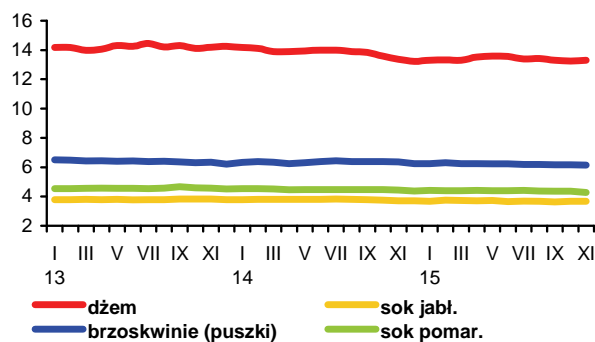
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2013 - 2015 r. (tony)

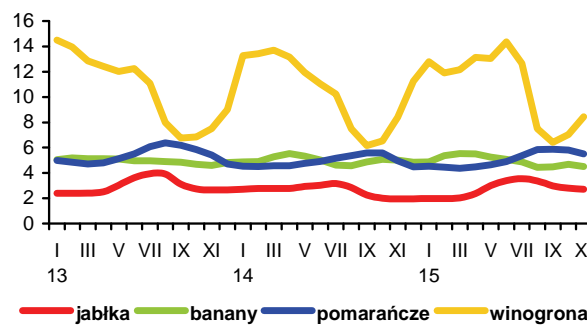
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2013 - 2015 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2013 - 2015 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2013 - 2015 r. (zł/kg)

Na europejskich giełdach towarowych, po wyraźnym ożywieniu w październiku i w listopadzie, w grudniu odnotowano ponowny spadek cen podstawowych artykułów mlecznych. Ceny masła obniżyły się o 2,5% do 2867 EUR/t, odtłuszczonego mleka w proszku o 6% do 1656 EUR/t, a pełnego proszku mlecznego o 8% do 2124 EUR/t. Potaniał również ser Cheddar (o 2% do 2920 EUR/t), przy niezmiennych cenach serów: Edam i Gouda (2510-2520 EUR/t). Także na giełdzie w Chicago i na giełdzie Fonterra w Oceanii dominowały spadkowe notowania cen trwałych przetworów mlecznych.

Na rynku krajowym w listopadzie kontynuowany był sezonowy wzrost cen skupu mleka. Za 1 hl sprzedanego mleka rolnicy uzyskali 113,20 zł, tj. o 1,0% więcej niż we wrześniu, ale o 9,1% mniej niż przed rokiem. Średnia cena skupu mleka surowego w okresie styczeń-listopad 2015 r. wyniosła 113,11 zł/hl i była o 17,9% niższa niż w analogicznym okresie 2014 r.

Na targowiskach odnotowano niewielki wzrost cen jałówek 1-rocznych (o 0,8% do 1928 zł/szt.), przy spadku cen krów dojnych o 2,3% do 3044 zł/szt. W porównaniu z listopadem 2014 r. jałówki były droższe o 2,0%, a krowy mleczne tańsze o 0,7%.

Pod wpływem podwyżek cen artykułów mlecznych na rynku światowym, a także rosnących cen skupu mleka, w listopadzie, podobnie jak w dwóch poprzednich miesiącach, wzrosły ceny zbytu trwałych wyrobów przemysłu mleczarskiego, będących w dużym stopniu przedmiotem eksportu. Przede wszystkim podrożały sery dojrzewające typu Edam i Gouda (o 1,5-2,1%) oraz masło konfekcjonowane (o 1,3%), przy wzroście cen masła z dodatkiem oleju i masła w blokach o 0,2-0,3%. Ceny chudego i pełnego mleka w proszku wzrosły o 0,5-0,8%. Podrożała także część przetworów świeżych, w tym najbardziej jogurt naturalny (o 4,5%) i serki twarogowe (np. „Almette” o 1,4%). Serki homogenizowane podrożały o 0,3-0,7%, a tłuste mleko świeże w kartonie i chude mleko UHT o 0,5-0,6%. Potaniało natomiast mleko skondensowane (o 1,4%), jogurt owocowy (o 1,2%), śmietana (o 0,2-0,8%), półtłuste mleko w folii i półtłuste mleko UHT (o 0,5-0,6%) oraz twarogi (o 0,1-0,3%). Ceny pozostałych przetworów nie zmieniły się. W efekcie ceny zbytu produktów mlecznych w listopadzie były średnio o 0,2% wyższe niż w miesiącu poprzednim, ale o ponad 6% niższe niż w listopadzie 2014 r., o czym zadecydowały głębokie obniżki cen chudego i pełnego mleka w proszku (odpowiednio o 18,9 i 12,3%), serów dojrzewających (o 9,9-12,4%) oraz mleka UHT (o 9,5-14,4%), a także masła (konfekcjonowanego o 5,3%, z dodatkiem oleju o 4,9% i w blokach o 2,5%).

Na rynku detalicznym przetwory mleczne potaniały średnio o 0,2% w stosunku do października. Zadecydował o tym przede wszystkim spadek cen mleka płynnego (pełnego o 1,3% i chudego o 0,6%), a także jogurtów oraz tzw. pozostałych produktów mlecznych obejmujących kefiry, maślanki, serki twarogowe, serki homogenizowane i desery mleczne (po 0,6%). Nieznacznie potaniało również mleko zagęszczone i w proszku (o 0,1%). Podrożały natomiast twarogi (o 0,5%), śmietana (o 0,4%) oraz sery dojrzewające i topione (o 0,2%). Ceny masła wzrosły o 0,5%. W porównaniu z listopadem 2014 r. ceny detaliczne artykułów mlecznych spadły średnio o 3,4%, a masła o 10,3%.

Skup mleka surowego w listopadzie wyniósł 819,8 mln l i był o 6,0% mniejszy niż przed miesiącem, ale o 5,3% większy niż przed rokiem. Od stycznia do listopada 2015 r. rolnicy dostarczyli ok. 9,7 mld l mleka, tj. o 2,4% więcej niż w analogicznym okresie 2014 r.

Pod wpływem wzrostu cen na rynku krajowym oraz na rynkach zagranicznych, w październiku przemysł mleczarski znacząco zwiększył produkcję masła (o 16% w porównaniu z miesiącem poprzednim). Zwiększono również produkcję mleka płynnego przetworzonego, mleka zagęszczonego, śmietany oraz twarogów. Produkcja pozostałych przetworów mlecznych była mniejsza niż we wrześniu.

W okresie styczeń-październik 2015 r. produkcja wielu przetworów mlecznych była mniejsza niż w tym samym okresie 2014 r.,

Jadwiga Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

z uwagi na dużo niższe ceny zbytu i pogorszenie opłacalności eksportu, a także mniejszy popyt krajowy na większość produktów. Najgłębszy był spadek produkcji pełnego mleka w proszku (o 22%). Również mniej wyprodukowano serów pleśniowych i proszkowanych (o 11%), serów topionych (o 9%), chudego mleka w proszku (o 7%), serwatki (o 6%, w tym suszonej o 2% więcej), śmietany (o 5%) oraz serów dojrzewających i jogurtów (po 3%). Natomiast pod wpływem dużego eksportu zwiększono produkcję mleka płynnego przetworzonego, łącznie z mlekiem „przerzutowym” (o 8%), masła i tłuszczów mlecznych, mleka i śmietany skondensowanej, twarogów oraz fermentowanych napojów mlecznych innych niż jogurty (o 4-5%).

Eksport przetworów mlecznych w okresie I-X 2015 r. wyniósł 2,42 mld l w ekwiwalencie mleka surowego i był tylko minimalnie mniejszy niż w tym samym okresie roku poprzedniego. Na spadku wywozu zaważyło przede wszystkim ograniczenie sprzedaży zagranicznej mleka w proszku (o 11%). Zmniejszono również eksport suszonej serwatki (o 10%), a także jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych oraz serów dojrzewających i topionych (o 7-8%). Natomiast znacznie zwiększono eksport mleka płynnego i śmietany oraz twarogów (o 32-34%), a także lodów (o 12%), masła (o 9%) i kazeiny (o 5%). O znaczącym wzroście wywozu mleka płynnego i śmietany mogła decydować nie tylko większa produkcja, ale również wzrost opłacalności reeksportu, gdyż ceny uzyskiwane w eksporcie tych półproduktów były o ok. 30% wyższe od cen importowych.

Import w tym czasie zmalał o 6% do 1,23 mld l ekwiwalentu mleka surowego. Zmniejszono przywóz suszonej serwatki (o 24%), mleka zagęszczonego i w proszku (o 17%) oraz masła (o 9%), przy zwiększonym imporcie twarogów o 20%, mleka płynnego i śmietany, jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych oraz kazeiny o 11-14%, a także lodów o 1%.

W efekcie ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych wzrosła o 6,5% do 1,19 mld l w przeliczeniu na mleko surowe. Natomiast z powodu znacznie niższych cen transakcyjnych pogorszyły się wartościowe wyniki obrotów handlowych. Wpływy z eksportu zmniejszyły się o 17% do 1,38 mld EUR. Znacznie mniejszy był spadek wydatków na import (o 4% do 652,6 mln EUR). W konsekwencji dodatnie saldo handlu zagranicznego branży mleczarskiej w okresie pierwszych dziesięciu miesięcy 2015 r. wyniosło 729,8 mln EUR i było o 26% mniejsze niż w analogicznym okresie 2014 r.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2013 I-XII	9 643,0	135,64	.
2014 I-XII	10 326,3	137,11	.
2014 X	842,6	124,38	124,63
XI	778,8	124,47	124,76
XII	841,5	123,48	126,57
2015 I	824,6	122,18	122,15
II	756,6	120,74	121,55
III	844,2	121,02	122,06
IV	884,9	116,43	118,17
V	965,0	112,52	115,01
VI	943,7	110,40	112,17
VII	964,5	108,47	111,99
VIII	941,7	107,81	111,26
IX	872,2	108,79	111,98
X	871,7	112,03	116,01
XI	819,8	113,20	116,49
Wskaźnik zmian w %			
<u>XI 2015</u> X 2015	94,0	101,0	100,4
<u>XI 2015</u> XI 2014	105,3	90,9	93,4

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2013 I-XII	3 025,1	108,3	45,6	433,7	350,6	170,1	405,2	310,7
2014 I-XII	2 882,2	179,5	56,6	420,0	378,1	179,6	406,0	301,3
2014 ^a IX	228,1	15,1	4,1	32,8	29,3	16,0	32,4	25,2
X	234,1	12,6	3,1	34,9	29,5	14,9	34,6	25,8
XI	235,4	10,0	2,5	31,4	29,6	15,3	35,6	21,5
XII	229,9	12,5	3,2	28,0	30,3	16,0	32,5	27,2
2015 I	228,3	12,5	2,8	34,4	26,4	16,5	35,6	23,8
II	218,7	11,8	2,4	30,4	25,5	15,1	33,2	21,7
III	249,1	12,6	3,2	39,3	30,8	15,4	41,2	21,9
IV	247,0	14,2	4,1	35,1	29,4	15,2	33,4	25,4
V	258,6	16,3	3,8	35,9	33,4	16,3	35,7	25,1
VI	251,8	16,7	2,8	35,0	33,6	14,7	34,1	25,5
VII	265,5	15,4	3,7	37,2	30,9	15,9	34,1	27,6
VIII	258,6	12,9	2,9	33,6	29,2	16,1	33,7	27,4
IX	247,3	12,5	4,0	32,7	27,0	14,7	34,0	26,1
X	252,4	12,1	3,1	32,7	28,0	17,1	35,6	26,1
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>X 2015</u> IX 2015	102,1	96,5	77,9	99,9	103,7	116,4	104,6	100,1
<u>X 2015</u> X 2014	107,8	96,0	101,4	93,8	94,8	115,2	102,8	101,3

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2014 X	1,94	2,07	9,96	12,75	13,95	16,07	0,97	5,66	10,21	13,25
XI	1,94	2,05	9,59	12,41	14,29	16,09	0,96	5,62	10,19	13,27
XII	1,93	2,04	8,94	12,20	14,23	15,90	0,96	5,59	10,14	13,13
2015 I	1,93	2,02	8,43	11,87	13,76	15,59	0,96	5,68	10,11	12,80
II	1,93	2,01	8,56	11,66	14,06	15,53	0,97	5,63	10,10	12,91
III	1,93	2,01	8,79	11,74	14,48	15,71	0,96	5,61	10,05	12,90
IV	1,92	1,99	8,29	11,65	13,94	15,44	0,95	5,60	10,03	12,39
V	1,91	1,90	8,08	11,39	13,40	14,86	0,95	5,59	9,96	11,92
VI	1,89	1,90	7,95	11,09	13,35	14,85	0,93	5,57	9,92	11,74
VII	1,89	1,87	7,65	10,76	13,31	14,80	0,90	5,54	9,94	11,24
VIII	1,88	1,80	7,47	10,69	13,13	14,65	0,88	5,53	9,94	11,14
IX	1,89	1,80	7,50	10,49	13,40	14,84	0,86	5,53	9,92	11,40
X	1,89	1,81	7,74	10,79	13,89	15,05	0,85	5,54	9,92	11,71
XI	1,89	1,81	7,78	10,88	13,93	15,24	0,84	5,53	9,89	11,96
XII ^a	1,78	1,84	7,47	9,25	12,73	13,53	.	5,18	8,99	10,82
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2015</u> X 2015	100,0	100,0	100,5	100,8	100,3	101,3	98,8	99,8	99,7	102,1
<u>XI 2015</u> XI 2014	97,4	88,3	81,1	87,7	97,5	94,7	87,5	98,4	97,1	90,1

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 14-20 XII 2015 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	paster.	UHT								
2014 X	2,74	2,94	16,83	3,39	4,49	0,73	1,25	1,72	14,41	20,92
XI	2,73	2,94	16,79	3,38	4,42	0,73	1,25	1,72	14,46	20,80
XII	2,71	2,95	16,80	3,38	4,37	0,73	1,25	1,71	14,28	20,42
2015 I	2,71	2,95	16,82	3,38	4,35	0,74	1,26	1,70	14,30	20,29
II	2,70	2,94	16,79	3,37	4,32	0,74	1,25	1,70	14,15	19,86
III	2,68	2,93	16,92	3,38	4,28	0,73	1,25	1,69	14,08	19,93
IV	2,69	2,92	16,79	3,37	4,26	0,73	1,24	1,69	14,13	19,76
V	2,65	2,91	16,96	3,38	4,21	0,73	1,24	1,68	13,98	19,33
VI	2,65	2,88	16,91	3,38	4,15	0,73	1,23	1,69	14,11	19,03
VII	2,63	2,88	16,92	3,38	4,07	0,72	1,23	1,67	14,16	18,95
VIII	2,61	2,82	17,15	3,40	4,03	0,71	1,21	1,68	14,20	18,43
IX	2,59	2,85	17,19	3,38	3,96	0,71	1,20	1,67	14,14	18,41
X	2,59	2,83	17,11	3,38	3,97	0,71	1,20	1,65	14,05	18,33
XI	2,57	2,77	16,98	3,38	3,98	0,72	1,20	1,67	14,08	18,26
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2015</u> X 2015	99,2	97,9	99,2	100,0	100,3	101,4	100,0	101,2	100,2	99,6
<u>XI 2015</u> XI 2014	94,1	94,2	101,1	100,0	90,0	98,6	96,0	97,1	97,4	87,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

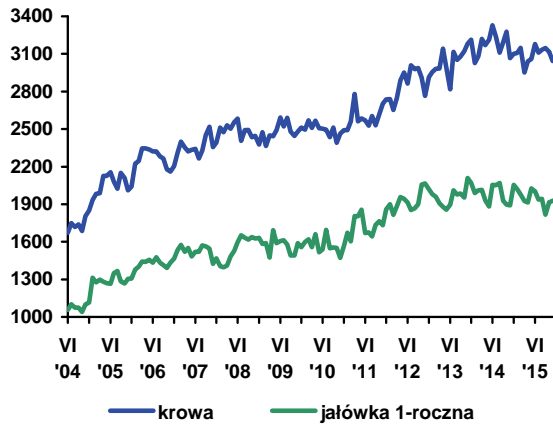
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2013 I-XII	94,6	207,6	32,5	300,6	107,9	84,2	60,9	13,6	166,0	30,4
2014 I-XII	157,7	207,5	35,7	385,5	110,2	118,5	65,6	14,9	191,2	34,2
2014 IX	11,3	17,6	2,7	45,5	9,2	6,7	4,5	1,3	13,8	2,8
X	14,2	16,0	2,6	47,4	9,8	7,0	5,8	1,5	14,4	3,3
XI	13,3	14,5	2,0	38,5	8,8	7,4	6,4	1,6	15,5	3,2
XII	7,3	16,5	2,4	28,7	8,8	8,2	6,1	1,2	17,1	2,9
2015 I	9,4	17,1	4,4	31,7	9,9	9,9	6,7	1,1	16,1	3,2
II	14,4	16,1	4,6	35,2	9,0	6,9	5,8	1,2	17,6	2,7
III	13,8	18,0	3,1	47,7	10,3	6,7	5,8	1,0	18,3	3,6
IV	14,5	17,8	3,3	41,3	8,0	8,5	4,9	0,9	14,9	3,7
V	13,1	18,4	3,6	41,3	8,2	10,3	5,6	0,8	13,9	3,1
VI	10,7	19,3	3,8	44,5	8,2	9,0	5,9	1,0	16,3	3,2
VII	14,6	20,0	3,0	44,7	8,8	9,1	7,0	0,9	19,3	2,8
VIII	13,5	18,5	3,0	43,6	7,8	8,4	6,4	1,3	20,5	3,3
IX	10,7	20,1	3,1	43,6	8,0	7,3	6,8	1,5	22,0	3,0
X	7,1	19,1	2,2	47,8	8,0	8,9	6,9	1,4	17,2	3,3
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)										
<u>X 2015</u> IX 2015	66,7	95,1	70,9	109,6	100,8	121,2	101,8	91,0	78,4	108,0
<u>X 2015</u> X 2014	50,2	119,5	84,9	100,8	82,1	126,1	119,0	94,2	119,4	97,6

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

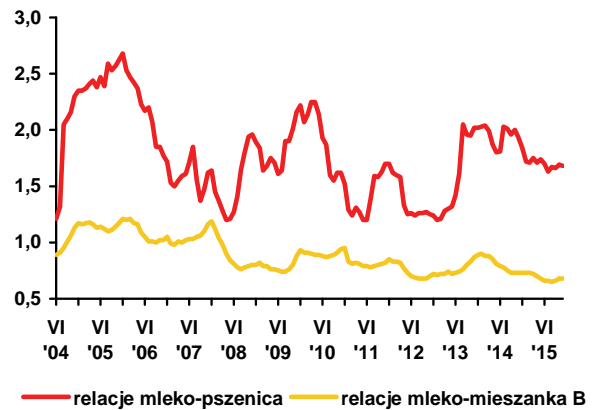
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2013 I-XII	2 778	3 332	3 770	760	1 108	1 838	3 627	4 384	636	1 404
2014 I-XII	2 775	3 195	3 416	698	1 200	1 889	3 756	4 008	469	1 548
2014 IX	2 403	3 032	3 054	561	1 196	2 467	3 887	3 803	450	1 490
X	2 130	3 037	3 135	602	1 203	2 482	3 821	3 707	377	1 425
XI	1 889	3 001	3 168	579	1 211	2 395	3 668	3 649	415	1 459
XII	2 082	2 915	3 110	642	1 186	1 917	3 618	3 619	399	1 525
2015 I	1 816	2 649	2 795	538	1 048	1 942	3 385	3 551	388	1 372
II	1 764	2 618	2 823	567	1 032	2 452	3 321	3 373	385	1 423
III	1 996	2 733	3 165	553	1 069	2 425	3 647	3 670	392	1 359
IV	2 163	2 685	3 026	551	1 128	1 979	3 708	3 825	393	1 345
V	2 079	2 765	2 931	557	1 150	2 004	3 594	3 542	443	1 318
VI	2 077	2 731	2 957	551	1 123	2 202	3 721	3 660	402	1 322
VII	1 992	2 605	2 944	496	1 076	2 476	3 254	3 696	398	1 279
VIII	2 038	2 631	2 943	439	1 093	2 813	3 385	3 478	411	1 244
IX	1 932	2 595	2 897	461	1 126	2 612	3 268	3 300	339	1 268
X	1 841	2 675	2 946	434	1 128	2 642	3 356	3 441	442	1 254
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2015</u> IX 2015	95,3	103,1	101,7	94,1	100,2	101,1	102,7	104,3	130,4	98,9
<u>X 2015</u> X 2014	86,4	88,1	94,0	72,1	93,8	106,4	87,8	92,8	117,2	88,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF.

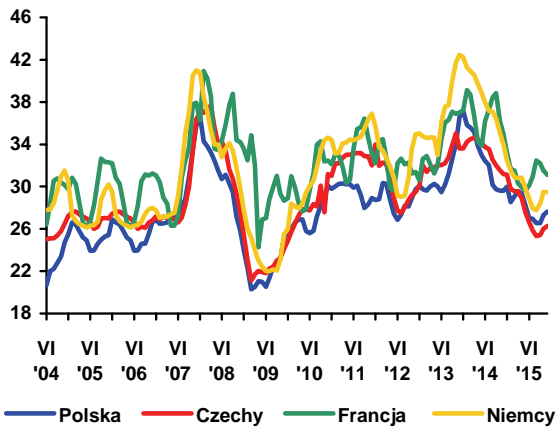
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

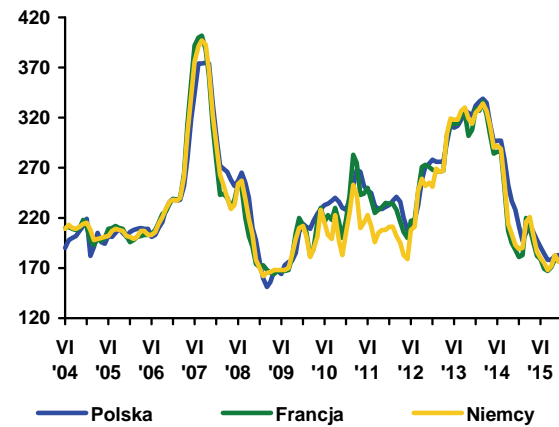
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

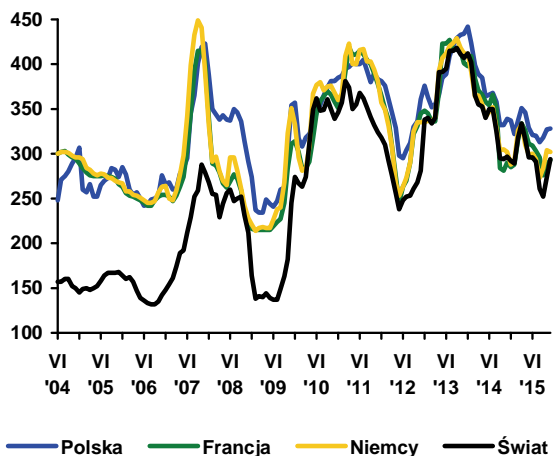
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

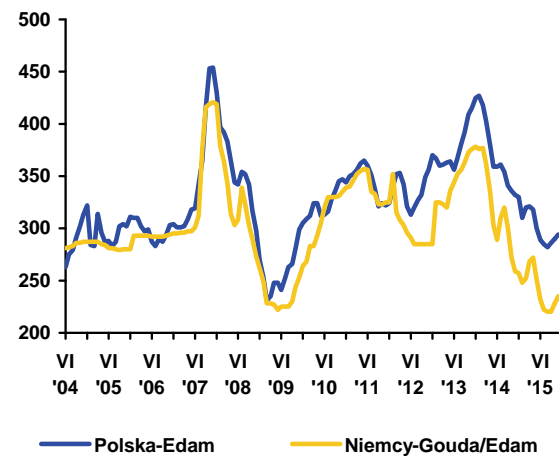
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

**Dorota
Pasińska**

Średnia cena skupu bydła w okresie styczeń-listopad 2015 r. wyniosła 6,10 zł/kg w. ż. i była o 1,7% wyższa niż przed rokiem, ale o 4,8% niższa niż w analogicznym okresie w 2012 r. W listopadzie 2015 r. cena skupu bydła ogółem wzrosła w porównaniu z październikiem o 3,4% do 6,11 zł/kg w. ż. i była wyższa o 8,1% niż przed rokiem o tej porze. Ceny skupu młodego bydła wzrosły do 6,45 zł/kg w. ż. wobec 6,23 zł/kg w. ż. w październiku. Wzrostowi cen skupu bydła towarzyszył 11,6% spadek cen skupu trzody chlewnej i 3,0% zmniejszenie cen skupu drobiu. Utrzymuje się regionalne zróżnicowanie cen zakupu bydła przez ubojnie oraz cen sprzedaży ćwierci z byków do dwóch lat i krów. W trzecim tygodniu grudnia 2016 r. najniższe ceny skupu bydła zanotowano w regionie północnym, a najwyższe w regionie południowym. Ceny ćwierci z byków i krów były najwyższe w regionie północnym, pomimo tego, że w regionie tym ubojnie kupowały bydło po najniższych cenach. Zmniejszyła się różnica pomiędzy najtańszymi, a najdroższymi ćwierciami z krów pomiędzy regionami (z 721 zł/t do 326 zł/t), jednocześnie wzrosła różnica pomiędzy najtańszymi a najdroższymi ćwierciami z byków (z 302 zł/t do 663 zł/t).

Na rynku unijnym polska wołowina jest nadal konkurencyjna cenowo. W trzecim tygodniu grudnia średnia cena rynkowa tuszy młodego bydła w Polsce wyniosła 312,51 EUR/100 kg i była o 3,5% niższa niż przed mie-

siącem. W UE średnia cena spadła w tym czasie o 0,4% do 382,77 EUR/100 kg. Ceny polskie były niższe o ponad 18% niż średnio w UE-28. Tusze młodego bydła w Polsce były również tańsze niż u głównych nabywców polskiej wołowiny tj. w Holandii (o 10%), we Włoszech (o 23%), Francji (o 7%), Hiszpanii (o 16%) i Niemczech (o 20%).

Skup bydła od kilku lat rośnie. W okresie styczeń - listopad 2015 r. skupiono 563,0 tys. ton wagi żywej bydła tj. o 23% więcej w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego i o 48% więcej niż w pierwszych jedenastu miesiącach 2012 r. W tym okresie w przedsiębiorstwach przemysłu mięsnego zatrudniających 50 i więcej pracowników wytworzono 181 tys. ton wołowiny, tj. o 4,0% więcej niż przed rokiem i o 9,7% więcej niż w bardzo słabym pod tym względem 2012 r.

W Polsce w okresie styczeń-listopad 2015 r. liczba ubitych sztuk bydła wzrosła o ponad 10% (do 1541,8 tys. szt.). Było to wypadkową 18,6% wzrostu ubojów jałówek, 8,6% krów, 11,4% byków oraz 1,8% zmniejszenia ubojów cieląt. Podobnie jak przed rokiem największy udział wśród ubitych dorosłych sztuk miały byki (49,2%), a najmniejszy cielęta (4,2%). W strukturze ubojów bydła i cieląt udział liczby ubijanych krów spadł o 0,7 pkt. proc. do 31,8%, a udział liczby ubijanych jałówek wzrósł o 1 pkt. proc. do 14,8%.

Tab. 1. Skup, eksport i import produktów wołowych (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej ¹	Eksport produktów wołowych w tys. ton			Import produktów wołowych w tys. ton		
			Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone	Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone
2013	I-XII	645,5	334,5	25,3	290,0	36,9	22,8	12,0
2014	I-XII	675,0	354,8	20,4	308,8	70,0	42,2	25,1
	XI	28,0	28,8	1,5	25,0	4,2	2,7	1,3
	XII	27,5	28,2	1,2	24,6	4,0	1,8	2,0
2015	I	28,4	27,3	1,5	24,3	4,1	2,5	1,5
	II	32,6	28,9	1,2	26,1	4,3	2,4	1,7
	III	38,9	36,6	1,2	33,6	5,6	3,3	2,2
	IV	31,6	31,6	1,7	28,2	5,0	2,7	2,1
	V	31,9	34,7	1,7	31,5	3,8	2,4	1,2
	VI	33,4	34,7	1,4	31,3	3,5	1,8	1,6
	VII	35,7	36,8	1,9	32,9	4,0	2,1	1,7
	VIII	32,3	32,8	1,5	29,4	4,0	2,2	1,6
	IX	35,4	37,4	1,9	33,9	4,0	2,5	1,4
	X	36,1	35,5	2,1	31,8	5,4	2,8	2,5
w % skupu	sprzed roku	121,1	-	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	93,9	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych MF, skup na podstawie Biuletynu Statystycznego GUS.

¹ Dane za okresy miesięczne dotyczące skupu produktów rolnych dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef w zł/kg	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością* w zł/kg	Relacje ceny zbytu wołowiny z kością do ceny żywca wołowego	Relacje ceny detalicznej zbytu wołowiny z kością do ceny żywca wołowego
2014	VIII	5,99	9,55	25,09	26,22	4,19	4,38
	IX	5,85	9,38	25,02	26,19	4,28	4,48
	X	5,62	9,40	24,93	26,10	4,44	4,64
	XI	5,65	9,50	24,82	26,09	4,39	4,62
	XII	5,75	9,52	24,75	25,89	4,30	4,50
2015	I	5,99	9,36	24,72	25,94	4,13	4,33
	II	6,13	9,82	24,66	25,87	4,02	4,22
	III	6,15	8,95	24,86	25,90	4,04	4,21
	IV	6,08	9,68	24,75	25,94	4,07	4,27
	V	6,13	9,93	24,68	25,90	4,03	4,23
	VI	6,22	9,66	24,79	25,80	3,99	4,15
	VII	5,81	9,50	24,79	25,93	4,27	4,46
	VIII	5,86	9,52	24,82	25,96	4,24	4,43
	IX	5,83	9,57	24,80	26,01	4,25	4,46
	X	5,91	9,56	24,87	26,02	4,21	4,40
w % ceny	sprzed roku	108,1	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	103,4	-	-	-	-	-

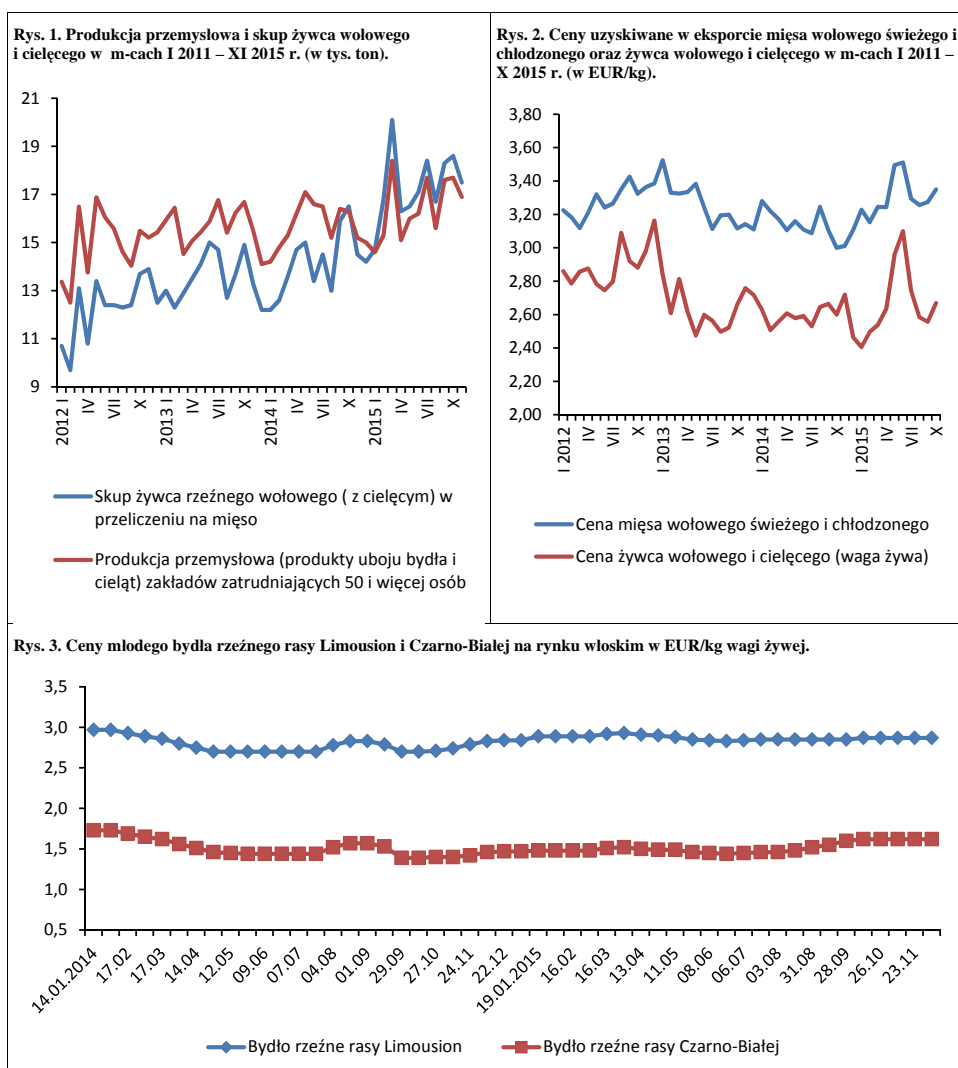
* obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

Wyszczególnienie	IV 2015	V 2015	VI 2015	VII 2015	VIII 2015	IX 2015	X 2015	XI 2015	XII 2015
	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):									
Bydło ogółem	6,08	6,18	6,30	5,83	5,93	5,80	5,96	6,05	6,07
Byki do 2 lat	6,76	6,93	6,95	6,57	6,80	6,81	6,96	7,10	6,74
Krowy	4,87	4,87	4,92	4,59	4,45	4,37	4,53	4,56	4,50
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	10,55	10,63	11,16	10,94	11,23	10,66	10,87	10,66	10,90
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):									
ćwierci z byków do 2 lat	12096	12381	12879	12299	12588	12348	12567	12786	12880
ćwierci z krów rzeźnych	10096	10024	10435	9731	9356	9046	9391	9459	9622
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła:									
UE	388,20	379,19	379,86	384,49	385,13	383,67	378,90	384,21	382,77
Polska	320,81	317,81	318,45	304,46	309,52	306,29	312,19	323,89	312,51

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, MF, FAMMU.

W ostatnich dwóch latach na rynek trzody oddziaływało rosyjskie embargo na import wieprzowiny z Unii Europejskiej, a także narastająca wzrostowa tendencja unijnej produkcji wieprzowiny, w tym także polskiej. Stworzyło to niekorzystną sytuację dla producentów trzody przejawiającą się sukcesywnym spadkiem cen. W I półroczu 2014 r. przeciętna cena skupu trzody wynosząca 4,96 zł/kg była o 6% niższa niż w I półroczu 2013 r. W II półroczu 2014 r. jej spadek w skali roku pogłębił się do 16% (4,78 zł/kg, wobec 5,70 zł/kg). W rezultacie, w całym 2014 r. przeciętna cena skupu wyniosła 4,82 zł/kg była o 11% niższa niż w 2013 r.

W 2015 r. średnia roczna cena obniżyła się do ok. 4,30 zł/kg i była o 11% niższa w stosunku do 2014 r. Tym razem jednak, w I półroczu jej spadek w skali roku był głębszy i wyniósł 13%, podczas gdy w II półroczu został ograniczony do ok. 10%. Rzutował na to IV kwartał, w którym stopa spadku cen zmniejszyła się do 8%. W grudniu, a więc w ostatnim miesiącu IV kwartału przeciętna cena skupu trzody wyniosła ok. 3,85 zł/kg i była o ok. 7% niższa niż w grudniu 2014 r. Malejąca stopa spadku cen może zapowiadać poprawę sytuacji w 2016 r. Wzrost cen może nastąpić pod wpływem spadku produkcji, której przyczyną tkwią w niskiej opłacalności chowu świń.

Najprostszą miarą opłacalności są relacje cen trzody do cen zbóż i pasz. Zmiany cen zbóż po tegorocznych żniwach są co prawda niewielkie, ale niewrażliwe z punktu widzenia kształtowania się opłacalności i przyszłego rozwoju chowu. W listopadzie targowiskowa cena żyta wynosiła 59,36 zł/dt i była o 1% wyższa niż w listopadzie 2014 r. Targowiskowa cena jęczmienia osiągnęła 71,00 zł/dt i była w zasadzie taka sama jak przed rokiem. Relacje cen trzoda:żyto wyniosły 1:6,5 a trzoda:jęczmień 1:5,5 i były węższe niż przed rokiem odpowiednio o 13% i 11%. W grudniu relacja cen trzoda:żyto pozostała na takim poziomie jak w listopadzie, ale relacja cen trzoda:jęczmień zawężała się do 1:5,4. Z takim poziomem relacji cen w końcu roku mieliśmy do czynienia ostatnio w 2010 r. W lutym 2011 roku zawężyły się one do krytycznie niskiego poziomu 1: 5,0 (relacja cen trzoda:żyto) i 1:4,4 (relacja cen trzoda:jęczmień). W następnych miesiącach I półrocza 2011 roku ulegały one stopniowej poprawie, ale i tak 1 kg żywca był w najlepszym przypadku ekwiwalentem 5,6 kg żyta i 4,9 kg jęczmienia. Spowodowało to wówczas 6% spadek pogłowia w marcu i 9% spadek w połowie

Jan Małkowski

Danuta Zawadzka

roku. Jeśli więc na początku 2016 r. doszłoby do takiego zawężenia relacji, jakie miało miejsce w I półroczu 2011 r., to sytuacja może się powtórzyć. Wówczas, w drugiej połowie roku doszłoby do spadku produkcji i odpowiedniego wzrostu cen.

W I półroczu 2016 r. na ceny trzody wpłynie jednak zapewne rozporządzenie Komisji Europejskiej z 14 grudnia 2015 r. uruchamiające program dopłat do prywatnego magazynowania wieprzowiny. W ostatniej edycji programu, czyli w marcu i w kwietniu 2015 r. jego wpływ na ceny był niewielki, ale tym razem podwyższono stawkę dopłat o 19%, co może zwiększyć zainteresowanie programem. Programem objęto też smalec ze względu na skutki wywołane przez rosyjskie embargo.

Komisja Europejska przewiduje, że w I kwartale 2016 r. przeciętna cena trzody w UE-28 może wynieść 138,77 EUR/100 kg, a w II kwartale 145,21 EUR. Ceny te byłyby o 2% wyższe niż w analogicznych kwartałach 2015 r. Jednocześnie Komisja Europejska ocenia, że w Polsce cena w I kwartale wyniesie 134,21 EUR/100 kg, a w II kwartale 136,39 EUR. Ceny te byłyby niższe odpowiednio o 1% i 5%. Zgodnie z tą prognozą, cena w Polsce w I kwartale wyniosłaby (przy kursie 4,25) ok. 4,30 zł/kg, a w II kwartale ok. 4,40 zł/kg. Oznacza to, że cena w I kwartale byłaby taka sama jak w I kwartale 2015 r. (4,29 zł/kg), a w II kwartale wyższa o ok. 1%, co wydaje się bardzo prawdopodobne.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2014	I	94,2	97,4	66,8	114,6	53,0	111,8	13,8
	II	83,7	97,5	50,8	91,5	45,1	103,2	5,7
	III	107,7	115,2	49,9	83,3	55,8	94,1	-5,9
	IV	114,4	124,6	56,3	94,5	57,7	122,2	-1,4
	V	91,4	102,0	61,9	107,7	49,4	91,7	12,5
	VI	95,6	118,0	51,0	81,7	52,4	102,3	-1,4
	VII	105,1	117,5	57,1	86,5	53,8	99,3	3,3
	VIII	102,0	120,8	58,7	87,6	54,0	102,9	4,7
	IX	116,3	133,4	68,1	112,0	54,9	104,8	13,2
	X	120,1	124,2	69,9	96,3	62,8	107,4	7,1
	XI	112,0	123,7	63,4	92,2	51,8	96,1	3,9
	XII	119,1	129,8	58,8	90,9	57,4	109,1	1,4
2015	I	116,7	123,9	60,9	91,2	53,3	100,6	7,6
	II	100,9	120,5	55,3	108,9	50,4	111,8	4,9
	III	134,6	125,0	63,2	126,7	66,2	118,6	-3,0
	IV	106,3	92,9	55,6	98,8	53,6	92,9	2,0
	V	116,7	127,7	59,4	96,0	57,0	115,3	2,4
	VI	118,2	123,6	61,5	120,6	57,6	109,9	3,9
	VII	117,1	111,5	64,6	113,1	60,6	112,6	0,5
	VIII	108,5	106,4	61,9	105,5	58,4	106,4	-0,9
	IX	117,3	100,9	67,2	98,7	62,1	113,1	-14,4
	X	131,1	109,2	x	x	x	x	x
	XI	128,9	115,0	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku= 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów.

Źródło: Dane GUS, CIHZ i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2014	I	5,06	7,4	5,9	143,59	3,5	273,11	1,9	170
	II	4,60	6,8	5,3	143,56	3,2	272,53	1,7	167
	III	4,73	7,0	5,4	143,27	3,3	271,81	1,7	160
	IV	5,02	7,3	5,8	144,86	3,5	270,59	1,9	169
	V	5,02	7,5	5,9	144,68	3,5	272,41	1,8	175
	VI	5,31	8,0	6,3	144,53	3,7	271,59	2,0	168
	VII	5,33	8,0	6,4	143,99	3,7	270,99	2,0	165
	VIII	5,19	8,6	6,8	142,33	3,6	269,95	1,9	161
	IX	4,95	8,4	6,7	140,28	3,5	267,44	1,9	162
	X	4,61	7,9	6,4	139,03	3,3	266,19	1,7	165
	XI	4,41	7,5	6,2	138,23	3,2	265,13	1,6	159
	XII	4,16	7,3	5,8	137,93	3,0	264,98	1,6	154
2015	I	4,05	6,8	5,6	137,46	2,9	264,24	1,5	153
	II	4,44	7,8	6,2	137,12	3,2	264,13	1,7	152
	III	4,38	7,6	6,0	136,95	3,2	264,19	1,7	159
	IV	4,40	7,6	6,1	136,49	3,2	264,57	1,7	164
	V	4,23	7,4	6,0	136,14	3,1	263,85	1,6	163
	VI	4,43	7,9	6,5	135,96	3,3	263,34	1,7	158
	VII	4,41	7,7	6,4	135,18	3,3	263,00	1,7	154
	VIII	4,38	7,5	6,4	134,91	3,2	262,76	1,7	155
	IX	4,61	7,6	6,5	135,41	3,4	262,64	1,8	151
	X	4,38	7,3	6,2	135,71	3,2	261,84	1,7	151
	XI	3,87	6,5	5,5	136,53	2,8	261,29	1,5	146

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2014 I	6,63	13,83	20,39	12,92	15,43	24,49	15,90	111,6	120,1	123,1
II	6,03	13,31	20,23	12,83	15,01	24,47	15,83	112,8	121,0	123,4
III	6,20	13,10	20,13	12,79	14,53	24,49	15,84	110,9	121,7	123,8
IV	6,58	13,40	20,19	12,83	14,76	24,55	15,87	110,1	121,6	123,7
V	6,58	13,44	20,21	12,81	15,02	24,57	15,80	111,8	121,6	123,3
VI	6,96	13,53	20,21	12,82	15,03	24,32	15,75	111,1	120,3	122,9
VII	7,00	13,56	20,33	12,86	15,23	24,40	15,90	112,3	120,0	123,6
VIII	6,82	13,49	20,30	12,87	15,08	24,47	15,80	111,8	120,5	122,8
IX	6,50	13,41	20,27	12,86	14,93	24,37	15,89	111,3	120,2	123,6
X	6,05	13,02	20,20	12,82	14,59	24,24	15,94	112,1	120,0	124,3
XI	5,79	12,85	20,12	12,80	14,50	24,22	15,70	112,8	120,4	122,7
XII	5,46	12,71	19,98	12,71	14,28	24,12	15,63	112,4	120,7	123,0
2015 I	5,32	12,50	19,88	12,62	14,34	24,34	15,58	114,7	122,4	123,5
II	5,83	12,38	19,81	12,48	13,98	24,18	15,50	112,9	122,1	124,2
III	5,75	12,50	19,88	12,57	14,02	24,22	15,50	112,2	121,8	123,3
IV	5,76	12,49	19,86	12,55	14,07	24,34	15,32	112,7	122,6	122,1
V	5,54	12,44	19,92	12,56	13,96	24,46	15,40	112,2	122,8	122,6
VI	5,80	12,47	19,95	12,55	13,81	24,42	15,41	110,7	122,4	122,8
VII	5,78	12,46	19,94	12,54	13,84	24,27	15,46	111,1	121,7	123,3
VIII	5,74	12,46	19,90	12,51	13,89	24,22	15,39	111,5	121,7	123,0
IX	6,04	12,65	19,94	12,52	14,00	24,24	15,50	110,7	121,6	123,8
X	5,74	12,63	19,88	12,61	14,09	24,09	15,44	111,6	121,2	122,4
XI	5,07	12,42	19,83	12,55	13,98	24,22	15,31	112,6	122,1	122,0

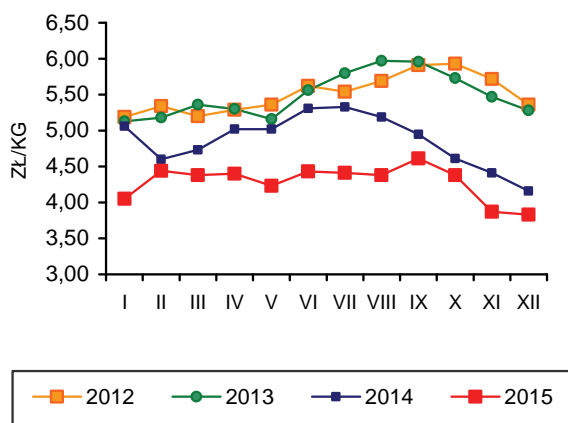
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

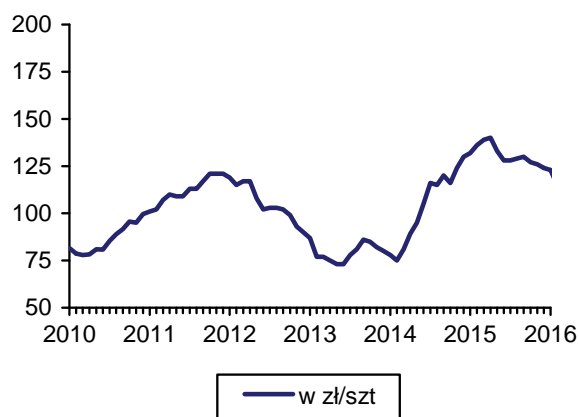
Lata i miesiące	UE-28	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2014 I	159,74	159,53	159,78	151,40	99,9	99,8	105,4
II	155,14	149,20	155,26	147,95	96,5	96,1	100,8
III	154,14	149,30	156,28	143,22	97,2	95,5	104,2
IV	161,51	160,70	163,56	148,26	99,5	98,3	108,4
V	163,96	163,05	166,47	150,31	99,5	97,9	108,5
VI	170,87	171,07	176,48	155,83	100,1	96,9	109,8
VII	169,58	170,12	171,23	152,73	100,4	99,4	111,4
VIII	164,79	162,18	167,28	149,69	98,4	96,9	108,3
IX	158,32	155,06	160,69	149,31	98,2	96,2	105,6
X	143,42	144,83	144,41	134,14	101,0	100,4	108,1
XI	140,83	140,33	143,08	135,54	99,7	98,1	103,5
XII	134,64	129,63	135,68	134,07	96,2	95,5	96,1
2015 I	130,12	126,28	132,28	124,34	97,0	95,5	101,6
II	137,02	139,91	143,73	122,84	102,1	97,3	113,9
III	141,13	141,61	145,69	129,28	100,3	97,2	109,5
IV	144,04	146,61	148,78	131,37	101,8	98,5	111,6
V	142,03	139,59	146,34	135,63	98,3	95,4	102,9
VI	146,44	143,84	150,88	136,05	98,2	95,3	105,7
VII	144,25	140,56	144,07	135,09	97,4	97,6	104,0
VIII	142,82	138,70	141,28	129,47	97,1	98,2	107,1
IX	146,65	145,41	149,22	131,07	99,2	97,4	110,9
X	141,97	137,94	145,67	132,84	97,2	94,7	103,8
XI	132,31	123,69	134,22	129,09	93,5	92,2	95,8
XII	126,00	120,00	129,00	124,40	95,2	93,0	96,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

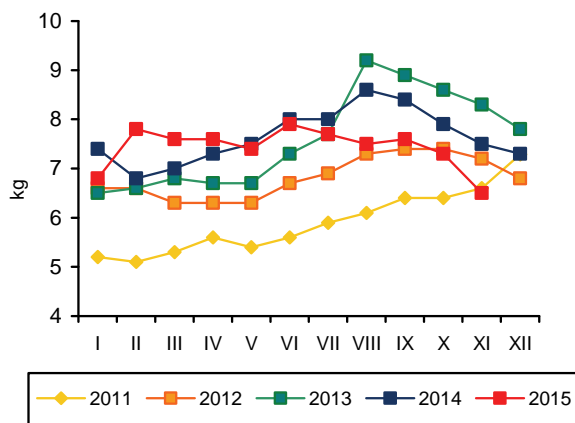
Rys. 1. Ceny skupu żywa wieprzowego w Polsce

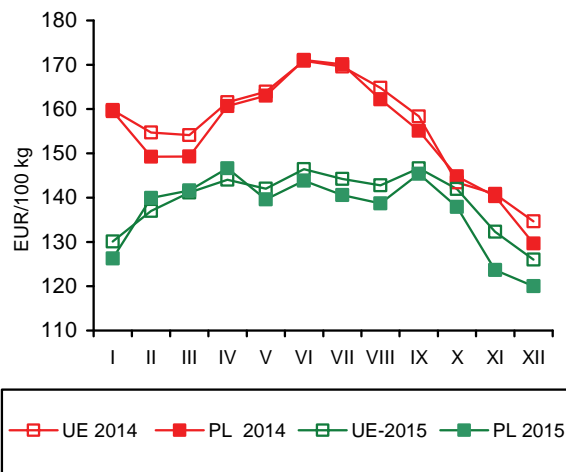
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

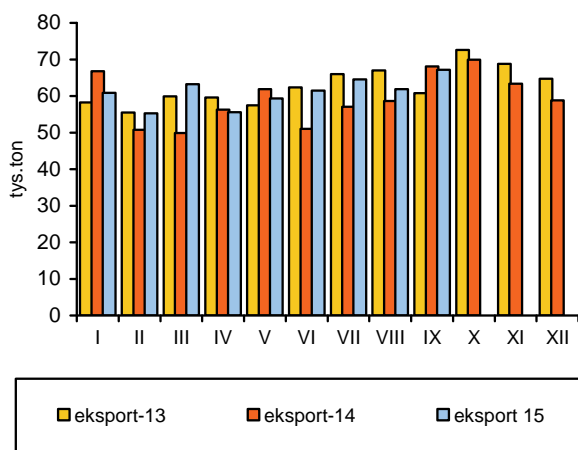
Rys. 3. Ceny żywa wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

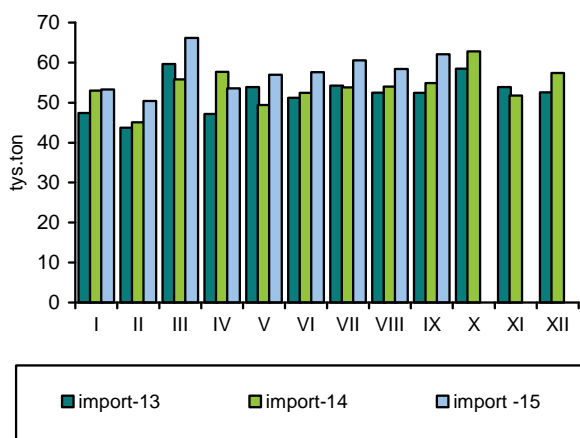
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 5. Polski eksport produktów wieprzowych

Rys. 6. Polski import produktów wieprzowych

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej stałych pracowników, wytworzyły w listopadzie 2015 r. ok. 189 tys. ton mięsa drobiowego. Jest to poziom o 6,6% niższy niż przed miesiącem, ale o 16% wyższy niż przed rokiem. Produkcja przemysłowa mięsa drobiowego w dużych zakładach zwiększyła się w okresie jedenastu miesięcy 2015 r. o ok. 144 tys. ton, tj. o 8% w porównaniu z takim samym okresem przed rokiem.

W okresie dziewięciu miesięcy 2015 r. sprzedano za granicę o 14,6%, tj. o 75 tys. ton więcej mięsa drobiowego niż w roku poprzednim, a eksport stanowił ok. 34% przemysłowej produkcji drobiu wytwarzanej w dużych i średnich zakładach. Import mięsa drobiowego obniżył się o 4,6%, tj. o ok. 1,3 tys. ton. W październiku 2015 r. sprzedaż zagraniczna zwiększyła się o 3,7% w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku i o 14% w porównaniu do września. Import był natomiast o 5,6% mniejszy. Sprzedaż zagraniczna była więc nadal głównym czynnikiem sprawczym rozwoju produkcji żywca drobiowego. Eksport drobiu z Polski rozwija się bardzo dynamicznie, przy czym postępuje korzystna dywersyfikacja rynków zbytu.

Pełnoporcjowe mieszanki pasz przemysłowych dla kurcząt podrożały w listopadzie 2015 r. w relacji miesiąca do miesiąca, tylko o 0,1%, natomiast dla indyków o 0,4%. W porównaniu do listopada 2014 r., pasze dla kurcząt zdrożały o 1,2%, natomiast dla indyków o 1,4%. Relacja cen żywiec/pasza wyniosła średnio w okresie od stycznia do listopada 2015 r. na rynku kurcząt 2,69 wobec 2,72 przed rokiem, a na rynku indyków 4,42 wobec 4,17. Opłacalność produkcji kurcząt rzeźnych nieznacznie się pogorszyła, a indyków poprawiła. Wskaźnik rentowności chowu był relatywnie wysoki, szczególnie w produkcji indyków rzeźnych.

W grudniu br. średnia cena skupu kurcząt obniżyła się do 3,14 zł/kg, tj. o 5,4% w relacji do poprzedniego miesiąca i o 10% w porównaniu z poziomem notowanym dwanaście miesięcy wcześniej. Za indyki rzeźne płacono

w skupie 5,94 zł/kg, tj. tylko o 0,5% mniej niż przed miesiącem, i o 2% mniej niż przed rokiem. Średnie ceny zbytu użytkiwane przez ubojnie przemysłowe za tuszki kurcząt obniżyły się o 0,3%, a za tuszki indyków wzrosły o 2,9% w relacji do grudnia poprzedniego roku.

W listopadzie 2015 r. cena detaliczna kurczęcia patroszonego wyniosła 6,89 zł/kg i była o 1,6% niższa niż w październiku i o 0,3% niższa niż w listopadzie 2014 r.

Korzystne relacje cen polskiego i unijnego drobiu jeszcze się poprawiły.

W listopadzie 2015 r. średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej, podobnie jak przed rokiem, o ok. 52% przewyższały polskie ceny wyrażone w euro. Przeciętna cena sprzedaży kurcząt w UE-28 obniżyła się w tym czasie o 1,4%, podczas gdy cena polska o 1,6%. Spadek cen sprzedaży drobiu notowano w Niemczech, na Węgrzech i w Holandii, podczas gdy we Francji, w Czechach i w Hiszpanii nastąpił wzrost cen.

W pierwszym kwartale 2015 r. konsumpcja mięsa drobiowego w gospodarstwach domowych była o 3,4% większa niż przed rokiem, natomiast wędlin drobiowych zmalała o 10%. Przyczyniły się do tego zmiany cen detalicznych produktów drobiarskich. W drugim kwartale bezpośrednia konsumpcja mięsa drobiowego była taka sama jak w roku poprzednim, ale o ok. 2% mniejsza niż w pierwszych trzech miesiącach br. Konsumpcja wędlin drobiowych obniżyła się o 5,5% zarówno w relacji do poprzedniego roku, jak i do poprzedniego kwartału.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
I	111,0	133,0	146,0	162,0	174,0
II	101,0	122,0	131,0	142,0	159,0
III	110,0	136,0	148,0	157,0	174,0
IV	116,0	126,0	157,0	169,0	171,0
V	116,0	137,0	151,0	163,0	182,0
VI	118,0	137,0	144,0	145,0	173,0
VII	112,0	132,0	157,0	169,0	174,0
VIII	114,0	139,0	151,0	154,0	165,0
IX	116,0	134,0	150,0	171,0	172,0
X	128,0	156,0	175,0	179,0	201,0
XI	127,0	142,0	162,0	163,0	189,0
XII	127,0	133,0	155,0	156,0	
RAZEM	1396,0	1627,0	1827,0	1930,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2014	2015	2014	2015
I	3608	2613	54126	62818
II	2666	2863	51192	61702
III	3056	3052	56110	69564
IV	2788	2878	58158	67539
V	3378	2971	61662	66695
VI	2969	3132	55591	68739
VII	3087	3103	59640	66935
VIII	3102	2952	52602	57797
IX	3406	3218	63526	65908
X	3739		73800	
XI	2910		65489	
XII	2684		57037	
RAZEM	37393		708933	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
I	1357	1304	3,49	3,39	6,41	6,55	7,20	6,90
II	1351	1321	3,72	3,45	6,48	6,51	7,31	6,91
III	1373	1322	3,70	3,56	6,73	6,67	7,47	6,95
IV	1379	1311	3,64	3,40	6,77	6,57	7,32	6,96
V	1370	1299	3,69	3,53	6,72	6,53	7,31	6,75
VI	1377	1279	3,89	3,62	6,79	6,77	7,63	7,10
VII	1365	1272	3,93	3,73	6,72	6,66	7,66	7,12
VIII	1335	1289	3,91	3,69	6,85	6,57	7,75	7,28
IX	1314	1291	3,72	3,57	6,39	7,01	7,39	7,39
X	1279	1295	3,57	3,47	6,76	6,73	7,15	7,00
XI	1280	1296	3,47	3,32	6,60	6,66	6,91	6,89
XII	1276		3,49	3,14	6,67	6,23	6,93	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
I	1630	1433	1377	5,57	5,78	6,02	8,39	8,84	8,85
II	1621	1434	1395	5,72	5,71	6,02	8,77	8,51	8,74
III	1630	1451	1393	5,69	5,68	5,97	9,42	8,60	9,68
IV	1622	1442	1361	5,71	5,72	5,99	8,46	9,57	8,75
V	1588	1443	1342	5,71	5,86	5,97	8,49	8,70	8,86
VI	1565	1448	1337	5,99	6,01	5,99	9,20	8,83	8,94
VII	1569	1451	1343	6,17	5,94	5,99	8,75	8,78	8,86
VIII	1549	1410	1339	6,22	6,00	5,96	8,68	8,89	8,97
IX	1497	1416	1325	6,24	6,04	5,94	9,17	8,83	8,96
X	1437	1336	1333	6,38	6,03	5,98	9,18	8,80	8,96
XI	1423	1319	1338	6,13	6,10	5,97	9,20	9,26	8,81
XII	1410	1329		6,09	6,06	5,94	9,47	9,56	9,84

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2013 I	134,71	256,00	197,30	166,20	230,00	197,50	198,12	194,75
II	139,52	256,00	197,50	166,80	230,00	200,00	189,95	192,14
III	147,95	256,68	196,40	164,41	230,00	200,00	179,57	193,23
IV	140,82	258,77	194,80	165,09	230,00	202,60	178,55	194,22
V	150,27	259,00	194,97	168,14	230,81	201,81	177,12	197,31
VI	148,12	262,27	196,24	168,30	235,00	204,40	183,08	200,10
VII	152,47	264,00	194,04	168,91	235,00	203,00	187,40	200,38
VIII	151,56	264,87	194,40	166,97	235,00	203,00	195,55	200,86
IX	144,27	265,97	194,63	168,49	235,00	203,00	186,78	197,62
X	128,01	266,00	195,25	169,45	233,26	201,48	182,01	191,62
XI	121,20	266,00	187,02	166,61	225,00	197,60	172,82	187,84
XII	130,40	266,00	182,96	166,12	225,00	198,71	169,58	189,83
2014 I	130,39	266,00	182,49	168,23	225,00	200,84	178,00	191,63
II	141,02	266,00	183,21	163,63	225,00	205,64	183,85	193,19
III	137,24	266,71	183,76	162,18	227,87	208,80	192,08	193,80
IV	137,13	267,00	182,97	163,23	230,00	209,00	194,20	195,73
V	137,00	267,87	183,79	163,30	221,97	210,29	194,11	194,81
VI	150,81	268,00	183,10	163,95	220,00	211,00	182,96	195,94
VII	146,05	268,00	183,44	161,95	220,00	211,00	170,59	196,20
VIII	148,64	268,90	180,54	159,77	220,00	208,74	169,64	192,79
IX	133,21	265,17	181,87	159,19	219,43	206,00	164,36	187,60
X	125,12	263,39	181,39	161,23	215,00	201,96	157,49	184,70
XI	121,10	260,20	180,50	164,10	215,00	197,50	149,90	183,90
XII	124,70	260,00	180,50	158,60	212,70	196,00	157,10	183,30
2015 I	121,10	260,00	178,20	155,60	210,00	196,00	165,00	185,50
II	127,60	259,30	180,20	157,10	214,80	196,00	171,10	186,10
III	132,40	259,00	180,70	157,30	217,70	196,00	171,00	188,00
IV	125,10	261,20	181,21	157,86	220,00	196,00	171,24	187,90
V	131,90	262,00	181,70	154,80	222,00	196,00	167,90	188,10
VI	138,67	262,00	182,30	153,30	225,00	196,00	174,30	192,12
VII	138,98	262,00	183,95	153,92	225,00	201,00	180,93	192,50
VIII	142,74	260,13	183,86	151,94	225,00	201,00	183,58	191,81
IX	132,94	260,00	183,52	151,98	225,00	201,00	175,70	189,31
X	125,02	260,00	183,51	152,47	225,00	198,90	162,16	186,84
XI	119,17	260,00	183,70	150,15	225,00	193,59	157,70	181,30

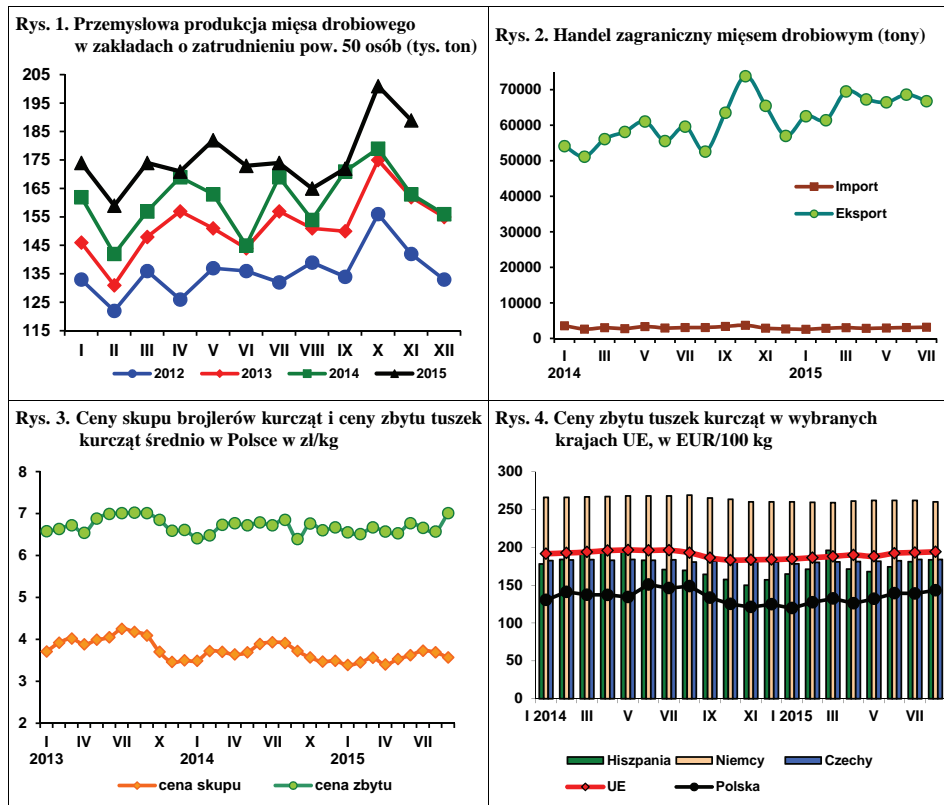
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
I	1,53	1,49	1,54	0,20	0,20	0,18
II	1,44	1,51	1,51	0,19	0,18	0,17
III	1,45	1,47		0,19	0,19	
IV	1,60	1,63		0,18	0,19	

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

W grudniu 2015 r. przeciętna cena jaj wszystkich klas wagowych sprzedawanych przez zakłady pakujące wyniosła 31,00 zł/100 sztuk i była o 13% niższa niż przed miesiącem i o 13,2% niższa niż przed rokiem. W relacji rok do roku obniżyły się ceny jaj wszystkich klas wagowych. Jaja największe, klasy XL potaniały o 10%, duże – klasy L o 7,7%, średnie – klasy M o 15,5%, a małe – klasy S o 22,5%. W porównaniu z listopadem 2015 r. spadki cen jaj były równie głębokie – od 7,6% za jaja XL do 23% za jaja klasy S. Średnia cena jaj wszystkich klas wagowych z dwunastu miesięcy 2015 r. była jednak o 7,3% wyższa niż w 2014 r.

Cena skupu jaj przeznaczonych do przemysłowego przetwórstwa wyniosła w grudniu 2015 r. 3464 zł/tonę, tj. była o 18% niższa niż w grudniu poprzedniego roku i o 17% niższa niż przed miesiącem.

Przeciętna opłacalność produkcji jaj konsumpcyjnych w okresie styczeń-listopad 2015 r. poprawiła się w porównaniu z rokiem poprzednim. Średnie ceny jaj uzyskiwane przez producentów wzrosły o 3,6%, a ceny mieszanek pasz przemysłowych dla kur niosek zmalały o 4,8%. Relacja cen jaj do cen paszy była więc korzystniejsza niż przed rokiem.

Ceny detaliczne jaj konsumpcyjnych od trzech miesięcy, tj. od września są stabilne i wynoszą 0,51 zł/sztukę. Jest to w znacznym stopniu następstwem mniejszego spożycia bezpośredniego jaj w gospodarstwach domowych. W listopadzie 2015 r. średnia cena jaj spożywczych w handlu detalicznym wyniosła 0,51 zł/sztuka, tj. była taka sama jak w poprzednim miesiącu i taka sama jak przed rokiem. Przeciętna cena detaliczna jaj w okresie od stycznia do stycznia do listopada 2015 r. była o ok. 2% niższa niż rok wcześniej, ale nadal o ponad 13% przewyższała poziom z 2011 r.

Średnie miesięczne ceny sprzedaży jaj klasy L i M w Unii Europejskiej były w listopadzie 2015 r. o 6,4% niższe od polskich cen wyrażonych w euro. Dwanaście miesięcy wcześniej ceny unijne były wyższe o 0,8% od cen polskich. Relacje cenowe pogorszyły się więc na niekorzyść Polski. Przeciętnie w Unii Europejskiej za 100 kg jaj konsumpcyjnych trzeba było w listopadzie 2015 r. zapłacić o 8,63 euro mniej niż w Polsce, podczas gdy przed rokiem o 1,07 euro więcej. W Polsce, ceny jaj wyrażone w euro wzrosły w tym czasie o 2,1%, podczas gdy średnie ceny unijne obniżyły się o 5,1%. W Niemczech

jaja potaniały, w relacji rok do roku o 0,9%, w Holandii o 20,4%, a w Czechach o 1,2%, podczas gdy we Francji wzrosły o 0,5%. Trzeba podkreślić, że polskie jaja są na tle monitorowanych państw członkowskich, a także w porównaniu ze średnim poziomem w całej UE, relatywnie drogie, mimo spadków cen w grudniu 2015 r.

W pierwszych dziewięciu miesiącach br. sprzedano za granicę o 7,1% więcej jaj w skorupkach i o 6% więcej przetworów z jaj niż przed rokiem. Import jaj spożywczych zmniejszył się w tym czasie o ok. 29%, natomiast przetworów z jaj był o 10,7% większy.

Bardzo wysokie ceny detaliczne jaj w latach 2012 – 2013 znalazły odzwierciedlenie w spadku ich konsumpcji bezpośredniej. Przeciętne

miesięczne spożycie jaj na jednego mieszkańca w gospodarstwach domowych obniżyło się w 2014 r. o 1,1% w porównaniu do 2013 r. i o ok. 4% w porównaniu z rokiem 2011. W pierwszym kwartale 2015 r. konsumpcja jaj w gospodarstwach domowych zwiększyła się o 3,9%. Była też o 1,6% większa niż w 2011 r., tj. przed zakłóceniami na rynku jaj wywołanymi obligatoryjną wymianą klatek tradycyjnych na ulepszone. Było to następstwem spadku cen jaj. W drugim kwartale konsumpcja bezpośrednia obniżyła się o 2% w relacji do pierwszego kwartału i o 7,1% w relacji do analogicznego okresu przed rokiem.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
I	2339	1893	23037	15499	522	416	1739	1496
II	1491	1176	21046	16314	333	422	1444	995
III	1759	1806	20211	18977	367	473	1485	1174
IV	1437	1232	15385	18863	337	431	1646	1694
V	2045	1369	17121	20468	337	387	1840	1992
VI	1619	1343	16214	19472	377	454	1516	2412
VII	1771	933	15525	21870	417	397	1368	1783
VIII	2350	1480	14122	19354	377	425	1407	1697
IX	3065	1449	15747	18856	479	520	1672	1721
X	1912		17744		589		1831	
XI	1791		16188		414		1650	
XII	2176		15019		682		1336	
RAZEM	23755		207359		5231		18934	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
I	42,10	44,20	30,80	36,20	28,80	32,10	21,30	28,90
II	41,80	42,80	32,90	35,80	29,50	33,40	20,80	27,20
III	42,10	43,00	29,90	33,60	29,80	29,80	21,00	27,00
IV	43,20	42,20	32,70	34,10	29,50	31,10	23,00	28,10
V	40,40	41,90	30,80	33,20	27,50	29,50	21,00	24,00
VI	42,20	43,10	32,10	37,50	29,40	33,00	19,50	24,90
VII	44,20	43,10	33,40	38,30	27,50	33,80	22,20	29,40
VIII	40,70	45,60	32,70	35,60	28,90	30,10	24,90	28,00
IX	42,70	45,10	34,40	39,70	31,10	32,80	28,60	29,10
X	42,80	43,50	35,00	36,80	30,80	31,60	24,20	30,20
XI	43,60	43,28	35,90	37,90	30,80	32,65	24,00	28,56
XII	44,40	40,00	36,50	33,70	33,50	28,30	28,40	22,00

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

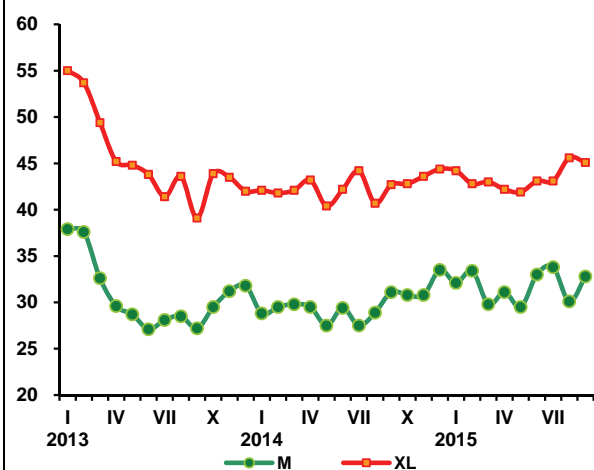
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

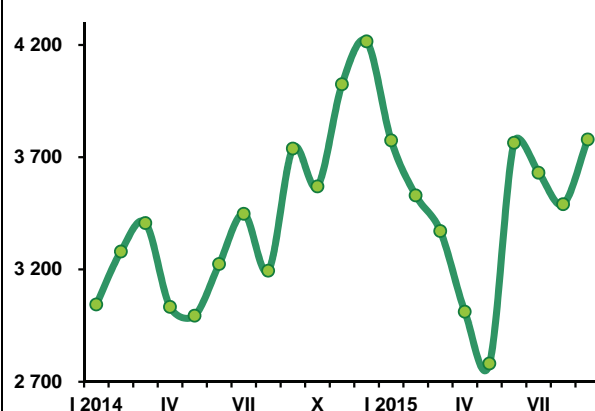
Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2013 I	157,59	133,13	152,21	131,06	120,71	152,91
II	152,26	131,18	159,16	114,30	114,67	147,03
III	145,90	123,40	149,87	100,31	98,71	137,22
IV	128,06	107,11	113,92	92,49	82,43	123,86
V	123,59	92,35	93,69	86,69	82,16	117,30
VI	115,11	94,70	96,25	87,22	86,53	116,55
VII	116,98	91,42	90,81	88,47	87,65	117,44
VIII	113,78	90,04	91,71	89,65	85,10	117,02
IX	117,93	92,72	103,42	104,45	94,10	124,49
X	123,96	103,24	107,53	104,90	102,90	129,26
XI	126,95	100,81	112,26	113,48	105,27	133,14
XII	128,99	103,06	116,82	112,17	102,55	133,59
2014 I	119,32	103,61	112,75	103,78	91,68	127,30
II	123,06	102,44	121,69	98,75	96,71	128,29
III	119,16	108,00	123,78	102,57	102,00	129,25
IV	121,37	107,93	119,22	95,45	93,47	125,22
V	119,43	99,66	104,84	94,54	90,16	120,76
VI	121,40	94,09	107,55	101,45	100,47	123,48
VII	124,02	93,99	104,57	107,72	100,24	125,44
VIII	124,10	94,69	96,62	102,06	89,97	122,29
IX	128,93	100,17	106,98	110,02	100,67	127,13
X	130,42	111,33	107,80	104,88	138,84	128,95
XI	132,73	115,76	112,40	116,94	141,94	133,80
XII	136,39	120,82	125,23	129,56	150,18	139,32
2015 I	133,31	115,82	119,06	119,34	107,90	132,75
II	137,02	114,19	123,86	111,98	109,00	131,08
III	134,41	112,82	135,98	112,85	108,94	132,43
IV	133,80	102,30	112,89	104,40	97,67	124,08
V	133,60	102,30	112,90	104,40	97,67	124,32
VI	129,91	94,29	100,83	96,43	95,87	116,64
VII	142,16	104,90	122,89	128,29	123,39	134,02
VIII	136,15	107,01	118,93	123,71	115,90	132,20
IX	142,02	107,79	118,91	128,27	118,83	133,80
X	134,32	111,82	112,24	115,66	113,39	129,35
XI	135,55	114,42	113,43	117,49	112,66	126,92

Źródło: Dane MRiRW.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL –/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Rok 2015 był w miarę dobry dla polskich producentów żywca baraniego ze względu na wzrost cen skupu, co nastąpiło po dwóch latach spadków. W 2014 r. przeciętna cena skupu żywca baraniego była niższa o 2% niż rok wcześniej, a w 2013 r. o 12% niższa. W okresie I-X 2015 r. przeciętna cena skupu wyniosła 7,18 zł/kg i była o 13% wyższa niż w tym samym okresie 2014 r. Wzrost cen na polskim rynku był pochodną wzrostu cen na rynku unijnym. Z danych Komisji Europejskiej wynika, że ceny polskich owiec ciężkich wyrażone w euro, w okresie od marca do września 2015 r., były wyższe niż w analogicznych miesiącach poprzedniego roku, ale od października zaczęły się obniżać. W październiku przeciętna cena polskich owiec ciężkich wyniosła 358 EUR/100 kg wagi poubojowej, a w listopadzie 359 EUR/100 kg. W obu przypadkach były one niższe niż rok wcześniej o 2%. W październiku cena skupu wyniosła 7,05 zł/kg i była o 26% wyższa niż w październiku 2014 r. Przynajmniej częściowo wynikało to z niewielkiej deprecjacji złotego względem euro. Wnioskować można, że przy kursie wynoszącym 4,25 cena listopadowa wyniosłaby ok. 15,26 zł/kg wagi poubojowej, czyli ok. 7,17 zł/kg wagi żywej. Biorąc pod uwagę odpowiednie proporcje między ceną skupu, a ceną poubojową owiec ciężkich można sądzić, że w listopadzie cena skupu mogła wynieść ok. 7,10 zł/kg, co oznacza ok. 20% wzrost w skali roku.

W grudniu cena polskich owiec wyniosła ok. 399 EUR/100 kg i w stosunku do grudnia 2014 r. była o 3% wyższa. Cena ta wyrażona w złotych wyniosła więc 17,14 zł/kg wagi poubojowej i 8,05 zł/kg wagi żywej. Cena skupu mogła więc wynieść ok. 8 zł/kg. Gdyby tak było

w rzeczywistości, to oznaczałoby spadek tej ceny w skali roku o ok. 10%, który mógłby zapowiadać powrót do tendencji spadkowych na początku 2016 r.

Jest to bardzo prawdopodobne, gdyż ceny owiec ciężkich zależą w dużym stopniu od sytuacji rynkowej w Wielkiej Brytanii. DEFRA przewiduje, że w I i II kwartale 2016 r. uboje owiec w Wielkiej Brytanii mogą być odpowiednio o 7% i 2% większe niż przed rokiem i dopiero w III kwartale 2016 r. nastąpić może spadek ubojów. Może to więc spowodować spadek cen w I półroczu, którego skala będzie zależna od faktycznego wzrostu produkcji.

W najnowszej ocenie z 22 października 2015 r., Komisja Europejska przewiduje, że w całym 2016 r. produkcja baraniny zwiększy się w niewielkim stopniu. Wzrośnie też prawdopodobnie import baraniny. Tym niemniej konsumpcja baraniny nie wzrośnie ze względu na przyrost liczby ludności. Wnioskować więc można, że w 2016 r. ceny żywca baraniego będą oscylować wokół poziomów z 2015 r. Nie zmienia to wcześniejszej oceny, że w I półroczu ceny te mogą być niższe niż rok wcześniej, a w II wyższe.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	Zmiana w % 2014/2013
I półrocze	767	928	726	78
II półrocze	761	876	804	92
Rok	1 528	1 804	1 530	85

a) prognoza IERiGŻ-PIB. Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2014	91,4	76,5	72,0	211,0	93,6	115,1	110,3	69,3	73,7	113,2	126,5	93,3	1246
2015	46,2	88,7	204,5	116,5	131,4	159,1	80,3	115,1	103,0	x	x	x	1240 ^{a)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	50,5	115,9	284,0	55,2	140,4	138,2	72,8	166,1	139,8	x	x	x	99,5
Import 2014	85,4	50,2	48,5	58,2	85,0	113,3	116,8	62,4	82,2	96,3	64,5	74,5	937
2015	98,0	58,7	115,2	116,6	100,6	94,2	232,5	76,6	127,9	x	x	x	1050 ^{a)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	114,8	116,9	237,5	200,3	118,3	83,1	199,1	122,8	155,6	x	x	x	112,1

Źródło: Dane CIHZ

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2013/2014	6,65	8,23	6,40	6,50	4,62	8,16	6,35	6,36	6,02	6,62	6,77	5,59
2014/2015	5,67	8,79	6,36	6,80	8,59	6,67	7,21	7,51	7,31	7,27	6,98	7,05
miesiąc roku poprzedniego = 100	85,3	106,8	99,4	104,6	185,9	81,7	113,5	118,1	121,4	109,8	103,1	126,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
IX 2014	7,8	16,6	1,86	3,96
X	7,8	16,6	1,86	3,96
XI	7,7	16,3	1,82	3,86
XII	8,8	18,7	2,09	4,43
I 2015	8,4	17,9	1,97	4,18
II	8,5	18,0	2,02	4,30
III	8,8	18,8	2,14	4,55
IV	8,7	18,4	2,15	4,57
V	8,6	18,2	2,10	4,46
VI	8,5	18,4	2,04	4,34
VII	8,4	18,2	2,00	4,26
VIII	7,8	16,6	1,87	3,97
IX	7,9	16,8	1,87	3,98
X	7,6	16,2	1,79	3,82
XI	7,7	16,4	1,81	3,85

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2013/2014	51,50	53,04	52,83	52,11	52,08	52,89	52,73	51,57	52,40	53,46	52,90	53,43
2014/2015	53,35	52,41	52,32	51,72	51,82	52,61	52,71	53,41	52,97	53,17	52,40	54,08
miesiąc roku poprzedniego = 100	103,6	98,8	99,0	99,3	99,5	99,5	100,0	103,6	101,1	99,5	99,1	101,2

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-28 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
UE-28												
2013/14	552,3	537,3	534,7	588,6	581,1	582,5	580,9	589,2	603,0	627,8	635,5	660,9
2014/15	656,7	632,8	619,4	617,1	576,7	567,9	590,3	611,4	636,2	641,7	637,2	617,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	118,9	117,8	115,8	104,8	99,2	97,5	101,6	103,8	105,5	102,2	100,3	93,4
Włochy												
2013/2014	572,5	546,6	544,9	657,2	597,8	600,5	616,6	634,2	682,9	682,4	663,9	693,9
2014/2015	596,3	545,9	627,5	621,6	570,9	581,9	601,4	610,0	640,9	659,2	693,4	656,9
miesiąc roku poprzedniego = 100	104,2	99,9	115,2	94,6	95,5	96,9	97,5	96,2	93,8	96,7	104,4	94,7

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
UE-28												
2013/2014	488,0	490,3	516,0	560,0	578,0	571,9	508,7	476,9	471,9	471,3	495,1	517,5
2014/2015	531,5	541,9	572,4	572,1	542,2	517,9	480,4	476,6	485,8	477,0	477,7	495,7
miesiąc roku poprzedniego = 100	108,9	110,5	110,9	102,2	93,8	90,6	94,4	99,9	102,9	101,2	96,5	95,8
Wielka Brytania												
2013/2014	480,6	499,9	543,8	582,9	607,8	617,9	514,1	467,2	450,1	448,5	484,9	524,5
2014/2015	544,4	564,8	608,4	592,2	556,3	546,2	478,4	466,6	472,4	455,4	469,9	499,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	113,3	113,0	111,9	101,6	91,5	88,4	93,1	99,9	105,0	101,5	96,9	95,2

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2013/2014												
NZD/szt. 15 kg	64,92	65,91	64,95	68,12	58,86	76,22	78,35	78,23	76,94	81,87	82,34	72,12
2014/2015												
NZD/szt. 15 kg	63,95	69,00	60,37	59,67	53,12	69,49	75,4	70,2	68,08	67,30	69,92	61,66
miesiąc roku poprzedniego = 100	98,5	104,7	92,9	87,6	90,2	91,2	96,2	89,7	88,5	82,2	84,9	85,5

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków AGRIfax weekly NZ.

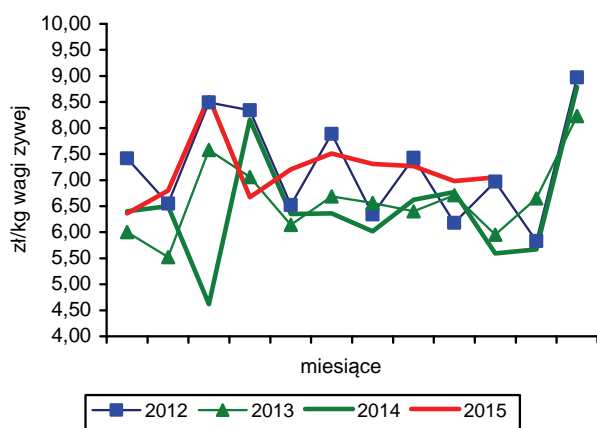
Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2013/2014												
AUD/100 kg cwe	423	504	556	572	570	585	551	479	495	438	463	521
2014/2015												
AUD/100 kg cwe	550	547	519	541	575	586	586	584	549	495	511	516
miesiąc roku poprzedniego = 100	130,0	108,5	93,3	94,6	100,9	100,2	106,4	121,9	110,9	113,0	110,4	99,0

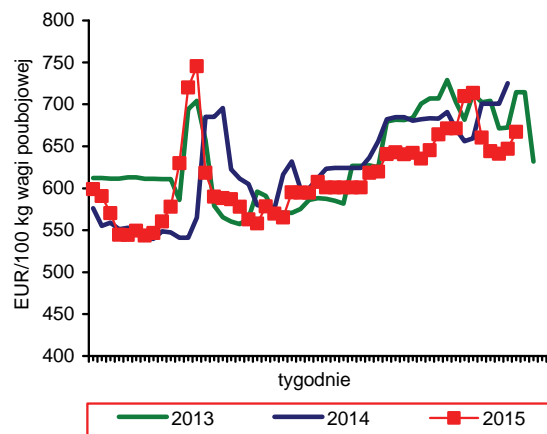
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

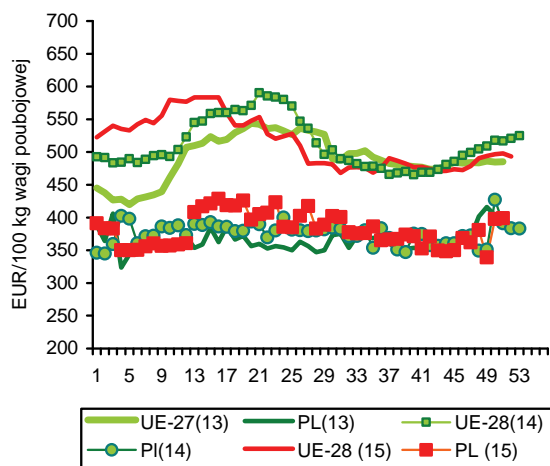
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

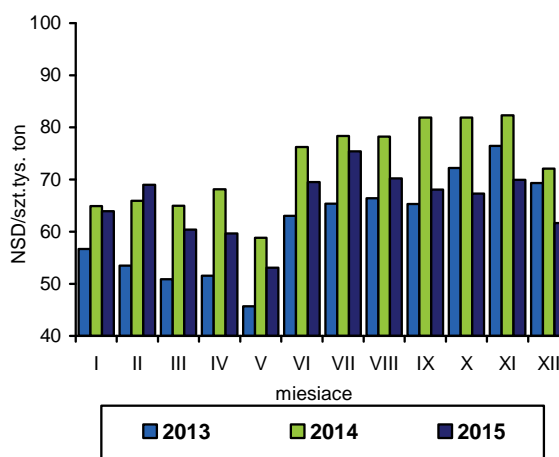
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

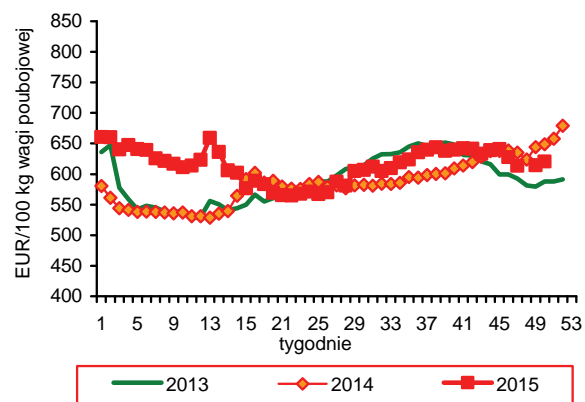
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Polsce

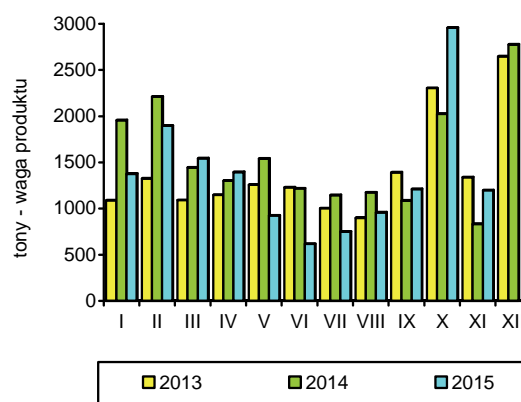
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-28

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

W okresie styczeń-listopad 2015 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 126,4 tys. ton i były o 12,0% większe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Szacuje się, że w całym roku wyniosły one ponad 134 tys. ton, tj. o ok. 13,5% więcej niż w 2014 r. Największy wzrost wyładunków wystąpił w przypadku śledzi – o 34,2% do 36,2 tys. ton, przy 83% wykorzystaniu kwoty połowowej. Połowy dorszy zwiększyły się o 18,3% do 12,5 tys. ton (80% limitu), a szprotów o 8,9% do 61,4 tys. ton (98% limitu). Wstępne dane za grudzień 2015 r. wskazują, że w przypadku szprotów dostępna kwota połowowa została przekroczona o ok. 2%.

W okresie styczeń-październik 2015 r. produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w dużych zakładach przemysłu rybnego (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyniosła 311,1 tys. ton i była o 3,7% większa niż rok wcześniej. Zwiększyła się głównie produkcja świeżych i chłodzonych filetów z ryb morskich (2,5-krotnie do 16,0 tys. ton), ryb wędzonych (o 7,9% do 63,4 tys. ton) oraz przetworów i konserw (o 6,1% do 171,4 tys. ton). Spadek produkcji wystąpił natomiast w asortymencie całych, mrożonych ryb morskich (o 26,5% do 23,3 tys. ton) oraz mrożonych filetów z ryb morskich (o 3,7% do 21,4 tys. ton). Przychody z całokształtu prowadzonej działalności dużych zakładów przetwórstwa ryb w okresie trzech kwartałów 2015 r. wyniosły 6,27 mld zł i były o 11,0% większe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Przychody ze sprzedaży produktów wzrosły o 9,3% do 5,47 mld zł, w tym na eksport o 5,5% do 3,46 mld zł, a w kraju o 16,5% do 2,01 mld zł. Zysk netto zwiększył się o 70% i wyniósł 268,1 mln zł. Wyraźnie zwiększyła się aktywność inwestycyjna firm. W okresie trzech kwartałów nakłady te wyniosły 199,5 mln zł, wobec 109,5 mln zł odnotowanych rok wcześniej, ale w relacji do odpisów amortyzacyjnych stanowiły niespełna 80%.

W okresie styczeń-październik 2015 r. eksport ryb, owoców morza oraz ich przetworów wyniósł 343,5 tys. ton (w wadze produktu) o wartości 5,27 mld zł i był odpowiednio o 11,8 i 2,3% większy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Dynamika wzrostu wielkości eksportu podstawowych grup produktów był zbliżona i wyniosła 3,7% dla przetworów i konserw z ryb, 4,0% dla filetów i mięsa z ryb oraz 4,5% dla ryb wędzonych. Produkty te stanowiły w analizowanym okresie 59,4% wolumenu eksportu ogółem i 91,6% jego wartości. O ponad

60% zwiększył się wywóz ryb świeżych i chłodzonych, głównie pod wpływem dużo większych niż przed rokiem wyładunków ryb w portach zagranicznych przez rybaków bałtyckich (głównie szprotów). W strukturze gatunkowej eksportu dominowały łososie (odpowiednio 63,6 tys. ton o wartości 2,73 mld zł), śledzie (51,8 tys. ton o wartości 0,52 mld zł) oraz dorsze (17,2 tys. ton o wartości 0,35 mld zł). Import sektora rybnego utrzymał się w okresie styczeń-październik 2015 r. na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego i wyniósł 418,5 tys.

ton. Wzrost cen gatunków ryb sprowadzanych ze strefy dolarowej pod wpływem deprecjacji złotego (mintaje, morszczuki, pangii) oraz dorszy spowodował, że wydatki na import zwiększyły się o 2,4% do 5,42 mld zł. Zwiększył się głównie wolumen przywozu ryb świeżych (o 9,3%) oraz przetworów i konserw (o 1,0%). Mniejszy był natomiast import ryb mrożonych (o 7,9%) oraz filetów i mięsa z ryb (o 4,2%). Spośród głównych gatunków ryb najbardziej zwiększył się import tuńczyków (o 22,3% do 9,1 tys. ton) i makrel (o 6,8% do 32,5 tys. ton), natomiast o ok. 4-6% ograniczono przywóz śledzi (64,6 tys. ton), dorszy (40,6 tys. ton) i pstrągów (10,4 tys. ton). Na poziomie roku poprzedniego utrzymał się import dominujących w strukturze łososi (124,2 tys. ton) oraz mintajów (31,2 tys. ton).

Po okresie kilkumiesięcznej stabilizacji cen detalicznych ryb i owoców morza zaczęły one wzrastać, podczas gdy ceny żywności obniżały się. W listopadzie 2015 r. ryby i owoce morza podrożały średnio w porównaniu z miesiącem poprzednim o 0,1% i były o 1,2% wyższe niż w grudniu 2014 r. Wzrosty cen obserwowane są zwłaszcza w asortymencie ryb mrożonych (o 5,1% w relacji listopad br. do grudnia 2014 r.), ryb świeżych i chłodzonych (o 1,8%) oraz mrożonych owoców morza (o 1,8%). Niższe ceny konsumenci płacili natomiast za ryby wędzone i solone (o 0,5%) oraz przetwory i konserwy (o 1,1%).

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Polowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łosoś bałtycki
2011 I-XII	56 490	29 881	11 861	9 725	2 542	110 497	51 258	6 151
2012 I-XII	63 115	27 114	14 884	10 089	5 198	120 361	36 928	5 805
2013 I-XII	80 986	23 589	12 502	11 863	4 951	133 891	29 402	5 277
2014 I-XII	58 575	28 137	11 895	12 640	7 072	118 313	30 921	3 108
2014 X	1 688	4 875	1 341	820	387	9 111	2 810	61
XI	2 996	3 216	1 641	565	193	8 611	3 938	176
XII	2 232	1 188	1 362	505	120	5 407	1 509	1 292
2015 ^{a,b} I	3 656	1 394	1 579	1 090	101	7 820	1 453	235
II	7 958	2 420	1 204	2 183	83	13 848	3 440	490
III	15 588	5 026	1 371	1 875	183	24 043	4 877	452
IV	14 716	2 512	1 422	249	637	19 536	5 788	404
V	9 535	2 501	1 493	272	1 244	15 045	4 387	229
VI	2 186	3 246	1 181	499	1 325	8 437	553	2
VII	386	1 277	180	455	1 269	3 567	1 358	1
VIII	437	2 050	216	548	1 593	4 844	571	1
IX	1 330	4 619	905	762	694	8 310	2 585	37
X	2 954	7 270	1 382	582	254	12 442	1 860	69
XI	2 606	3 851	1 525	422	107	8 511	2 807	236
Wskaźnik zmian (%)								
<u>XI 2015</u> <u>XI 2014</u>	87,0	119,7	92,9	74,7	55,4	98,8	71,3	134,1
<u>I-XI 2015</u> <u>I-XI 2014</u>	108,9	134,2	118,3	73,7	107,7	112,0	100,9	118,7

^a dane nieostateczne, ^b stan bazy na dzień 05.01.2016 r.

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2011 I-XII	8 384	36 228	82 449	182 415	97 385	12 191	11 110	309 476
2012 I-XII	7 607	69 646	85 908	191 346	99 447	12 614	9 596	354 507
2013 I-XII	8 370	93 081	92 340	194 880	97 542	13 388	9 285	388 671
2014 I-XII	9 012	76 394	89 459	199 756	97 134	11 997	10 403	374 621
2014 X	910	7 199	8 281	19 313	9 721	1 039	1 092	35 703
XI	1 648	6 885	9 762	19 968	10 508	971	884	38 230
XII	974	4 821	12 459	18 196	10 350	956	664	36 450
2015 I	1 658	8 641	5 984	17 640	8 555	1 060	835	33 923
II	1 427	8 501	7 175	18 567	9 093	1 288	903	35 670
III	2 365	10 810	9 089	20 884	10 017	1 523	1 184	43 148
IV	1 906	4 527	6 259	16 473	7 221	1 286	862	29 165
V	1 739	3 398	6 457	15 024	6 611	1 204	881	26 618
VI	1 772	3 238	6 088	15 315	6 681	877	1 024	26 413
VII	1 182	2 317	6 491	14 119	6 661	1 026	875	24 109
VIII	1 008	3 040	6 312	14 483	6 533	808	732	24 843
IX	1 251	3 832	7 909	18 103	8 324	1 180	1 297	31 095
X	1 642	4 365	9 320	20 816	10 046	1 288	1 068	36 143
Wskaźnik zmian (%)								
<u>X 2015</u> <u>X 2014</u>	180,4	60,6	112,5	107,8	103,3	124,0	97,8	101,2
<u>I-X 2015</u> <u>I-X 2014</u>	249,6	81,4	105,7	106,1	104,5	114,6	109,1	103,7

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2011 I-XII	351,5	113,9	53,7	38,6	64,5	450,9	185,2	86,3	36,7	113,1
2012 I-XII	364,7	114,9	60,0	45,9	75,1	465,5	176,4	77,5	37,5	140,6
2013 I-XII	407,4	115,7	65,8	52,9	89,4	504,9	188,2	96,0	42,6	139,8
2014 I-XII	380,8	119,1	68,9	53,5	71,8	532,5	187,1	96,2	47,2	161,2
2014 X	34,0	10,5	7,5	5,2	5,3	56,6	21,7	11,4	4,4	15,4
XI	36,2	11,1	6,5	5,4	6,4	57,3	22,8	8,9	4,9	16,0
XII	37,4	10,8	4,6	6,9	8,9	55,1	21,6	9,6	4,7	14,9
2015 ^b I	38,5	10,2	6,4	4,1	12,4	42,6	15,8	9,2	3,7	10,3
II	35,7	10,5	5,8	4,1	8,0	43,1	14,4	9,0	4,3	12,0
III	45,5	11,7	7,1	5,8	9,5	51,7	16,0	8,1	5,1	19,4
IV	39,1	9,7	5,8	4,4	5,9	39,1	11,6	6,7	3,6	14,5
V	36,4	9,3	6,1	4,0	6,1	37,7	10,1	7,0	2,7	15,2
VI	34,0	9,9	6,0	3,7	7,1	36,2	10,7	5,4	3,0	14,2
VII	27,5	9,6	5,7	4,0	3,4	31,6	9,8	4,5	3,0	11,6
VIII	24,5	9,3	4,6	3,6	2,9	35,2	11,4	5,6	3,7	11,4
IX	30,7	10,1	6,5	4,3	3,2	47,6	15,2	8,5	4,4	16,4
X	31,5	10,5	6,1	5,1	2,4	53,7	21,6	7,5	4,5	17,4
Wskaźnik zmian (%)										
$\frac{X\ 2015}{X\ 2014}$	92,7	99,6	81,0	97,9	45,1	94,8	99,7	65,9	101,6	113,0
$\frac{I-X\ 2015}{I-X\ 2014}$	111,8	103,7	104,0	104,5	108,3	99,6	95,8	92,1	101,0	109,3

^a z eksportem burtowym ^b dane wstępne,

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF (Ministerstwo Finansów).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
						mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b		
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2011 I-XII	6,03	6,42	5,49	5,24	5,17	6,13	6,73	11,53	17,86	10,47
2012 I-XII	7,87	7,71	5,82	6,36	5,79	6,66	6,79	12,17	15,89	14,66
2013 I-XII	6,29	6,31	5,37	5,71	5,41	6,42	5,74	11,53	22,10	14,36
2014 I-XII	5,61	5,90	5,01	5,68	5,14	6,70	5,89	11,51	21,12	12,37
2014 X	4,98	6,50	4,18	5,36	4,46	6,89	5,88	11,82	18,90	12,53
XI	6,50	6,37	4,16	4,55	4,63	5,91	5,93	12,18	20,49	11,35
XII	6,90	6,20	4,20	4,38	4,33	6,26	6,38	12,01	22,18	12,72
2015 ^a I	6,12	6,37	4,67	3,80	4,29	8,41	6,49	13,14	21,60	12,24
II	6,65	6,47	4,55	4,99	4,82	8,03	6,73	13,99	20,63	13,55
III	6,58	6,19	4,32	4,69	5,12	7,91	6,48	14,02	20,39	12,27
IV	6,24	6,21	4,18	4,88	5,09	8,90	8,13	14,33	19,10	12,55
V	5,52	5,32	4,37	4,48	4,98	9,20	8,58	14,91	18,82	12,74
VI	5,94	6,00	4,08	4,67	5,07	8,75	7,47	13,56	19,33	12,34
VII	5,45	6,12	4,18	4,78	5,36	8,80	9,04	13,49	19,24	11,72
VIII	6,39	5,79	4,31	4,82	5,33	8,34	7,16	13,91	22,95	10,79
IX	6,18	5,76	4,87	4,98	4,68	8,04	6,56	13,89	18,84	11,47
X	6,25	6,04	4,76	5,58	4,57	7,47	6,77	13,64	19,01	11,86
Wskaźnik zmian (%)										
$\frac{X\ 2015}{X\ 2014}$	125,4	92,9	113,8	104,1	102,4	108,4	115,1	115,4	100,6	94,7
$\frac{I-X\ 2015}{I-X\ 2014}$	114,1	108,8	81,9	80,2	89,9	119,7	120,8	121,9	94,4	95,7

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie MF.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03024390 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2011 I-XII	7,25	21,82	18,97	18,71	49,39	43,02	36,71	2,50	0,85
2012 I-XII	13,25	22,56	19,76	19,42	42,27	44,64	47,68	3,35	0,97
2013 I-XII	11,07	19,89	20,61	18,20	49,90	45,44	50,36	3,21	1,17
2014 I-XII	9,45	20,43	19,02	17,74	54,88	50,67	53,35	2,54	1,43
2014 IX	9,13	18,83	15,79	20,60	54,31	51,98	57,98	2,34	1,34
X	9,10	20,09	18,15	18,81	54,85	51,55	55,15	2,57	1,57
XI	8,92	20,84	19,22	19,17	56,66	53,95	56,06	2,64	1,11
XII	9,22	22,84	18,75	20,62	56,68	53,44	53,28	2,62	1,06
2015 ^a I	8,81	24,03	21,38	21,46	53,78	51,49	53,08	3,05	1,79
II	8,33	27,03	20,14	22,86	52,03	51,06	50,92	2,75	1,78
III	8,64	25,80	19,11	22,73	51,94	50,52	51,68	-	1,38
IV	8,89	24,44	19,26	20,93	49,98	48,86	54,18	2,74	1,38
V	8,86	25,41	18,96	21,56	50,47	47,10	54,61	2,58	1,58
VI	9,74	23,61	19,12	21,05	51,67	52,13	60,07	2,74	1,45
VII	8,93	25,52	22,91	22,03	50,86	51,27	60,65	2,63	1,45
VIII	9,28	26,98	23,39	24,15	50,73	54,16	63,02	2,71	1,53
IX	13,33	25,32	20,66	23,69	51,28	54,43	55,08	2,73	1,75
X	12,93	26,11	24,82	22,72	52,49	49,57	64,13	2,74	b.d.
Wskaźnik zmian (%)									
<u>X 2015</u> <u>X 2014</u>	142,1	129,9	136,8	120,8	95,7	96,2	116,3	106,6	x
<u>I-X 2015</u> <u>I-X 2014</u>	100,0	125,6	109,8	129,4	94,9	101,9	105,8	108,4	100,0

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morskiczka		Filety z mintaja		Śledź solony, odglowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2011 I-XII	11,46	-	12,31	59%	12,39	65%	8,60	-	7,56	75%	9,18	75%
2012 I-XII	11,41	-	12,31	56%	13,95	65%	9,26	-	9,20	73%	12,73	79%
2013 I-XII	10,84	-	12,62	57%	14,13	65%	8,77	-	9,67	75%	12,02	75%
2014 I-XII	10,43	-	12,82	58%	14,35	66%	10,13	-	9,73	76%	10,49	69%
2014 X	10,83	-	12,98	58%	14,16	65%	10,31	-	9,62	76%	10,22	67%
XI	9,29	-	12,78	58%	14,16	65%	10,44	-	9,81	78%	10,39	69%
XII	9,30	-	13,08	59%	14,16	65%	10,53	-	9,65	77%	10,83	72%
2015 I	10,03	-	13,66	61%	14,10	64%	10,67	-	9,80	78%	10,43	69%
II	10,63	-	13,69	61%	14,88	68%	11,05	-	9,95	80%	10,47	70%
III	10,67	-	13,77	61%	14,56	66%	11,13	-	9,86	80%	10,37	70%
IV	10,88	-	14,03	62%	14,94	67%	11,63	-	10,04	81%	10,46	70%
V	10,84	-	13,61	61%	14,76	66%	11,51	-	10,08	82%	10,40	70%
VI	11,04	-	13,75	62%	14,70	65%	11,59	-	10,06	82%	10,42	69%
VII	11,09	-	13,72	62%	15,27	68%	12,16	-	10,10	82%	10,55	70%
VIII	11,09	-	13,66	62%	14,75	65%	12,06	-	9,94	81%	10,44	69%
IX	11,06	-	13,15	59%	14,91	65%	12,06	-	10,04	82%	10,42	69%
X	11,09	-	13,27	59%	14,82	64%	12,14	-	9,97	81%	10,50	70%
XI	9,98	-	13,02	58%	15,08	65%	12,33	-	10,10	82%	10,52	70%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>XI 2015</u> <u>XI 2014</u>	107,4	x	101,9	x	106,5	x	118,1	x	103,0	x	101,3	x
<u>I-XI 2015</u> <u>I-XI 2014</u>	102,2	x	106,1	x	103,0	x	115,5	x	102,6	x	99,9	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

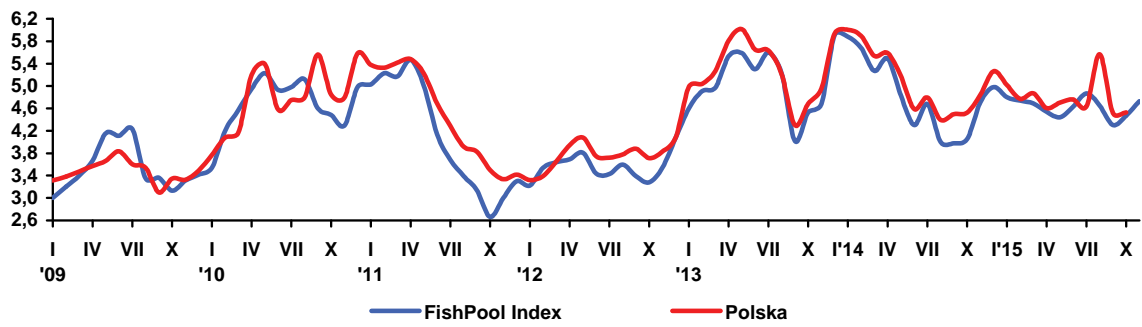
Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Platy śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makreła	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2011I-XII	18,93	12,97	23,70	74,89	30,38	16,07	17,52	22,61	26,88	12,31	14,52
2012I-XII	21,42	13,67	26,76	75,30	32,10	17,62	20,10	25,06	29,82	16,02	15,15
2013I-XII	21,83	13,20	26,65	75,66	31,94	16,54	20,95	27,50	33,41	16,05	14,60
2014I-XII	21,76	12,58	26,97	77,54	31,88	16,72	20,77	27,87	34,06	15,24	14,11
2014 X	21,76	12,49	27,57	76,60	31,71	16,66	20,90	27,75	33,94	15,16	14,43
XI	21,75	12,57	27,79	76,40	31,80	16,48	20,57	27,94	33,88	15,08	14,54
XII	21,76	12,54	28,17	76,60	31,79	16,24	20,27	27,81	33,82	14,99	12,87
2015 I	21,96	b.d.	28,76	78,00	31,91	16,22	20,60	27,87	33,71	15,02	13,55
II	21,79	b.d.	29,38	77,20	32,15	16,07	20,72	27,94	33,82	15,02	13,99
III	22,08	b.d.	29,98	76,30	32,26	15,84	20,45	28,00	33,88	14,89	14,26
IV	22,26	b.d.	30,26	76,90	32,35	15,99	20,27	28,06	33,82	14,94	14,24
V	22,41	b.d.	30,47	76,10	32,36	15,97	20,15	28,00	33,82	14,91	-
VI	22,63	b.d.	30,69	75,50	32,42	15,85	20,25	28,00	33,65	15,03	-
VII	22,60	b.d.	30,80	75,90	32,45	15,81	20,20	27,75	33,41	15,04	-
VIII	22,80	b.d.	30,67	75,40	32,46	15,82	20,07	27,87	33,29	15,04	-
IX	22,81	b.d.	31,12	75,40	32,33	15,82	19,70	28,06	33,23	15,07	-
X	23,04	b.d.	31,14	76,10	32,72	15,81	19,72	27,81	33,23	15,07	14,94
XI	23,16	b.d.	31,35	76,10	32,63	15,74	19,62	27,75	33,23	15,01	14,98
Wskaźnik zmian (%)											
<u>XI 2015</u> <u>XI 2014</u>	106,5	x	112,8	99,6	102,6	95,5	95,4	99,3	98,1	99,5	103,0
<u>I-XI 2015</u> <u>I-XI 2014</u>	103,4	x	113,2	98,2	101,5	94,8	96,8	100,1	98,4	98,3	100,0

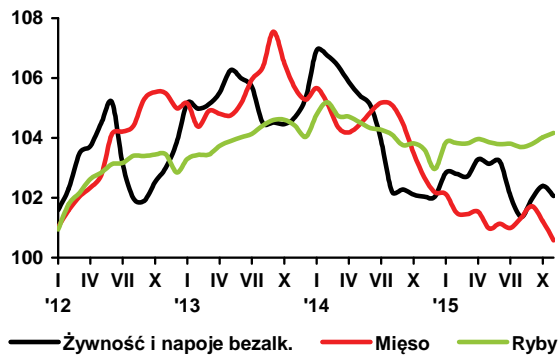
Źródło: Dane GUS.

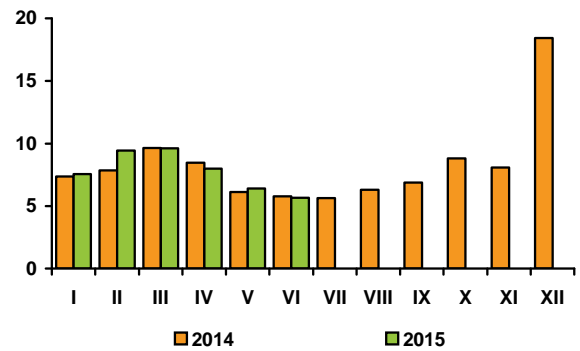
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

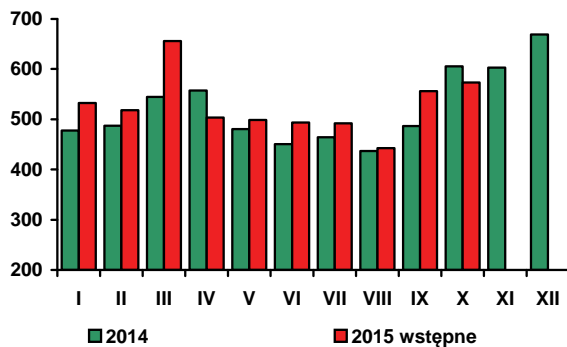
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2011=100)

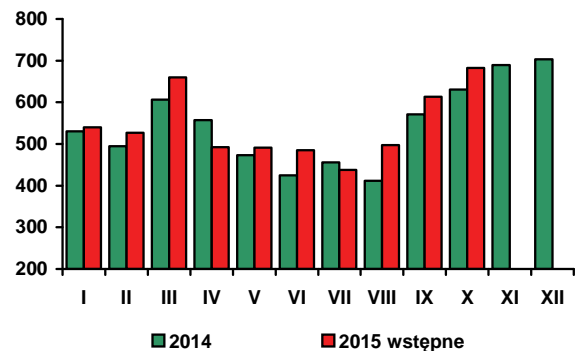
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1 – FishPool i MF, rys. 2-3 – dane GUS, rys. 4-5 - dane MF.

W listopadzie 2015 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny żywności i napojów bezalkoholowych obniżyły się o 0,4%, wobec wzrostu o 0,4% w październiku. Żywność potaniała o 0,4%, a napoje bezalkoholowe o 0,1%, przy spadku łącznych cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,1%. Najbardziej, bo o 2,7% spadły ceny owoców, w tym cytrusowych o 14,2%, jabłek o 3,7%, a bananów o 3,5%. Ceny margaryn zmalały o 1,2%, a mięsa, podrobów i przetworów mięsnych o 0,6%, w tym mięsa drobiowego o 2,3%, a wieprzowego o 0,9%, przy wzroście cen wołowiny o 0,3%. O spadku cen pieczywa i produktów zbożowych zadecydowała obniżka cen mąki (o 0,8%) i pieczywa (o 0,4%), przy wzroście cen ryżu (o 0,5%). Tańsze niż w październiku były: mleko świeże (o 1,0%), jogurty oraz napoje i desery mleczne (o 0,6%), a droższe – twarogi (o 0,5%) oraz sery dojrzewające i topione (o 0,2%). Wzrosły ceny warzyw (o 0,7%), w tym ziemniaków o 1,8%. Więcej niż w poprzednim miesiącu należało zapłacić za czekoladę (o 0,7%), dżemy, marmolady i miód (o 0,6%) oraz wyroby cukiernicze (o 0,3%), przy nieznacznym spadku cen cukru (o 0,1%). Ceny masła podniosły się o 0,5%, tłuszczów wieprzowych o 0,2%, a ryb, jaj i olejów roślinnych po 0,1%.

W listopadzie 2015 r. ceny żywności i napojów bezalkoholowych były przeciętnie o 0,1% wyższe niż w listopadzie 2014 r., przy spadku cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,6%. Zadecydowała o tym znacząca wyższość cen cukru (o 15,2%), owoców (o 9,1%) i warzyw (o 9,0). Jabłka podrożały w skali roku o 38,1%, a owoce cytrusowe o 7,6%, przy spadku cen bananów (o 10,6%). Wydatnie wzrosły ceny ziemniaków (o 43,6%) oraz warzyw świeżych (o 7,3%), z wyjątkiem pomidorów i ogórków. Ceny marchwi zwiększyły się o 70,0%, kapusty o 46,6%, buraków o 40,7% i cebuli o 26,1%. Ryby mrożone były droższe niż przed rokiem o 5,3%, czekolada o 3,3%, wyroby cukiernicze o 1,1%, a dżemy, marmolady i miód o 0,3%. Potaniały natomiast: tłuszcze jadalne (o 6,3%, w tym masło o 10,3%, margaryny o 4,8%, a oleje roślinne o 2,0%) i artykuły mleczarskie (o 3,4%, w tym sery dojrzewające i topione o 5,9%, mleko spożywcze o 4,1%, twarogi o 2,0%, a jogurty o 1,7%). Ceny artykułów mięsnych obniżyły się w skali roku średnio o 2,1%, w tym mięsa wieprzowego o 4,1%, drobiowego o 0,8%, a wołowego o 0,7%. Ceny jaj spadły o 1,3%, pieczywa o 0,8%, a mąki o 0,7%.

W okresie styczeń – listopad 2015 r. średni poziom cen żywności i napojów bezalkoholowych był o 1,8% niższy, w tym żywności o 1,9% niższy niż w okresie styczeń – listopad 2014 r., przy spadku cen towarów i usług konsumpcyjnych o 1,0%. Bardziej niż żywność, bo o 9,1% potaniały towary i usługi związane z transportem, w tym paliwa do prywatnych środków transportu o 13,78% oraz odzież i obuwie (o 4,8%). Nieznacznie obniżyły się ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego (o 0,3%) oraz „innych towarów i usług” (o 0,2%). Ceny pozostałych grup towarów i usług konsumpcyjnych wykazywały tendencję wzrostową. Najbardziej wzrósł przeciętny poziom cen towarów i usług związanych z łącznością (o 2,0%) i zdrowiem (o 1,8%), a najmniej – towarów i usług związanych z mieszkaniem (o 0,5%, w tym nośników energii o 0,1%). Wzrost cen napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą, edukacją oraz usług w zakresie restauracji i hoteli zawierał się w granicach od 0,9% do 1,3%.

Utrzymująca się deflacja, pozytywne tendencje na rynku pracy i poprawa sytuacji dochodowej ludności sprzyjały wzrostowi konsumpcji. W listopadzie 2015 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) było o 1,2% wyższe niż przed rokiem, a stopa rejestrowanego bezrobocia wyniosła 9,6% i była o 1,8 pkt. proc. niższa niż w listopadzie 2014 r. W listopadzie ub. roku siła nabywczą przeciętneho miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw była o 4,7% wyższa, a przeciętnej miesięcznej emerytury i renty

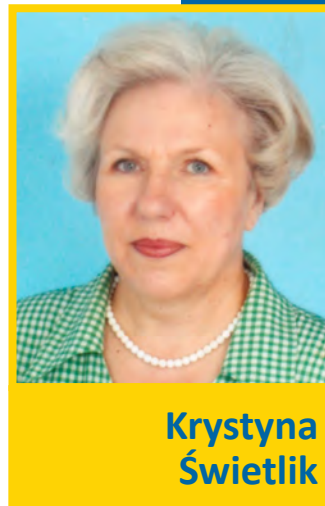
w systemie pracowniczym o 3,4% wyższa niż przed rokiem.

Z danych GUS wynika, że w listopadzie ub. roku umocniło się tempo sprzedaży detalicznej. W porównaniu z listopadem 2014 r. sprzedaż detaliczna ogółem w cenach stałych wzrosła o 5,7%, wobec wzrostu o 1,4% w analogicznym okresie przed rokiem. Jednocześnie sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób zmniejszyła się o 3,3%, wobec wzrostu o 4,7% przed rokiem. Spadek ten spowodowany był w znacznym stopniu zmianami organizacyjnymi przedsiębiorstw, z powodu której dokładne oszacowanie rozmiarów sprzedaży żywności jest niemożliwe. W pierwszych dziesięciu miesiącach 2015 r. tempo wzrostu sprzedaży detalicznej żywności, napojów i wyrobów tytoniowych było wyższe niż sprzedaży ogółem i można przypuszczać, że tendencja ta utrzymała się w ostatnich miesiącach minionego roku. **W okresie styczeń-listopad 2015 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2014 r., sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych w cenach stałych zwiększyła się o 4,6%, podczas gdy sprzedaż ogółem o 3,4%.**

Według metodologii Eurostat-u, w listopadzie 2015 r. w UE-28 łączne ceny towarów i usług konsumpcyjnych były o 0,1% wyższe, a w strefie euro o 0,2% wyższe niż przed rokiem. W 13 krajach unijnych inflacja wzrosła, w dwóch była stabilna, a w pozostałych spadła, w tym w Polsce o 0,5%. **Ceny żywności i napojów bezalkoholowych w UE-28 wzrosły przeciętnie o 0,5%, a w strefie euro – o 1,3%.** Najwyższy ich wzrost odnotowano w Grecji (o 3,0%), Szwecji (o 2,5%), Belgii (o 2,4%) i na Malcie (o 2,1%), a najniższy – na Litwie (o 0,1%) oraz w Portugalii i Chorwacji (po 0,4%). W Polsce i w Estonii ceny żywności i napojów bezalkoholowych były stabilne, a w pozostałych krajach uległy redukcji, najgłębszej w Rumunii (o 5,6%), Finlandii (o 1,4%), Irlandii i w Czechach (po 1,3%).

Według FAO, w listopadzie 2015 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, światowe ceny żywności obniżyły się o 1,6%. Spadek ten był następstwem umocnienia się kursu dolara amerykańskiego oraz wysokiej podaży surowców. Potaniały wszystkie podstawowe grupy produktów spożywczych, z wyjątkiem cukru. Najbardziej, bo o 3,1% obniżyły się ceny olejów roślinnych, głównie na skutek niższych cen oleju palmowego i sojowego oraz spadków cen nośników energii. Do spadku cen artykułów mleczarskich (o 2,9%) przyczynił się ograniczony popyt w skali światowej i wysoki poziom zapasów tych produktów. Zmalały ceny mleka w proszku i masła, przy stabilizacji cen serów. Światowe ceny zbóż spadły o 2,3%. Najbardziej potaniało ziarno paszowe z uwagi na dobre zbiory w 2015 r. oraz optymistyczne prognozy zbiorów kukurydzy w USA, będących największym producentem i eksporterem tego gatunku zboża. Ceny pszenicy obniżyły się pod wpływem wysokiej światowej podaży i słabo rosnącego popytu. Spadek cen mięsa (o 1,6%) był efektem nadpodaży wieprzowiny w UE prowadzącej do spadku cen wewnętrznych i eksportowych. Mniejsze zapotrzebowanie ze strony USA na wołowinę przyczyniło się do obniżek cen tego mięsa. Do wzrostu cen cukru (o 4,6%) doprowadziły: przewidywany spadek produkcji cukru w sezonie 2015/2016 oraz anomalie pogodowe („El Nino”, nadmierne opady w Brazylii, susza w Indiach, Tajlandii, na Filipinach, w RPA i Wietnamie).

W listopadzie 2015 r. przeciętny poziom światowych cen żywności był o 18,1% niższy niż rok wcześniej. Tańsze były wszystkie grupy artykułów żywnościowych. Ceny mięsa obniżyły się o 23,2%, zbóż o 16,1%, a olejów roślinnych o 16,2%. Ceny artykułów mleczarskich spadły o 15,2%, a cukru o 10,1%.

**Krystyna
Świątkiewicz**

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w listopadzie 2015 r.

Wyszczególnienie	XI 2015			I - XI 2015
	X 2015=100	XI 2014=100	XII 2014 = 100	I - XI 2014 = 100
OGÓŁEM	99,9	99,4	99,6	99,0
Żywność i napoje bezalkoholowe	99,7	100,1	100,0	98,2
w tym żywność	99,6	100,2	100,1	98,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,0	100,9	100,9	101,2
Odzież i obuwie	99,7	95,4	96,5	95,2
Mieszkanie	100,1	100,3	100,3	100,5
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,1	100,4	100,4	100,7
w tym nośniki energii	100,0	99,3	99,4	100,1
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,0	99,7	99,6	99,7
Zdrowie	99,9	102,6	102,6	101,8
Transport	100,3	91,8	93,9	90,9
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	101,0	87,2	91,6	86,3
Łączność	99,9	100,9	100,9	102,0
Rekreacja i kultura	99,7	99,4	99,4	100,9
Edukacja	100,0	100,9	100,9	101,1
Restauracje i hotele	100,1	101,2	101,2	101,3
Inne towary i usługi	99,9	100,1	100,0	99,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w listopadzie 2015 r.

Wyszczególnienie	XI 2015			I-XI 2015
	X 2015 = 100	XI 2014=100	XII 2014=100	I-XI 2014=100
Żywność (bez napojów bezalkoholowych)	99,6	100,2	100,1	98,1
Pieczywo i produkty zbożowe	99,7	99,5	99,7	99,6
Pieczywo	99,6	99,2	99,3	99,7
Ryż	100,5	100,3	100,1	97,8
Makarony	100,0	100,4	100,5	99,3
Mięso i przetwory	99,4	97,9	98,4	97,0
Mięso wieprzowe	99,1	95,9	96,9	93,9
Mięso wołowe	100,3	99,3	99,3	98,9
Drób	98,7	99,2	99,5	95,9
Przetwory mięsne i wędliny	99,6	98,4	98,8	98,5
Ryby i owoce morza	100,1	100,5	101,2	99,5
Mleko, sery i jaja	99,8	96,9	97,0	97,1
Artykuły mleczarskie	99,8	96,6	96,8	97,0
Mleko	99,0	95,9	95,9	96,3
Twarogi	100,5	98,0	98,3	98,1
Sery dojrzewające i topione	100,2	94,1	94,4	93,9
Jaja	100,1	98,7	98,0	98,1
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,9	93,7	95,1	93,5
Masło	100,5	89,7	90,8	89,8
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	100,2	93,7	94,8	91,3
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	98,8	95,2	97,3	96,2
Oleje roślinne	100,1	98,0	99,1	96,6
Owoce	97,3	109,1	108,5	101,1
Jabłka	96,3	138,1	138,7	103,1
Owoce cytrusowe	85,8	107,6	121,4	102,9
Banany	96,5	89,4	92,7	98,6
Warzywa	100,7	109,1	104,7	98,7
Ziemniaki	101,8	143,6	145,3	81,8
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	100,3	103,6	104,2	98,7
Cukier	99,9	115,2	117,7	89,0
Napoje bezalkoholowe	99,9	99,3	99,7	99,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2012	101,6	100,7	101,2	100,2	100,8	100,7	98,0	98,9	99,9	100,6	100,5	100,8
	2013	101,3	98,8	100,1	100,4	100,7	99,7	99,7	98,8	100,0	99,9	100,2	100,7
	2014	101,5	99,8	99,7	99,5	99,6	99,7	98,9	98,4	100,1	99,8	99,9	100,0
	2015	100,7	100,0	99,9	100,6	99,8	100,1	98,9	99,3	100,6	100,4	99,7	
Pieczywo i produkty zbożowe	2012	100,4	100,1	100,2	100,3	100,2	100,1	100,0	100,2	100,0	100,1	100,1	100,0
	2013	100,4	100,2	99,9	100,1	100,0	99,9	100,2	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0
	2014	100,2	99,9	99,9	99,9	100,2	99,8	100,0	100,0	99,9	100,1	99,9	99,8
	2015	100,2	99,8	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	99,7	
Mięso	2012	101,0	100,6	100,4	100,3	100,4	101,3	100,1	100,2	100,9	100,2	100,0	99,5
	2013	100,2	99,3	100,5	99,9	99,9	100,4	100,7	100,4	101,1	99,0	99,2	99,6
	2014	100,4	99,5	99,2	99,8	100,3	100,4	100,3	99,9	99,4	99,0	99,2	99,5
	2015	99,9	99,4	99,9	100,1	99,4	100,2	99,9	100,3	100,4	99,5	99,4	
Ryby i owoce morza	2012	100,0	100,8	100,4	100,9	100,2	100,3	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	99,4
	2013	100,4	100,1	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,2	100,0	99,8	99,7
	2014	100,7	100,4	99,6	100,0	99,8	99,8	99,9	99,8	99,7	100,1	99,8	99,4
	2015	100,9	99,9	100,0	100,1	99,9	99,9	100,0	99,9	100,1	100,2	100,1	
Mleko, sery, jaja	2012	100,8	100,6	103,8	101,7	98,9	99,0	99,6	99,6	100,0	100,3	100,3	100,3
	2013	100,4	100,1	99,6	99,7	99,7	99,7	100,2	100,1	101,0	100,8	100,5	100,5
	2014	101,0	100,4	100,0	99,7	100,0	99,7	99,5	99,7	99,9	99,8	99,7	99,9
	2015	100,2	99,5	99,9	99,7	99,3	99,6	99,7	99,4	100,0	99,8	99,8	
Tłuszcze	2012	100,7	100,0	100,5	99,0	99,2	99,2	100,0	99,4	100,1	101,2	100,4	100,3
	2013	100,9	99,8	99,4	99,9	100,4	100,6	100,4	100,8	100,7	100,4	100,1	99,5
	2014	100,6	100,1	99,5	98,8	100,6	99,1	100,0	99,3	99,5	99,7	99,1	98,5
	2015	100,2	99,8	99,1	99,7	99,4	98,1	99,1	99,4	99,6	99,8	99,9	
Owoce	2012	107,5	101,8	99,2	102,3	103,4	107,5	98,0	91,6	95,9	100,0	97,8	101,0
	2013	105,7	99,8	98,3	102,9	106,5	105,0	98,4	95,0	93,5	95,0	99,5	100,3
	2014	107,3	101,0	103,1	100,7	102,0	97,1	96,0	94,2	99,9	97,8	97,6	100,2
	2015	103,1	100,4	101,5	105,8	107,2	100,4	98,2	96,8	98,4	99,7	97,3	
Warzywa	2012	106,8	103,0	104,0	97,0	106,2	100,2	80,7	91,0	97,9	105,6	106,8	111,9
	2013	107,3	100,0	102,5	102,4	104,5	94,7	95,9	89,7	99,1	103,9	104,5	108,9
	2014	106,9	99,3	98,2	98,3	93,3	99,4	90,6	86,6	103,7	102,8	105,1	103,9
	2015	105,4	102,3	99,2	102,2	97,2	101,7	90,7	94,1	106,6	105,7	100,7	
Cukier i wyroby cukiernicze	2012	100,4	100,5	100,3	100,5	100,1	100,2	100,2	100,1	100,3	100,0	99,8	99,5
	2013	100,3	99,4	99,7	100,0	99,7	99,7	99,3	99,4	99,8	99,6	99,8	98,7
	2014	100,2	99,0	99,3	97,8	100,0	99,4	99,5	99,4	99,9	99,9	99,5	99,5
	2015	100,1	100,2	100,0	100,5	99,9	100,0	100,8	101,1	100,5	100,8	100,3	
Cukier	2012	99,8	100,6	100,1	100,5	99,8	100,0	100,0	99,9	100,4	99,9	99,6	99,3
	2013	99,9	98,7	99,2	99,4	99,3	98,7	96,3	97,2	98,9	98,8	98,0	96,7
	2014	98,0	96,2	96,5	92,2	97,9	96,3	96,8	96,5	97,6	98,5	96,8	97,8
	2015	98,7	101,1	102,3	101,2	100,2	98,8	104,1	104,5	104,2	101,6	99,9	
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2012	100,7	100,4	100,5	100,6	100,2	100,2	99,5	99,7	100,1	100,4	100,1	100,1
	2013	100,1	100,0	100,2	100,4	99,9	100,0	100,3	99,7	100,1	100,2	99,8	100,1
	2014	100,1	100,1	100,1	100,0	99,9	100,0	99,8	99,6	100,0	100,0	99,8	99,7
	2015	99,8	99,9	100,2	100,4	100,0	100,0	99,9	99,6	99,7	100,1	99,9	
III. Średnia płaca ^a	2012	91,3	97,3	105,7	98,7	97,3	103,8	98,5	99,6	98,8	102,1	101,7	108,8
	2013	89,5	100,8	103,3	99,9	96,6	102,9	100,6	98,2	100,3	101,7	101,7	108,3
	2014	90,1	101,3	104,2	99,0	97,5	101,7	100,6	98,2	100,2	102,1	100,6	109,4
	2015	90,0	101,0	105,8	97,8	97,1	100,9	101,4	98,3	100,9	101,3	101,3	

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2012	104,5	104,5	103,7	103,2	102,7	105,4	105,0	105,3	105,3	104,7	103,9	103,9
	2013	103,5	102,5	101,5	101,7	101,6	100,7	102,5	102,5	102,6	101,9	101,7	101,5
	2014	101,6	101,6	101,2	100,3	99,2	99,1	98,3	97,9	100,0	97,8	97,5	96,8
	2015	96,1	98,4	96,5	97,5	97,8	98,3	98,3	99,3	99,8	100,4	100,1	
Pieczywo i produkty zbożowe	2012	105,6	104,5	102,8	102,6	102,4	102,4	102,4	102,4	102,3	101,9	101,9	101,9
	2013	101,9	101,9	101,6	101,4	101,2	100,9	101,1	100,7	100,7	100,6	100,5	100,4
	2014	100,3	100,3	100,2	100,0	100,2	100,1	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	99,7
	2015	99,6	99,4	99,5	99,7	99,5	99,6	99,7	99,6	99,7	99,7	99,5	
Mięso	2012	110,3	111,1	109,1	108,3	107,8	109,8	109,5	108,4	108,4	107,2	106,4	105,0
	2013	104,1	102,7	102,8	102,4	101,9	100,9	101,6	101,8	102,1	100,9	100,1	100,3
	2014	100,5	100,8	99,5	99,4	99,8	99,7	99,3	98,9	97,2	97,2	97,2	97,1
	2015	96,7	96,5	97,2	97,5	96,7	96,5	96,0	96,4	97,4	97,8	97,9	
Ryby i owoce morza	2012	110,9	110,9	110,6	110,1	109,5	109,3	108,9	109,0	108,6	107,1	105,3	102,8
	2013	102,2	101,5	101,2	101,0	101,0	100,8	100,9	100,9	101,1	101,1	100,9	101,2
	2014	101,1	101,4	100,9	100,6	100,2	100,0	99,9	99,5	99,0	99,0	99,0	99,0
	2015	99,1	98,7	99,1	99,3	99,4	99,5	99,6	99,6	100,0	100,2	100,5	
Mleko, sery, jaja	2012	105,3	105,8	109,1	110,6	109,1	104,8	107,2	106,3	106,0	105,7	105,5	104,9
	2013	104,4	103,8	99,7	97,8	98,5	99,2	99,7	100,2	101,2	101,8	102,0	102,2
	2014	102,8	103,2	103,6	103,6	103,9	103,9	103,3	102,8	101,6	100,5	99,7	99,1
	2015	98,3	97,4	97,4	97,5	96,8	96,8	96,9	96,7	96,7	96,7	96,9	
Tłuszcze	2012	109,8	109,4	108,2	106,4	104,6	102,9	102,0	100,4	100,2	100,8	100,4	100,0
	2013	100,3	100,1	99,0	99,9	101,0	102,4	102,9	104,3	104,9	104,1	103,8	103,0
	2014	102,8	103,1	103,1	102,0	102,1	100,6	100,2	98,6	97,4	96,6	95,7	94,8
	2015	94,4	94,1	93,7	94,5	93,4	93,5	92,6	92,7	92,8	93,0	93,7	
Owoce	2012	97,2	97,3	96,6	99,4	97,3	103,4	103,4	106,3	107,8	106,7	103,8	105,0
	2013	102,7	101,8	101,0	101,4	104,5	102,1	102,3	106,5	104,3	99,2	100,8	99,7
	2014	99,7	100,1	105,6	103,4	99,2	92,2	90,6	89,8	95,8	98,7	96,8	96,5
	2015	92,4	91,7	90,3	94,8	99,7	103,4	106,3	109,7	108,4	110,0	109,1	
Warzywa	2012	83,6	85,7	88,1	83,1	84,4	99,8	97,5	103,4	102,8	104,0	101,0	107,2
	2013	107,8	104,6	103,0	108,8	106,9	101,2	120,3	118,3	119,6	117,8	115,3	112,3
	2014	111,3	110,6	106,3	102,3	91,4	95,6	90,1	87,2	91,6	90,4	91,0	86,8
	2015	86,1	88,8	89,7	93,3	97,6	100,0	99,6	108,3	111,1	114,1	109,0	
Cukier i wyroby cukiernicze	2012	110,6	108,5	98,7	97,8	99,9	102,3	103,4	103,6	104,2	103,4	102,8	102,0
	2013	101,9	100,9	100,2	99,7	99,2	98,8	97,8	97,1	96,6	96,5	96,2	95,4
	2014	95,5	95,1	94,8	92,7	92,9	92,6	92,7	92,8	92,9	93,2	92,9	93,5
	2015	93,5	94,7	95,3	97,9	97,8	98,4	99,7	101,3	101,8	102,8	103,6	
Cukier	2012	128,4	117,8	84,6	81,2	87,3	94,6	98,8	100,7	103,1	102,4	101,0	99,9
	2013	100,0	98,1	97,2	96,1	95,7	94,4	90,9	88,4	87,1	86,1	84,6	82,4
	2014	80,9	78,7	76,7	71,1	70,1	68,4	68,8	68,3	67,4	67,2	66,4	67,2
	2015	67,7	71,2	75,4	82,8	84,7	86,9	93,5	101,3	108,2	111,6	115,2	
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2012	104,1	104,3	103,9	104,0	103,6	104,3	104,0	103,8	103,8	103,4	102,8	102,4
	2013	101,7	101,3	101,0	100,8	100,5	100,2	101,1	101,1	101,0	100,8	100,6	100,7
	2014	100,5	100,7	100,7	100,3	100,2	100,3	99,8	99,7	99,7	99,4	99,4	99,0
	2015	98,6	98,4	98,5	98,9	99,1	99,2	99,3	99,4	99,2	99,3	99,4	
III. Średnia płaca ^a	2012	108,1	104,3	103,8	103,4	103,8	104,3	102,4	102,7	101,6	102,8	102,7	102,4
	2013	100,4	104,0	101,6	103,0	102,3	101,4	103,5	102,0	103,6	103,1	103,1	102,7
	2014	103,4	104,0	104,8	103,8	104,8	103,5	103,5	103,5	103,4	103,8	102,7	103,7
	2015	103,6	103,2	104,9	103,7	103,2	102,5	103,3	103,4	104,1	103,3	104,0	

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

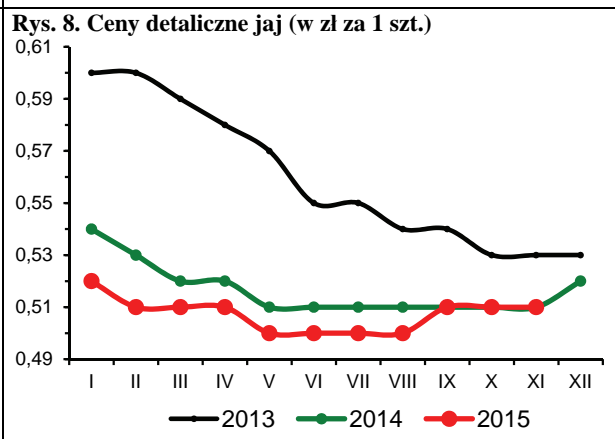
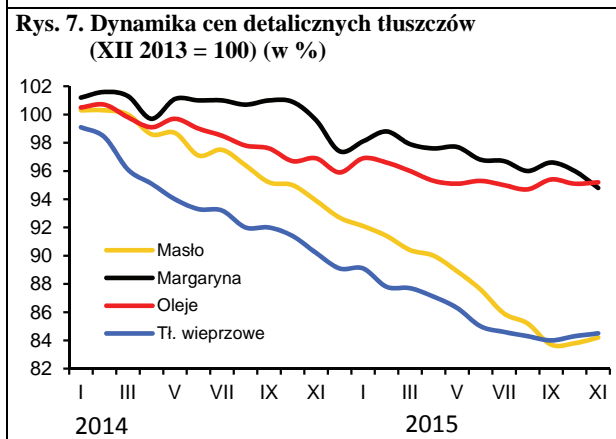
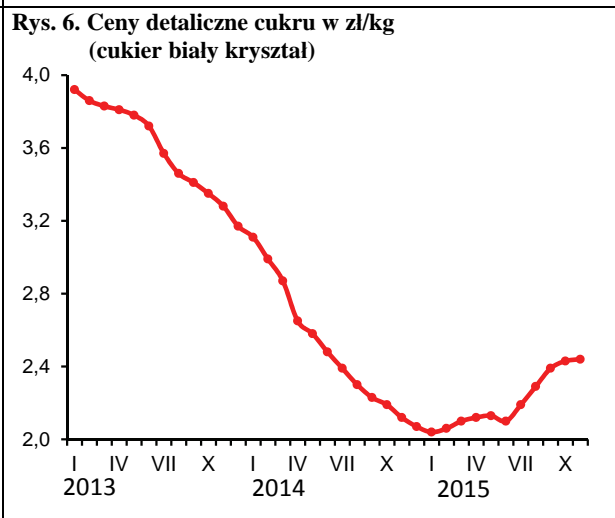
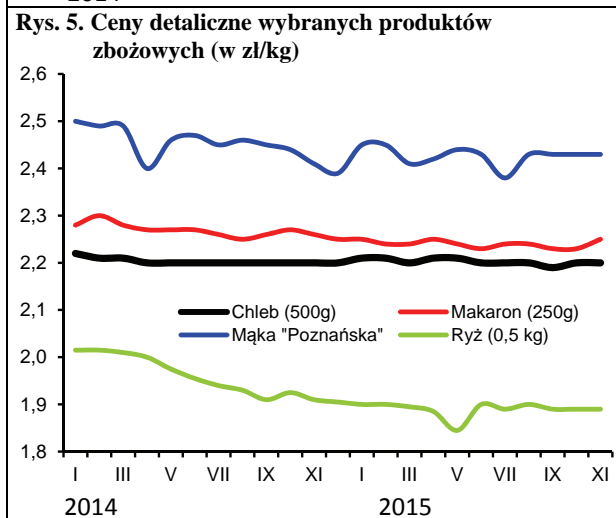
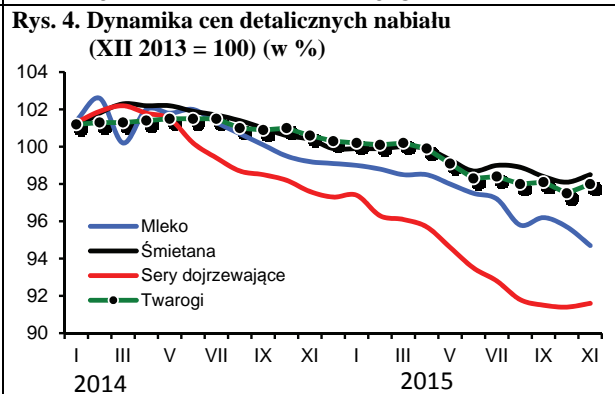
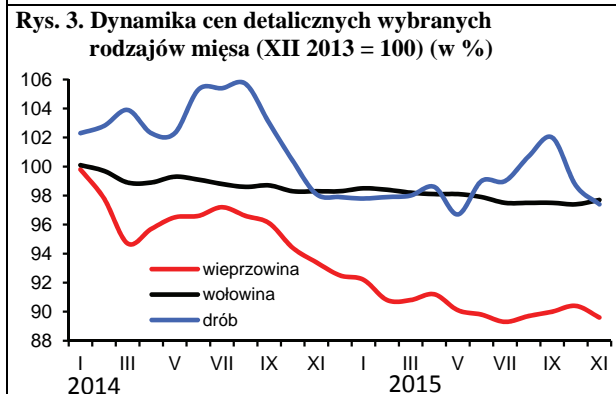
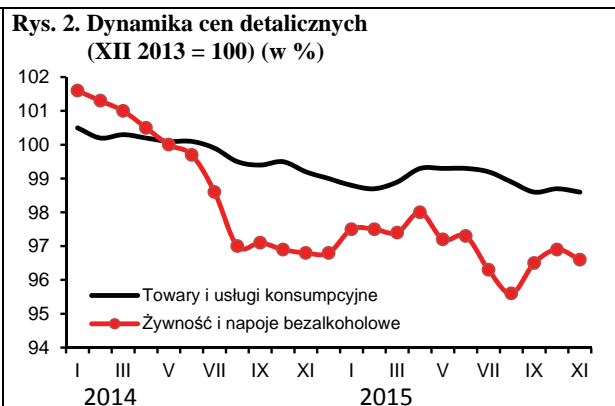
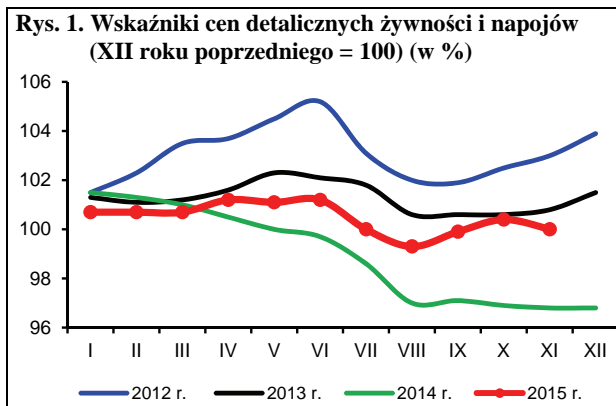
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2014 r. b – 2015 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	4,03	4,03	4,02	4,00	3,95	3,91	3,86	3,86	3,82	3,85	3,82	3,81
	b	3,80	3,80	3,79	3,77	3,79	3,80	3,78	3,80	3,79	3,78	3,79	
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,22	2,21	2,21	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20
	b	2,21	2,21	2,20	2,21	2,21	2,20	2,20	2,20	2,19	2,20	2,20	
Makaron – 250 g	a	2,28	2,30	2,28	2,27	2,27	2,27	2,26	2,25	2,26	2,27	2,26	2,25
	b	2,25	2,24	2,24	2,24	2,24	2,23	2,24	2,24	2,23	2,23	2,23	
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,50	2,49	2,49	2,40	2,46	2,47	2,45	2,46	2,45	2,44	2,41	2,39
	b	2,45	2,45	2,41	2,42	2,44	2,43	2,38	2,43	2,43	2,43	2,43	
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	26,37	26,31	26,22	26,26	26,32	26,18	26,24	26,22	26,19	26,10	26,09	25,89
	b	25,94	25,87	25,90	25,94	25,90	25,80	25,93	25,96	26,01	26,02	26,12	
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	33,71	33,38	33,13	33,06	33,31	32,97	32,90	32,49	32,64	32,53	32,48	32,45
	b	32,58	32,45	32,28	32,51	32,47	32,32	32,22	32,10	32,03	31,84	32,15	
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	15,43	15,01	14,53	14,76	15,02	15,03	15,23	15,08	14,93	14,59	14,50	14,28
	b	14,34	13,98	14,02	14,07	13,96	13,81	13,84	13,89	14,00	14,09	13,98	
Kurczę patroszone – 1 kg	a	7,20	7,31	7,47	7,32	7,31	7,63	7,56	7,75	7,39	7,15	6,91	6,93
	b	6,90	6,91	6,95	6,96	6,75	7,10	7,12	7,28	7,39	7,00	6,89	
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	24,49	24,47	24,49	24,55	24,57	24,32	24,40	24,47	24,37	24,24	24,22	24,12
	b	24,34	24,18	24,22	24,34	24,46	24,42	24,27	24,22	24,24	24,09	24,22	
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	15,90	15,83	15,84	15,87	15,80	15,75	15,90	15,80	15,98	15,94	15,70	15,63
	b	15,58	15,50	15,50	15,32	15,40	15,41	15,46	15,39	15,50	15,44	15,31	
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	21,87	21,85	21,79	21,74	21,66	21,66	21,81	21,75	21,74	21,76	21,75	21,76
	b	21,96	21,79	22,08	22,26	22,41	22,63	22,60	22,80	22,81	23,04	23,16	
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,98	3,01	3,05	3,00	3,01	3,03	3,00	2,98	2,95	2,94	2,94	2,95
	b	2,95	2,94	2,93	2,92	2,91	2,88	2,88	2,82	2,85	2,83	2,77	
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,03	1,04	1,03	1,03	1,01	1,01	1,02	1,03	1,03	1,04	1,03	1,04
	b	1,04	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05	1,04	1,05	1,04	1,05	1,04	
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	13,36	13,48	13,53	13,47	13,52	13,46	13,49	13,44	13,51	13,45	13,44	13,35
	b	13,39	13,30	13,32	13,33	13,23	13,32	13,26	13,18	13,25	13,10	13,14	
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	23,15	23,35	23,30	22,98	22,45	21,99	21,67	21,60	21,32	20,92	20,80	20,42
	b	20,29	19,86	19,93	19,76	19,33	19,03	18,95	18,43	18,41	18,33	18,26	
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 0,5l	a	6,15	6,16	6,25	6,23	6,23	6,22	6,26	6,23	6,24	6,19	6,07	6,05
	b	5,89	5,88	5,90	5,89	5,87	5,88	5,84	5,85	5,82	5,80	5,78	
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,54	0,53	0,52	0,52	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,52
	b	0,52	0,51	0,51	0,51	0,51	0,50	0,50	0,50	0,51	0,51	0,51	
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,76	4,75	4,74	4,66	4,68	4,60	4,61	4,57	4,49	4,49	4,42	4,37
	b	4,35	4,32	4,28	4,26	4,21	4,15	4,07	4,03	3,96	3,97	3,98	
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	4,09	4,08	4,04	4,08	4,10	4,05	4,05	4,02	4,03	4,05	4,01	4,00
	b	3,93	4,01	3,90	3,98	3,99	3,95	3,94	3,91	3,95	3,87	3,88	
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	6,66	6,59	6,52	6,42	6,47	6,37	6,32	6,23	6,18	6,11	6,14	5,94
	b	6,07	6,06	6,02	5,96	5,85	5,91	5,86	5,76	5,86	5,83	5,84	
Słonina – 1 kg	a	7,00	6,93	6,67	6,55	6,43	6,34	6,35	6,29	6,30	6,25	6,17	6,12
	b	6,07	5,97	5,92	5,87	5,78	5,65	5,69	5,58	5,55	5,60	5,59	
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,93	1,92	1,90	1,89	1,88	1,86	1,86	1,84	1,83	1,83	1,81	1,77
	b	1,78	1,74	1,74	1,73	1,73	1,71	1,72	1,71	1,71	1,71	1,70	
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,11	2,99	2,87	2,65	2,58	2,48	2,39	2,30	2,23	2,19	2,12	2,07
	b	2,04	2,06	2,10	2,12	2,13	2,10	2,19	2,29	2,39	2,43	2,44	
Jabłka – 1 kg	a	2,71	2,77	2,78	2,77	2,93	3,03	3,17	2,85	2,25	2,00	1,96	1,95
	b	1,99	1,98	2,03	2,36	3,00	3,38	3,56	3,37	2,99	2,81	2,70	

Źródło: Dane GUS

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

W listopadzie 2015 r. popyt na podstawowe środki produkcji dla rolnictwa był niewielki, co sprzyjało obniżkom cen. Potaniały głównie nawozy mineralne, materiały budowlane oraz maszyny rolnicze. Podwyżki cen odnotowano jedynie na rynku bezpośrednich nośników energii, co wynikało z wyraźnego wzrostu cen autogazu. Relacje cen większości środków produkcji do cen zbóż nieco się poprawiły. Wyraźnie pogorszyły się natomiast relacje cen środków produkcji do cen żywca wieprzowego.

W listopadzie 2015 r. popyt na nawozy mineralne wciąż był niewielki, co skutkowało dalszym spadkiem ich cen. Nawozy mineralne potaniały średnio o 0,4%, w tym najbardziej zmalały ceny superfosfatu prostego (o 1,8%), a także nawozów azotowych, np. saletrzaku o 0,8%, a saletry amonowej o 0,6%. W nadchodzących miesiącach ceny nawozów mineralnych na krajowym rynku nie powinny zmieniać się, choć ożywienie popytu w związku ze zbliżającym się sezonem zakupowym będzie sprzyjać podwyżkom cen. Jednak niski poziom cen nawozów w handlu światowym powinien być czynnikiem stabilizującym ceny.

Relacje cen nawozów mineralnych do cen zbóż nieznacznie poprawiły się w porównaniu z poprzednim miesiącem. Na zakup 1 kg NPK w listopadzie 2015 r. należało przeznaczyć równowartość ponad 5,6 kg pszenicy, tj. o 0,2 kg pszenicy mniej niż w miesiącu poprzednim oraz rok wcześniej. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 4,2 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (6,8 kg pszenicy). Relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej były wyraźnie gorsze niż miesiąc wcześniej. Na zakup 1 dt NPK należało przeznaczyć równowartość 98 kg żywca wieprzowego, tj. o 11 kg więcej niż miesiąc wcześniej i o 13 kg więcej niż przed rokiem o tej porze.

Ceny nawozów wapniowych w listopadzie 2015 r. zmalały o 0,3% w porównaniu do poprzedniego miesiąca. W ujęciu rocznym nawozy wapniowe potaniały o 10,2%.

W handlu światowym¹ ceny nawozów mineralnych nie zmieniły się w stosunku do poprzedniego miesiąca. Spadki cen fosforanu amonu² (o 5,9%) oraz soli potasowej³ (o 1,3%) zostały skompensowane wzrostem cen mocznika⁴ (o 0,8%). Ceny superfosfatu potrójnego⁵ nie zmieniły się. W ciągu 12 miesięcy ceny nawozów na światowym rynku zmalały o 8,5%, w tym mocznik potaniał o 17,4%, fosforan amonu o 8,1%, superfosfat potrójny o 6,2%, a sól potasowa o 3,1%. W najbliższych miesiącach ceny nawozów w handlu światowym powinny pozostać stabilne. Będzie temu sprzyjać równowaga popytowo-podażowa oraz relatywnie niskie ceny surowców do produkcji nawozów, głównie gazu ziemnego i węgla, które są wykorzystywane do produkcji nawozów azotowych.

W listopadzie 2015 r. odnotowano wzrost średnich cen bezpośrednich nośników energii, co było następstwem przede wszystkim wyraźnego podwyższenia cen gazu ziemnego propan-butan LPG. Bezpośrednie nośniki energii podrożały średnio o 0,9%, w tym gaz propan-butan o 9,5%, a olej napędowy o 0,9%. Wzrost cen gazu ziemnego w listopadzie wynikał przede wszystkim ze zwiększonego popytu

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

w związku z rozpoczęciem sezonu grzewczego ale także zwiększonej sprzedaży autogazu na stacjach benzynowych. W ciągu 12 miesięcy ceny nośników energii obniżono średnio o 6,1%, co wynikało głównie z uwarunkowań na światowym rynku surowców energetycznych. Najbardziej w tym czasie potaniał olej opałowy (o 21,7%), gaz propan-butan (o 19,8%) oraz olej napędowy (o 12,9%). W najbliższych miesiącach, z powodu niskiego poziomu cen ropy naftowej na światowych rynkach, ceny paliw ropopochodnych w Polsce powinny pozostać relatywnie niskie.

W listopadzie 2015 r. indeks zmian cen surowców energetycznych na światowych rynkach zmalał o 7,6% w porównaniu z miesiącem poprzednim. Zmalały zarówno ceny ropy Brent (o 7,7%) jak również ceny gazu ziemnego⁶ (o 6,1%). Odnotowany w listopadzie spadek cen ropy naftowej wynikał przede wszystkim z utrzymania wydobycia surowca przez kraje OPEC na dotychczasowym poziomie, pomimo spadku popytu m.in. ze strony Chin, które znajdują się w fazie spowolnienia gospodarczego. Ropa naftowa Brent jest o ponad 43% tańsza niż w listopadzie 2014 r. Długookresowy trend spadkowy cen ropy naftowej na światowych rynkach wynika głównie z nadpodaży surowca.

Średnie ceny materiałów budowlanych oraz maszyn rolniczych w listopadzie 2015 r. zmalały odpowiednio o 0,3 i 0,2%, a ceny środków ochrony roślin pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca. W ciągu 12 miesięcy ceny maszyn rolniczych wzrosły średnio o 3,7%, środków ochrony o 1,5%, a materiałów budowlanych zmalały o 2,3%.

1 Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy.

2 Notowania fob US Gulf

3 Notowania fob Vancouver

4 Notowania fob Yuzhnyy

5 Notowania fob Tunis

6 Na podstawie indeksu zmian cen gazu ziemnego obliczanego przez Bank Światowy

Tab. 1. Ceny nawozów mineralnych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		XI 2014	XII 2014	XI 2015	XI 2015 X 2015	XI 2015 XII 2014	XI 2015 XI 2014	pszenicy kg	zyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	120,84	121,00	121,2	99,2	100,2	100,3	6,44	1,12
Saletra amonowa 34%N	„	139,48	139,92	139,56	99,4	99,7	100,1	6,11	1,06
Mocznik 46%N	„	158,04	158,72	157,84	100,3	99,4	99,9	5,10	0,89
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	92,96	93,64	91,84	98,2	98,1	98,8	6,83	1,19
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	161,52	161,00	163,6	100,1	101,6	101,3	6,08	1,06
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	„	207,8	207,80	223,64	99,6	107,6	107,6	5,20	0,90
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	167,68	168,20	170,84	100,2	101,6	101,9	4,24	0,74
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	193,52	192,60	194,52	99,4	101,0	100,5	5,17	0,90
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	74,67	74,02	67,07	99,7	90,6	89,8	1,66	0,29

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		XI 2014	XII 2014	XI 2015	XI 2015 X 2015	XI 2015 XII 2014	XI 2015 XI 2014	pszenicy kg	zyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	43,77	43,72	44,11	99,9	100,9	100,8	65,61	11,40
Dursban 480 EC	1 l	52,25	52,34	53,01	99,7	101,3	101,5	78,85	13,70
Decis Mega 50 EW	250 ml	35,02	35,00	35,67	99,7	101,9	101,9	53,06	9,22
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	37,06	36,88	39,67	99,9	107,6	107,0	59,01	10,25
Gwarant 500 SC	1 l	53,89	53,71	53,36	99,8	99,3	99,0	79,37	13,79
Miedzian 50 WP	1,5 kg	64,43	64,41	65,78	99,9	102,1	102,1	97,84	17,00
Roundup	1 l	34,78	34,74	35,46	99,9	102,1	102,0	52,74	9,16
Granstar Ultra SX 50 SG	40 g	42,24	42,17	42,19	100,0	100,0	99,9	62,75	10,90
Fusilade Forte	1 l	130,36	130,21	131,97	99,9	101,4	101,2	196,30	34,10
Chwastox Extra 300 SL	1 l	18,20	18,14	18,40	99,5	101,4	101,1	27,37	4,75
Środek gryzoniobójczy	1 kg	34,07	34,04	33,95	100,2	99,7	99,6	50,50	8,77

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny nośników energii i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników energii do:	
		XI 2014	XII 2014	XI 2015	XI 2015 X 2015	XI 2015 XII 2014	XI 2015 XI 2014	pszenicy kg	żywea wiep. kg
Węgiel kamienny	t	779,88	778,56	769,32	100,3	98,8	98,6	1144,31	198,79
Koks opałowy	t	1067,31	1065,79	1040,28	100,0	97,6	97,5	1547,34	268,81
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	5,09	4,82	4,46	99,8	92,5	87,6	6,63	1,15
Olej napędowy	1 l	5,04	4,81	4,39	100,9	91,3	87,1	6,53	1,13
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,60	3,31	2,82	98,9	85,2	78,3	4,19	0,73
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,58	2,52	2,07	109,5	82,1	80,2	3,08	0,53
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,73	33,63	32,15	100,1	95,6	95,3	47,82	8,31
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	17,37	17,39	17,92	100,3	103,0	103,2	26,65	4,63
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	15,39	15,39	15,81	99,6	102,7	102,7	23,52	4,09
Płyn do chłodziw „Petrygo”	1 l	12,46	12,5	12,59	100,2	100,7	101,0	18,73	3,25
Energia elektryczna	10 kWh	6,49	6,49	6,59	100,0	101,62	101,54	9,80	1,70

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny materiałów budowlanych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		XI 2014	XII 2014	XI 2015	XI 2015 X 2015	XI 2015 XII 2014	XI 2015 XI 2014	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	22,10	22,10	21,22	99,3	96,0	96,0	31,56	5,48
Wapno	1 t	569,46	568,94	578,75	100,4	101,7	101,6	860,85	149,55
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	159,11	158,69	155,91	99,7	98,2	98,0	231,91	40,29
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3447,50	3441,42	3303,74	99,0	96,0	95,8	4914,09	853,68
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	13,56	13,51	13,08	99,4	96,8	96,5	19,46	3,38
Dwuteownik gruby	1 t	3515,53	3512,16	3376,27	99,3	96,1	96,0	5021,97	872,42
Blacha dachowa	1 m ²	29,42	29,34	28,72	99,7	97,9	97,6	42,72	7,42
Tynk „Atlas”	25 kg	52,49	52,71	51,57	99,7	97,8	98,2	76,71	13,33
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,18	1,18	1,14	99,1	96,6	96,6	1,70	0,29
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	699,66	699,86	691,34	100,1	98,8	98,8	1028,32	178,64
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	721,85	722,33	733,29	100,1	101,5	101,6	1090,72	189,48
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	80,58	79,87	71,85	99,4	90,0	89,2	106,87	18,57
Okno drewniane szklone	1 szt.	1773,59	1773,70	1791,11	100,3	101,0	101,0	2664,15	462,82
Drzwi płytowe 2000x800 mm zew.	1 szt.	1645,79	1630,59	1648,63	100,0	101,1	100,2	2452,22	426,00

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

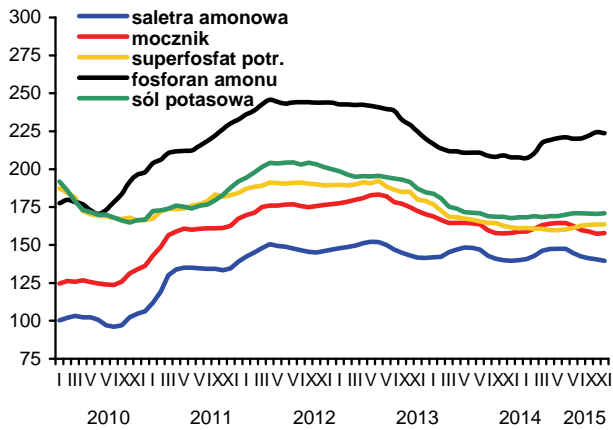
Tab. 5. Ceny maszyn i narzędzi rolniczych oraz ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	XI 2014	XII 2014	XI 2015	XI 2015 X 2015	XI 2015 XII 2014	XI 2015 XI 2014	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC-5.80	516098,7	521225,9	559122,0	100,5	107,3	108,3	8316,56	1444,76
Kombajn do ziemniaków	80218,7	80285,3	83207,5	100,2	103,6	103,7	1237,65	215,01
Samochód dostawczy	102053,3	101943,9	100560,5	99,7	98,6	98,5	1495,77	259,85
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	48934,9	49031,7	50234,0	100,2	102,5	102,7	747,20	129,80
Siewnik zbożowy 27 redlic	22038,1	21899,2	22217,8	100,0	101,5	100,8	330,47	57,41
Ciągnik 90 kW	200799,8	202027,4	210708,4	100,1	104,3	104,9	3134,14	544,47
Przyczepa do ciągnika samowładowca	36214,7	36177,9	37774,2	100,0	104,4	104,3	561,86	97,61
Kopaczka elewatorowa	14986,3	15003,5	15513,2	100,0	103,4	103,5	561,86	97,61
Zestaw uprawowo-siewny	47094,7	47107,8	52725,6	99,2	111,9	112,0	230,75	40,09
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	7156,8	7100,1	7450,5	100,7	104,9	104,1	784,26	136,24
Glebogryzarka „Freza 1,6”	5903,9	5914,9	5947,6	100,0	100,6	100,7	110,82	19,25
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	46978,0	47044,5	49040,6	100,0	104,2	104,4	88,47	15,37
Opryskiwacz 400 l	4956,2	4974,6	5184,1	100,0	104,2	104,6	729,44	126,72
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	8171,7	8173,8	8509,2	99,2	104,1	104,1	77,11	13,40
Rozsiewacz nawozów	1925,1	1920,6	2041,8	100,3	106,3	106,1	126,57	21,99
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	14113,0	14119,9	14627,9	100,0	103,6	103,6	30,37	5,28
Pług 4-skibowy	11873,8	11876,9	12382,8	99,2	104,3	104,3	217,58	37,80
Kultywator 2,1-2,8 m	3828,7	3941,8	4162,4	98,3	105,6	108,7	184,19	32,00
Dojarka 2 konwie ^a	8135,1	8135,1	7996,9	98,8	98,3	98,3	61,91	36,77
Dojarka z rurowością ^a	43540,8	43540,8	43217,3	100,0	99,3	99,3	118,95	70,64
Schładzarka do mleka 500 l ^a	18070,0	18070,0	18345,7	100,0	101,5	101,5	642,83	381,78

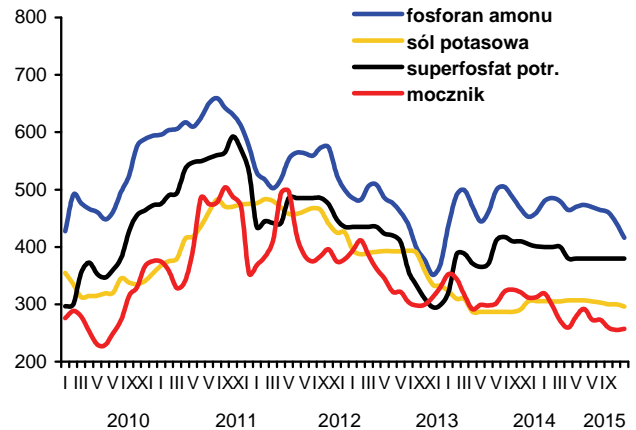
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

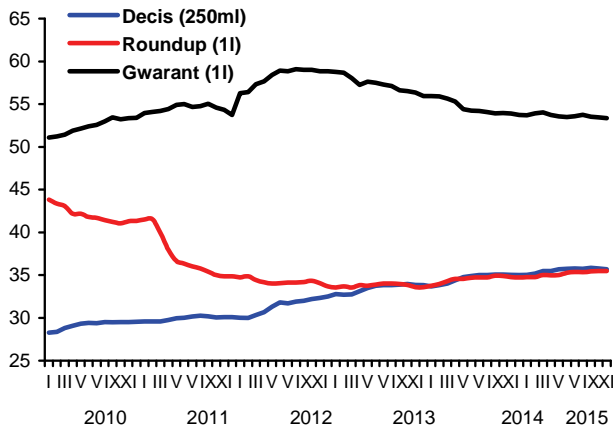
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/t)

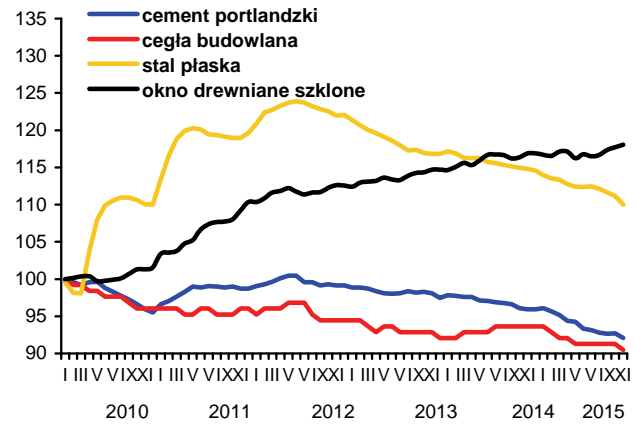
Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t)

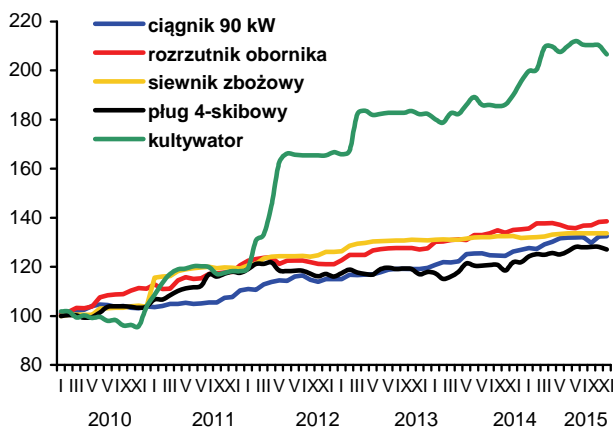
Rys. 3. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2009=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2009=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

